

PASTOR
S.
GREGO

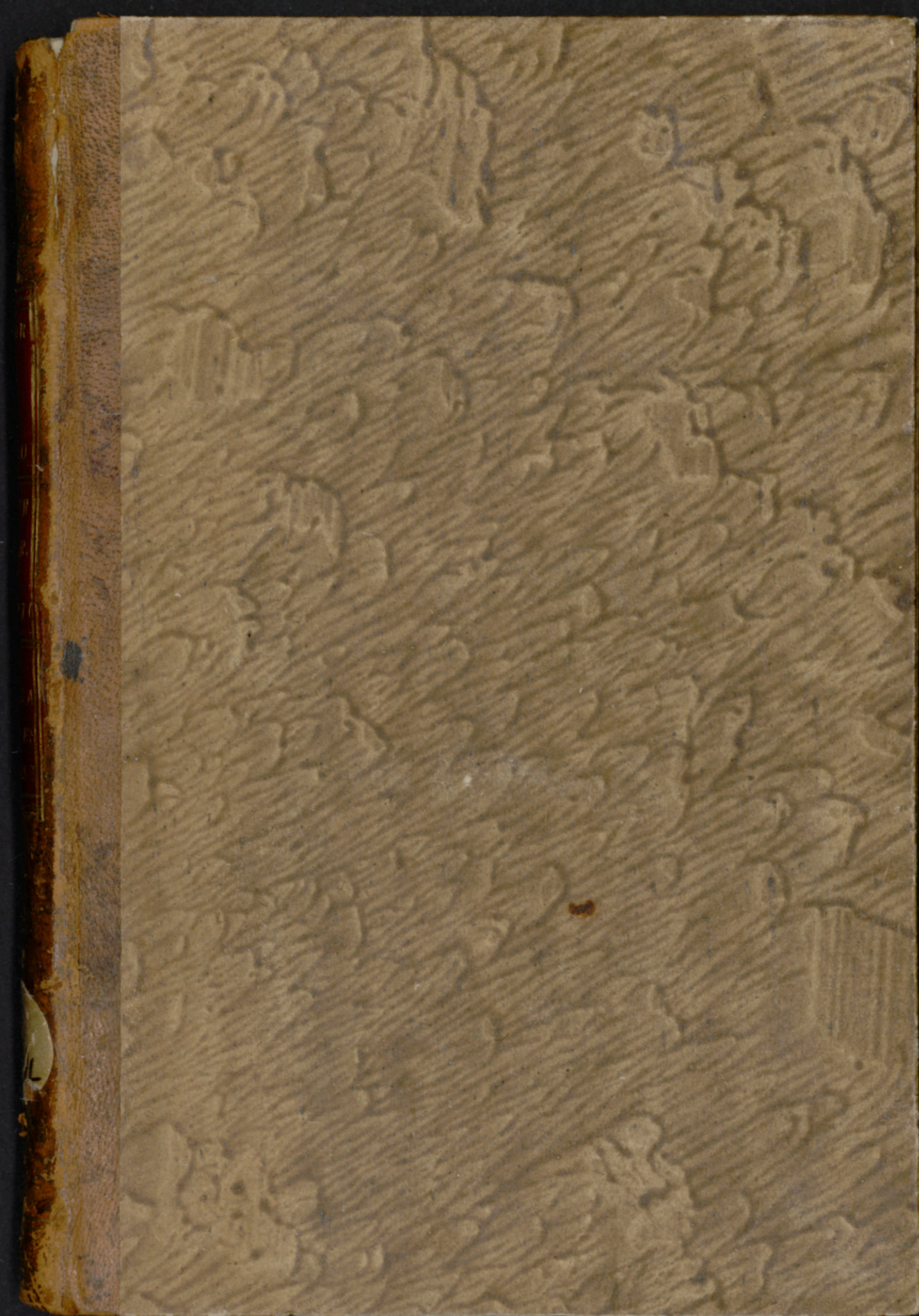
CONPEN
DIVIN.
OFFICIO

DE
DEDICA
ECCLES
PARISI

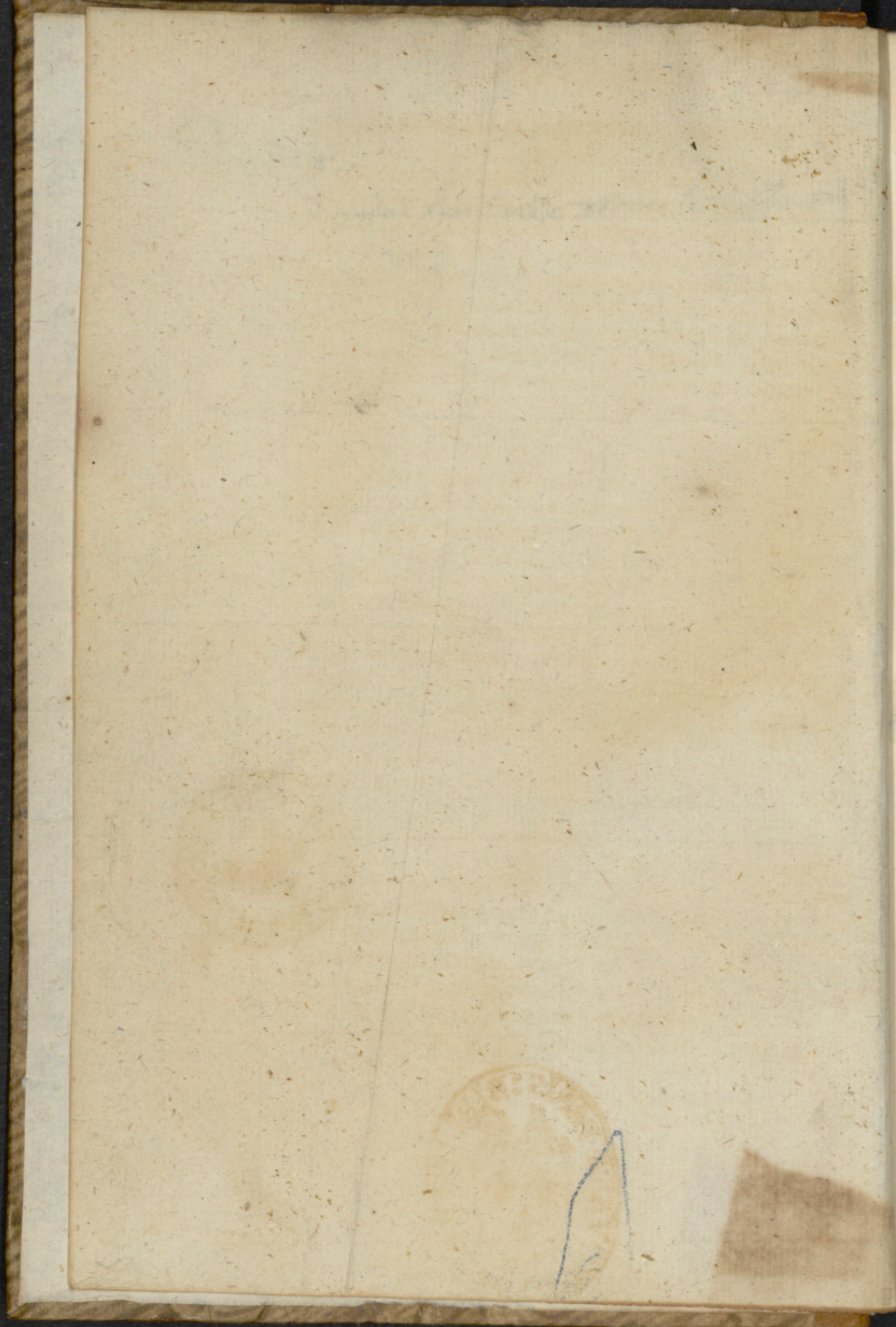

3 pièces dans l'ordre et avec les chiffres suiv:

nos 4
7
3

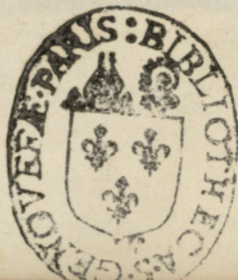
Incipit prologus in pastoralia beati Gregorii pape.

p Astoralis cure me pōdera fugere delitescendo voluisse: benigna fr̄ charissime atq; hūilima ītētiōe rephēdis.q̄ ne q̄busdā leuia esse videāť: p̄ntis libri stilo exp̄mo de eor̄ grauedie om̄e qđ pēso. vt & hic q vacat incaute nō expectat.& q incaute expetiit: adeptū se esse pertimescat. ¶Quadripti̇ta v̄o disputatiōe liber iste distiguiť: vt ad lectoris sui animū ordinatis allegatiōib⁹ q̄si q̄busdā passib⁹ gradiať. Nā cū rerū necessitas exposcit: pēsādū valde ē ad culmen q̄sq; regiminis q̄liter veniat.atq; ad hoc rite pueniēs q̄liť viuat.& bn̄ viuēs q̄liť doceat. & recte docēs infirmitatē suā quotidie quāta valet cōsideratōe cognoscat.ne aut humilitas accessum fugiat.aut peruentioni vita cōtradicat. aut vitam doctrina destituat.aut doctrinā p̄sumptio extollat. Prius ergo appetitum timor temperet. post autem magisteriū qđ a non querente suscipitur vita commendet. ac deinde necesse est vt pastoris bonum quod ostendiť viuendo: etiam loquendo propagetur. Ad extremum vero superest: vt p̄fecta queq; op̄a cōsideratō ꝓprie infirmitatis deprimat. ne hec ante occulti arbitri oculos tumor elatiōis extinguat. ¶Sed q̄a sunt pleriq; mihi imperito similes: qui dū metiri se nesciūt que nō didicerūt docere concupiscunt. Qui pondus magisterii tanto leuius extimant: quanto vim magnitudinis illius ignorant: ab ipso libri huius reprehēdantur exordio.vt qui indocti ac precipites doctrine artē tenere appetūt: a precipitatiōis sue ausibus in ipsa locutiōis nostre ianua repellantur.

Ne venire imperiti ad magisterium audeant.CAPI.I.

n Vlla ars doceri presumitur: nisi intenta prius meditatione discať. Ab imperitis ergo pastoribus magisterium pastorale suscipitur in magna temeritate: quoniam ars ē artium regimē animarum. Quis autem cogitationum vulnera occultiora esse nesciat vulneribus viscerū? Et tamen sepe qui nequaq̄ spiritualia precepta cognouerunt: cordis se medicos profiteri non metuunt. dū q pigmentorum vim ne

sciunt videri: medici carnis erubescant ¶Sed quia auctore
deo ad religionis reuerētiā oīe iā presentis seculi culmē in-
clinatur: sunt nonnulli qui intra sctām ecclesiā p speciē regi-
minis gloriam affectant honoris. videri doctores appetunt.
transcendere ceteros ꝯcupiscunt. atq; attestante veritate pri-
mas salutatōes in foro. primos recubitus in cenis. primas in
Mat.xxiii ꝯuentionib⁹ querunt cathedras. q susceptum cure pastoralis
officium ministrare digne tanto magis nequeunt: quāto ad
hui⁹ humilitatis magisteriū ex sola elatōe venerūt. ¶Ipsa
quippe in magisterio lingua confunditur: qn̄ aliud discitur
& aliud docetur. Contra quos dn̄s p prophetā queritur dicēs
Osee.viii. Ipsi regnauerūt & nō ex me. principes extiterūt & ego igno
raui. Ex se autem & non ex arbitrio summi rectoris regnant
qui nullis fulti virtutib⁹/nequaq̄ diuinit⁹ vocati: sed sua cu-
pidine accensi: culmen regiminis rapiunt potius q̄ assequū-
tur. Quos tamē internus iudex & prouehit & nō cognoscit
quia quos permittēdo tolerat: ꝓfecto per iudiciū reprobatio
nis ignorat. Vnde ad se qbusdā & post miracula venientib⁹
dicit. Recedite a me operarii iniquitatis: nescio q estis. Pasto
rum imperitia voce veritatis increpatur: cum per ꝓphetā dr̄.
Esaie.vi. Ipsi pastores ignorauerūt intelligentiam. Quos rursum de-
Hiere.ii. testatur dominus dicēs. Et tenētes legē nescierūt me. Et ne
sciri se ergo ab eis veritas queritur: & nescire se principatū
nescientium protestatur. qa profecto hi q ea que sunt domi-
ni nesciunt: a dn̄o nesciuntur. paulo attestāte q ait. Si qs autē
i.Coꝝ.xiiii ignorat ignorabitur. Que nimirū pastoꝝ imperitia meritis
cōgruit sepe subiectorū. q q̄uis lumē sciētie sua culpa exigen
te non habeant: districto tamen dei iudicio agitur: vt per eo-
rum ignorantiam hi etiam qui sequuntur offendant. Hinc
nanq; in euangelio per semetipsam veritas dicit. Si cecus ce
Matt.xv. co ducatum prebeat: ambo in foueam cadunt. Hinc psalmi-
sta non optantis animo: sed prophetantis mysterio denunci-
Psal.lxxiii at dicens. Obscurentur oculi eorum ne videāt: & dorsum eo
rū semper incurua. Oculi quippe sūt qui in ipsa honoris sum
mi facie positi prouidendi itineris officium suscipiunt. quib⁹
hi nimirum qui subsequenter inherent dorsa nominantur.
Obscuratis ergo oculis dorsum flectitur. quia cum lumē sci

entie perdunt qui preeūt: pfecto ad portanda peccatorū onera curuantur qui sequuntur.

Ne locum regiminis subeant qui viuendo nō perficiunt que meditando didicerunt. CAPI. II

e T sunt nonnulli qui solerti cura spūalia precepta pscrutantur: sed que intelligendo penetrant/ viuendo conculcāt. repente docent que non opere: sed meditatiōe didicerūt. & quod verbis predicant moribus impugnāt. Vnde fit vt cū pastor per abrupta graditur: ad precipitium grex sequatur. Hinc nāq per prophetam domin⁹ contra cōtemptibilem pastorum scientiā queritur: dicens. Cū ipsi limpidissimā aquā biberitis: reliquā pedibus vestris turbabatis. & oues mee que conculcata pedibus vestris fuerant pascebantur. & que pedes vestri turbauerant hec bibebant. Aquā quippe limpidissimā pastores bibunt/ cū fluenta veritatis recte intelligentes hauriunt. Sed eandem aquam pedibus perturbare est meditationis studia male viuendo corrumpere. Aquam scilicet turbatam pedibus oues bibunt: cum subiecti quiq non sectantur verba que audiunt: sed sola que cōspiciunt exempla prauitatis imitantur. Qui cum dicta sitiunt & per opera peruertuntur: quasi corruptis fontibus in potibus lutum sumūt. Hinc quoq scriptum est per prophetā. Laqueus ruine populi mei sacerdotes mali. Hinc rursum de sacerdotibus malis per prophetam dominus dicit. Facti sunt domui israel in offendiculum iniquitatis. Nemo quippe amplius in ecclesia nocet q̄ qui peruerse agēs nomē vel ordinē sanctitatis habet. Delinquentem nanq hūc nemo redarguere presumit. & in exemplum culpa vehementer extenditur: quando pro reuerentia ordinis peccator honoratur. Indigni autem quiq tanti reat⁹ pondera fugerent: si veritatis sententiam sollicita cordis aure pensarent: que ait. Qui scandalizauerit vnum de pusillis istis qui in me credunt: melius erat ei vt ligaret̃ mola asinaria in collo eius & proiiceretur in profundum maris. Per molam quippe asinariā: secularis vite circuitus ac labor expmitur. & per profundum maris extrema damnatio designatur

Eze. xliiii.

Mat. xviii.

Qui ergo ad sãctitatis speciem deductus, vel verbo ceteros destruit vel exẽplo: melius profecto fuerat vt hunc ad mortẽ sub exteriori habitu terrena acta cõstringerẽt: q̃ sacra officia ceteris in culpa imitabilẽ demõstrarent. quia nimirũ si solus caderet: vtrũq; hunc tolerabilior inferni pena cruciaret.

De pondere regiminis eo q aduersa queq; despiciẽda sũt: & prospera formidanda. CAPI.III.

h Ec igiť breuiter diximus vt quãtũ sit põdus regiminis mõstraremus: ne temere sacra regimina quisq̃s his im par est audeat: & p ꝯcupiscẽtiã culminis ducatũ suscipiat per ditiõis. Hinc enĩ pie iacobꝰ ꝓhibet dicẽs. Nolite plures magi stri fieri frẽs mei. Hic ipse dei hoĩmq; mediator regnũ pcipe vitauit in terris: q supnorũ quoq; spirituũ sciẽtiam sensumq; trãscendẽs ante secula regnat ĩ celis. Scriptũ qppe est. Iesus ergo cũ cognouisset qa vẽturi essent vt raperẽt eũ & facerent eũ regẽ: fugit iterũ in montẽ ipse solus. Quis enĩ principari hoĩbus tam sine culpa potuisset: q̃ is qui hos nimirũ regeret quos ipse creauerat. Sed qa idcirco in carne apparuit: vt non solũ nos p passiõnẽ redimeret. verũetiã p conuersationẽ doce ret: exẽplũ se sequẽtibꝰ prebẽs rex fieri noluit. ad crucis v̊o pa tibulũ spõte ꝑuenit. Oblatã gloriã culmĩs fugit. penã ꝓbrose mortis appetit. vt mẽbra eiꝰ videlicet discerẽt fauores mũdi fugere. terrores minime timere. ꝓ veritate aduersa diligere ꝓspera formidãdo declinare. qa & ista sepe p timorẽ cor ĩqui nãt: & illa p dolorẽ purgãt. In istis se animꝰ erigit. in illis au tem etiã qñ se erexerat sternit. In istis homo se obliuisciť. in illis vero ad sui memoriã nolens etiã coactusq; reuocatur. In istis sepe & anteacta bona depereũt. in illis aũt longinquoq; temporis admissa terguntť. Nam plerũq; aduersitas magiste rio sub disciplina cor premiť: qđ si ad regiminis culmen eru perit: in elatione ꝓtinus vsu glorie ꝑmutať. Sic saul qui indi gnũ se prius cõsiderãs fugerat: mox vt regni gubernacula su scepit intumuit. honorari nãq; corã pplo cupiens: dũ reprehẽ di publice noluit: ipsũ q in regẽ sevnxerat abscidit. Sic dauid autoris iudicio pene in cũctis actibꝰ placẽs: mox vt pressure

Iacobi.iii.

Iohãnis.vi

pōdere caruit:in tumorē vulneris erupit.factusq; est i morte vrie crudeliter rigidus: q in appetitu femīe fuit eneruiter fluxus.Et q malis ante nouerat pie parcere: in bonorū quoq; nece post didicit sine obstaculo retractatiōis anhelare.Pri⁹ qppe ferire deprehensum ꝑsecutorē noluit.& post cū dāno desudātis exercit⁹ etiā deuotū militē extinxit.Quē ꝑfecto ab electorū numero culpa longi⁹ raperet:nisi hūc ad veniā flagella reuocassent.

Quod plerunq; occupatio regiminis soliditatem dissipat mentis. CAPI.IIII.

[S]Epe suscepta cura regiminis: cor per diuerso ītuēdo diuerberat: & impar quisq; inuenit̄ ad singula dū cōfusa mente diuidit̄ ad multa. Vnde qdā sapiēs prouide prohibet dicēs.Fili ne in multis sint act⁹ tui.qa videlicet nequaq̄ plene in vniuscuiusq; opis ratiōe colligit̄:dū mēs ꝑ diuersa partitur.Cūq; foras ꝑ insolentē curā trahit̄:a timoris intimi soliditate vacuat̄.fitq; in exteriorū dispositiōe sollicita:& sui solūmodo ignara.scit cogitare multa se nesciēs. Nam cū plusq̄ necesse est se exteriorib⁹ implicat:q̄si occupata in itinere obliuiscit̄ quo tēdebat: ita vt a studio sue inqsitionis alienata:ne ipsa quidē que patit̄ dāna consideret:& per quāta delinquat ignorat. Neq; enī peccare se ezechias credidit:cū venientib⁹ ad se alienigenis aromatū cellas ostēdit: sed in dānationē se cuture prolis ex eo irā iudicis pertulit:qđ se facere licēter estimauit.Sepe dū multa suppetūt/dūq; agi possūt: que subiecti quia acta sunt ammirent̄:in cogitatione se animus eleuat.& plene in se irā iudicis ꝓuocat: q̄uis per iniqua foris opera nō erūpat.Intus qppe est qui iudicat:intus qui iudicat̄.Cum ergo in corde delinquimus:latet hoīes qđ apud nos agim⁹.sed tamen ipso iudice teste peccam⁹. Neq; enī rex babilonie tūc reus extitit de elatiōe: cū ad elationis verba ꝑuenit. Quippe qui ore prophetico & ante eum ab elatione tacuit: sentētiam reprobatiōis audiuit. Culpam nāq; perpetrate superbie iam ante deum deterserat:qui omnipotentē deū quē se offendisse reperit:cunctis sub se gentibus predicauit.Sed post hec successu sue potestatis elatus dum magna se fecisse gauderet: cunctis prius in cogitatiōe se ꝑtulit. & post adhuc tumidus

Eccle.xi.

Daniel.iiii.

Dañ.iiii. dixit. Nõne hec est babilon magna quã ego edificaui in domũ regni. & in robore fortitudinis mee: & in gloria decoris mei? Que videlicet vox illius ire vindictã aperte ꝓtulit: quã occulta elatio accẽdit. Nã districtus iudex prius inuisibiliter vidit: qd postea publice feriẽdo reprehẽdit. Unde & irrationale animal hũc vertit: ab hũana societate separauit. agri bestiis mutata mẽte cõiũxit. vt districto videlicet iustoq; eius iudicio homo quoq; esse perderet qui magnũ se vltra homines estimasset. Hec itaq; ꝓferẽtes nõ potestatẽ reprehẽdim⁹: sed de appetitu illius cordis infirmitatẽ munimus. Ne ĩperfecti quiq; culmẽ arripere regiminis audeãt: & qui in planis stãtes titubãt: in precipitio pedẽ ponant.

De his qui in regiminis culmine ꝓdesse exẽplo virtutũ possũt: sed qetẽ ꝓpriã sectãdo refugiunt CAPI. V.

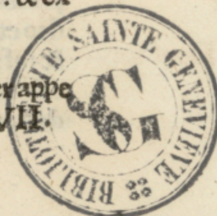
n Am sunt nõnulli q eximia dona virtutũ percipiũt: & ꝓ exercitatiõe ceterorũ magnis munerib⁹ exaltãtur. qui studio castitatis mũdi. abstinẽtie robore validi. doctrine dapibus referti. patiẽtie lõganimitate humiles. autoritate fortitudinis recti. pietatis grã benigni. iustitie seueritate discreti sunt. Qui nimirũ culmẽ regiminũ si vocati suscipere rẽnuũt ĩpsa sibi plerũq; dona adimũt: q nõ ꝓ se tantũmodo: sed etiã pro aliis acceperũt. Cũq; sua & nõ aliorũ lucra cogitãt: ipsis se que priuata habere appetũt bonis priuãt. Hinc itaq; ad di-
Math.v. scipulos veritas dicit. Nõ potest ciuitas abscõdi supra montẽ posita. & nemo accẽdit lucernã & ponit eã sub modio: sed super cãdelabrũ vt luceat omnib⁹ q in domo sũt. Hinc petro ait
Iohã.xxi. Symõ iohãnis amas me? Qui cũ amare se ꝓtin⁹ respõdisset: audiuit. Si diligis me pasce oues meas. Si ergo dilectiõis est testimoniũ cura pasciõis. quisqs virtutib⁹ pollẽs gregem dei pascere rẽnuit: pastorẽ summũ cõuincit̃ nõ amare. Hinc pau-
ii. Corint.v lus dicit. Si xp̃us pro oĩbus mortu⁹ est: ergo oẽs mortui sunt Et si pro õnib⁹ mortu⁹ est: supest vt q viuũt iã nõ sibi viuant: sed ei q pro ĩpis mortu⁹ est & resurrexit. Hinc moyses ait: vt
Deut.xxv. vxorẽ fratris sine filiis defũcti supstes frater accipiat: atq; ad nomẽ fratris filium gignat. quã si accipe forte rẽnuerit: huic in faciẽ mulier expuat: vnũq; ei pedẽ ꝓpinquus discalciet:

eiusq; habitaculũ discalciati vocet̃. Frater quippe defunctus ille est q post resurrectiõis gl̃iam apparẽs dixit. Ite nũciate fratribus meis. Qui quasi sine filiis obiit. qa adhuc electorũ suorũ numerũ nõ impleuit. Hui⁹ scilicet vxorẽ superstes frater sortiri precipit̃. qa dignũ ꝑfecto est: vt cura sctẽ ecclesie ei qui hãc bene regere p̃ualet imponat̃. Cui nolẽti in faciẽ mulier expuet. qa quisqs ex munerib⁹ que pceperit prodesse aliis nõ curat: bonis quoq; ei⁹ sctã eccl̃ia exprobrãs: & quasi in faciẽ saliuã iactat. Cui ex vno pede calciamẽtũ tollit̃: vt discalciati dom⁹ ei⁹ vocet̃. Scriptũ qppe est. Calciati pedes in p̃paratione euãgelii pacis. Si ergo vt nr̃am curã ꝓximi gerim⁹: vtrũq; pedẽ per calciamẽtũ munim⁹. Qui vero suã cogitãs vtilitatẽ ꝓximorũ negligit: q̃si vni⁹ pedis calciamẽtũ cũ dedecore amittit. Sũt itaq; nõnulli q magnis vt dixim⁹ munerib⁹ ditati soli⁹ ꝯtẽplatiõis studiis inardescũt. parere vtilitati ꝓximorũ in p̄dicatiõe refugiũt. secretũ quietis diligũt. secessum speculatiõis petũt. De quo si districte iudicẽtur: ex tãtis ꝓcul dubio rei sunt: quãtis veniẽtes ad publicũ ꝓdesse potuerunt Qua enim mẽte is q ꝓximis ꝓfuturus enitesceret: vtilitati ceterorũ secretũ ꝓponit suũ: qñ ipse summi patris vnigenit⁹ vt multis ꝓdesset de sinu patris egressus est ad publicũ nr̃m. Ephe. vi.

Qđ hi qui põd⁹ regiminis p humilitatẽ refugiũt tũc vere humiles sunt cũ diuinis iudiciis nõ resistũt. CAPI. VI.

e T sũt nõnulli q ex sola hũilitate refugiũt: ne eis qb⁹ impares estimãt p̄ferãtur. Quoꝝ ꝑfecto hũilitas si ceteris quoꝝ virtutib⁹ cingit̃: tũc ante dei oculos vera est: cũ ad respuẽdũ hoc qđ vtiliter subire precipit̃ pertinax nõ est. Neq; enĩ vere humilis est q supni nutus arbitrio vt debeat preesse intelligit: & tamẽ p̄esse ꝯtẽnit. Sed diuinis dispositiõib⁹ subditus atq; a viro obstinationis alienus: cũ sibi regiminis culmẽ impatur/si iã donis p̄uent⁹ est quib⁹ & aliis prosit: & ex corde debet fugere: & inuitus obedire:

Qđ nõnunq̃ p̄dicatiõis officiũ nõnulli laudabiliter appetunt: & ad hoc nõnulli coacti pertrahuntur. CAPI. VII.

q Vāuis nōnūq̄ p̄dicatiōis officiū & nōnulli laudabili
ter appetūt: & ad hoc nōnulli laudabiliter coacti ptra-
hunt̄. qđ liquido agnoscim⁹, si duorum pphetarū facta pēsa
mus. quoꝝ vn⁹ vt ad p̄dicandū mitti debuisset spōte se p̄bu
it: quo tamē alter pergere cū pauore recusauit Esaias quippe
Esaie. vi. dn̄o querēti quē mitteret: vltro se obtulit dicēs. Ecce ego: mit
te me. Hieremias autē mittit̄: & tamē ne mitti debeat humi
Hiere. i. liter reluctat̄ dicēs. A a a dn̄e de⁹: ecce nescio loqui. q̄a puer
ego sum. En ab vtrisq; exterius diuersa vox pdiit: sed non a
diuerso fōte dilectiōis emanauit. Duo quippe sūt p̄cepta cha
ritatis: dei videlicet amor & pximi. Per actiuā igit̄ vitā pro
desse pximis cupiēs esaias: officiū predicatiōis appetit. Per
contēplatiuā vero hieremias amori cōditoris sedulo inhere
re desiderās: ne mitti ad predicādū debeat cōtradicit. Quod
ergo laudabiliter alter appetiit: hoc laudabilit̄ alter expauit.
Iste ne tacite cōtēplatiōis lucra loquendo pderet: ille ne dāna
studiosi operis tacēdo sentiret. Sed hoc in vtrisq; est subtiliter
intuendū. q̄a & is qui recusauit plene nō restitit. & is qui mit
ti voluit ante per altaris calculū se purgatū vidit. ne aut non
purgatus adire quisq; ministeria sacra audeat: aut quē supna
gratia elegit sub humilitatis specie supbe contradicat. Quia
igitur valde difficile est purgatū se quēlibet posse cognosce-
re. predicatiōis officiū tutius declinat̄. nec tamē declinari vt
diximus ptinaciter debet: cū ad suscipiendū hoc supna volū-
tas agnoscitur. Quod moyses vtrūq; miro ope expleuit. qui
p̄esse tāte multitudini & noluit & obediuit. Supbus eni for-
tasse esset: si ducatū plebis innumere sine trepidatione susci
peret. & rursum supbus existeret: si auctoris imperio obedi-
re recusaret. Vtrobiq; ergo humilis: vtrobiq; subiect⁹. & pre
esse populis semetipsum metiēdo noluit: & tamen de impe
rantis viribus presumendo consensit. Hinc ergo quiq; preci
pites colligant: cū quanta culpa ex appetitu proprio ceteris
preferri non metuunt: si sancti viri plebium ducatū suscipere
deo etiam iubēte timuerūt. Moyses suadente dn̄o trepidat
& infirmus quisq; vt honoris onus suscipiat anhelat. & q̄ ad
casum valde vrgetur ex propriis: humerū libenter opprimē
dus ponderibus submittit alienis. que egit ferre non valet: &

surget que portet.

De his qui preesse concupiscũt. & ad vsum sue libidinis instrumentũ aplici sermonis arripiũt. CAPI. VIII.

p Lerũq vero q preesse cõcupiscũt: ad vsum sue libidinis instrumẽtũ aplici sermonis arripiũt: quo ait. Si qs epatũ desiderat: bonũ opus desiderat. q tñ laudãs desideriũ, in pauorẽ vertit ptinꝰ qđ laudauit: cũ repẽte subiungit. Oportet autẽ episcopũ irreprehẽsibilẽ esse. Cũq virtutũ necessaria subsequenter enumerat: q̄ sit irreprehẽsibilitas ipsa manifestat. Et fauet ergo desiderio & terret ex precepto. ac si aperte dicat. Laudo qđ queritis: sed prius discite qđ q̄ratis. ne dũ vosmet ipsos metiri negligitis: tanto fedior vestra reprehensibilitas appareat, quãto & a cunctis conspici in honoris arce festinatis. Magnus enĩ regendi artifex fauoribus impellit. terroribus retrahit. vt auditores suos & descripto irreprehẽsibilitatis culmine restringat a superbia: & officiũ laudando qđ queritur cõponat ad vitam. q̄uis notandũ q illo in tẽpore hoc dicitur quo quisqs plebibꝰ preerat: primus ad martyrii tormenta ducebat. Tũc ergo laudabile fuit episcopatũ querere: quãdo p hũc queq dubiũ nõ erat ad supplicia grauiora puenire. Vnde ipsum quoq epatus officiũ boni opis expressiõe diffinitur: cũ dicit. Si qs epatũ desiderat: bonũ opꝰ desiderat. Ipe ergo sibi testis est. qa epatũ nõ appetit q nõ p hũc boni operis ministeriũ: sed honoris gl'iam q̄rit. Sacrũ qppe officiũ nõ solũ nõ diligit oĩno: sed nescit, qui ad culmẽ regiminis anhelãs in occulta meditatiõe cogitatiõis ceterorꝝ subiectiõe pascit. laude ppria letat. ad honorẽ cor eleuat. rerũ affluẽtiũ abũdãtia exultat. Mũdi ergo lucrũ querit sub eiꝰ honoris specie: q̄ mũdi destrui lucra debuerũt. Cũq mẽs humilitatis culmen arripere ad elatiõnẽ cogitat qđ foris appetit intus immutat

i. Thi. iii.

Ibidem.

Quod mens preesse volentiũ plerũq sibi ficta bonorum operũ promissione blanditur. CAPI. IX.

s Ed plerũq hi qui subire magisteriũ pastorale cupiunt: nõnulla q̄q opera bona aĩo pponũt. & q̄uis hoc elatiõis

intētione appetūt: opaturos tamen se magna pertractāt. fitq; vt aliud in imis intētio supprimat: aliud tractantis aīo super ficies cogitationis ostēdat. Nam sepe sibi de se mens ipa mētitur: & fingit se de bono opere amare qd nō amat. de mūdi aūt gloria nō amare qd amat: que principari appetens fit ad hoc pauida cū querit: audax cū peruenerit. Timēs enī ne nō perueniat trepidat: sed repente perueniēs iure sibi hoc debitū ad qd peruenerit putat. Cūq; percepto principat⁹ officio perfrui seculariter ceperit: libēter obliuiscit̄ quicqd religiose cogitauit. Vnde necesse est: vt cū cogitatio extra vsum ducit̄: ptinus mētis oculus ad opa trāsacta reuocet̄. ac penset quisq; quid subiectus egerit: & repēte cognoscet/ si prelat⁹ bona agere que pposuerat possit. quia nequaq̄ valet in culmine humilitatē discere: qui in imis positus non desinit supbire. Nescit laudē cū suppetit fugere: q ad hāc didicit cū deesset āhelare. Nequaq̄ vincere auariciā potest: qn̄ ad multorū sustētationē tendit̄ is cui sufficere ppria nec soli potuerunt. Ex anteacta ergo vita se vnusquisq; inueniat: ne in appetitu se culminis imago cogitationis illudat. Quāuis plerūq; in occupatione regiminis ipse quoq; boni operis vsus perdit̄: qui in trāquillitate tenebat̄. quia quieto mari recte nauē & imperit⁹ nauta dirigit: turbato autē tēpestatis fluctib⁹: etiā peritus se nauta cōfundit. Quid nāq; est potestas culminis: nisi tempestas mentis? In qua dum cogitationū semper procellis nauis cordis quatitur. huc illucq; incessanter impellitur: vt per repentinos excessus oris & operis quasi per obuiantia saxa frāgatur. Inter hec itaq; quid sequendum est/quid tenendū: nisi vt virtutibus pollēs coactus ad regimen veniat: virtutibus vacuus nec coactus accedat. Ille si omnino renititur. caueat ne acceptā pecuniam in sudariū ligans: de eius occultatione iudicetur. Pecuniam quippe in sudario ligare est: percepta dona sub ocio lenti torporis abscondere. At contra. Iste cum regimen appetit: attendat ne per exemplū praui operis pharīseorū more ad ingressum regni tendentibus obstaculū fiat: quia iuxta summi magistri vocē nec ipsi intrant: nec alios intrare permittunt. Cui considerandū quoq; est. quia cum curā populi elect⁹ presul suscipit: quasi ad egrū medicus accedit. Si

ergo adhuc in eius ope passiones viuunt: qua presumptione percussum mederi pperat qui in facie vulnus portat?

Qualis quisq ad regimen debet venire. CAPI. X.

Ille igitur modis oib⁹ debet ad exẽplũ viuẽdi pertrahi: q cũctis carnis passionib⁹ moriẽs iã spiritualiter viuit. qui prospera mũdi postponit. qui nulla aduersa pertimescit. q sola interna desiderat. Cui⁹ intẽtioni bene ꝯgruẽs. nec omnino p imbecillitatẽ corp⁹: nec valde per ꝯtumeliã repugnat spũs. Qui ad aliena cupiẽda nõ ducit: sed propria largitur. qui p pietatis viscera citius ad ignoscẽdũ flectitur: sed nũq̃ pl⁹ q̃ decet ignoscẽs. q ab arce rectitudinis inclinatur. Qui nulla illicita ppetrat: sed ppetrata ab aliis vt propria deplorat. q ex affectu cordis aliene infirmitati cõpatitur. sicq in bonis pximi sicut in suis pfectib⁹ letatur. Qui ita se imitabilẽ ceteris in cũctis q̃ agit insinuat. vt inter eos nõ habeat q saltem de trãsactis mẽs erubescat. Qui sic studet viuere vt pximorum quoq corda arẽtia doctrine valeat fluẽtis irrigare. qui oratiõis vsu & expimẽto iã didicit q obtinere a domino q̃ poposcerit possit. cui pphetica voce iã quasi specialiter dicitur. Adhuc loquẽte te: dicã ecce assum.

Qualis quisq ad regimẽ venire nẽ debeat. Ca. XI.

Si enĩ fortassis qs veniat: vt p se ad intercedẽdũ nos apd potentẽ quẽpiã virũ. qui sibi iratus: nobis vero incognitus est ducat. ptin⁹ respõdem⁹ ad intercedẽdũ venire nõ possum⁹. quia familiaritatis eius noticiã nõ habem⁹. Si ergo hõ apd hoiem de quo mĩme ꝑsumit fieri intercessor erubescit: q̃ mẽte apd deũ intercessionis locũ p pplo arripit q familiarẽ se eius grẽ esse p vite merita nescit? Aut ab eo quõ aliis veniã postulat: qui vtrũ sit sibi placatus ignorat? Qua in re est adhuc aliud sollicit⁹ formidãdũ. ne q placare irã posse credit: hãc ipse ex pprio reatu mereat. Cũcti enim liquido nouim⁹. quia cũ is qui displicet ad intercedendũ mittit: irati animus ad deteriora prouocat. Qui ergo adhuc desideriis terrenis astrĩgit: caueat ne districti irã iudicis graui⁹ accẽdẽs, dũ loco

delectat̃ gl'ie: fiat subditis auctor ruine. Solerter ergo se q̃sq̃ metiat̃ ne locū regiminis assumere audeat: si in se adhuc vitiū dānabiliter regnat: ne is quē crimen deprauat ꝓpriū: intercessor fieri appetat ꝑ culpis alioꝝ. Hinc eteni supna voce ad
Leuit. xxi. moysen dicit̃. Loquere ad aaron. homo de semine tuo ꝑ familias q̃ habuerit maculā nō offerat panes dn̄o deo suo. nec
Ibidem. accedat ad ministeriū ei9. Vbi & repēte subiūgit̃. Si cec9 fuerit: si claudus. si vel puo vel grādi & torto naso. si fracto pede vel manu. si gibb9. si lipp9. si albuginē hn̄s i oculo. si iugē scabiē. si ipetiginē in corpe vel pōderosus. Cec9 qppe est q̃ supne cōtēplatiōis lumē ignorat: q̃ p̄ntis vite tenebris p̄ssus/ dū vēturā lucē nequaq̃ diligēdo cōspicit: quo gressus opis porrigat
i. Regū. ii. nescit. Hic eteni ꝓphetāte anna dicit̃. Pedes sctōꝝ suoꝝ seruabit. & ipii i tenebris ꝯticescēt. Claud9 vero ē q̃ qdē quo pgere debeat aspicit: sed ꝑ ifirmitatē mētis vite viā pfecte nō valet tenere quā videt: q̃a ad virtutis statū dū fluxa cōsuetudine nō erigit̃/ quo ꝑ desideriū initit̃: illuc gressus opis efficaciter
Hebre. xii. nō sequunt̃. Hic enī paul9 dicit. Remissas man9 & dissoluta genua erigite. & gressus rectos facite pedib9 vr̄is. vt nō claudicās qs erret. magis aūt sanet̃. ¶ Paruo aūt naso est q̃ ad tenendā mēsurā discretiōis idone9 nō est. Naso qppe odores fetoresq̃ discernim9. Recte ergo ꝑ nasū discretio expmit̃ ꝑ quā virtutes eligim9: delicta reprobam9. Vn̄ & in laude spōse dr̄
Canti. vii. Nasus tu9 sicut turris q̃ est i libano. Quia nimirū sctā eccl'ia q̃ ex causis singulis tētamēta ꝓdeāt: ꝑ discretionē cōspicit: & vētura vitioꝝ bella ex alto dephēdit. Sed sūt nōnulli q̃ dū estimari ebetes nolūt: sepe se in qbusdā exq̄sitiōib9 plus necesse ē exercētes ex nimia subtilitate fallunt̃. Vn̄ hic quoq̃ subdit̃ vel grādi & torto naso. Nasus enī grādis & tort9 est discretionis subtilitas imoderata. q̃ dū plusq̃ decet excreuerit: actionis sue rectitudinē ipsa cōfūdit. ¶ Fracto aūt pede vel manu est q̃ viā dei pgere oīmodo nō valet: atq̃ a bonis actib9 fūdit9 exors vacat. q̄tenus hec nō vt claudus saltē cū infirmitate teneat: sed ab his oīmodo alien9 existat. ¶ Gibb9 vero est quē terrene sollicitudinis pōdus depmit/ ne vnq̃ ad supna respiciat: sed solis his q̃ in infimis calcant̃ intēdat. Qui & si qn̄ aliquid ex bono patrie celestis audierit: ad hoc nimirū peruerse

cōsuetudinis pondere pregrauatus cordis faciē non attollit. quia cogitationis statū erigere non valet: quē terrene sollicitudinis vsus curuū tenet. Ex horū quippe specie psalmista dicit. Incuruatus sum & humiliatus vsqquaqꝫ. Quorū culpā quoqꝫ per semetipam veritas reprobās ait. Semen autē quod in spinis cecidit: hi sunt qui audiūt verbū: & a sollicitudinib9 & diuitiis & voluptatib9 vite euntes suffocātur & nō referūt fructū ¶ Lippus vero est cuius quidē ingeniū ad cognitionē veritatis emicat: sed tamen hoc carnalia opera obscurāt. In lippis quippe oculis pupille sane sunt: sed humore defluente infirmate palpebre grossescūt. Que quia infusiōe crebra atterūtur: etiam acies pupille vitiaꝝ. Et sunt nōnulli quorū sensum carnalis vite operatio sautiat/ qui videre recta subtiliter per ingeniū poterant: sed vsu prauorū actuū caligant. Lipp9 itaqꝫ est cuius sensum natura exacuit: sed cōuersationis prauitas confundit. Cui bene per angelū dicitur. Collyrio inunge oculos tuos vt videas. Collyrio quippe oculos vt videam9 inūgimus: cum ad cognoscendū veri luminis claritatē intellect9 nostri aciē medicamine bone opatiōis adiuuam9. ¶ Albuginē vero habet in occulo qui veritatis lucē videre non sinitur: quia arrogātia sapiētie seu iusticie cecaꝝ. Pupilla nāqꝫ oculi nigra videt: albuginē tolerās nihil videt. quia videlicet sensus humane cogitatiōis si stultū se pctōremqꝫ intelligit: cognitionē intime claritatis apphēdit. Si aūt cādorē sibi iusticie siue sapiētie tribuit: a luce se supne cognitiōis excludit. & eo claritatē veri luminis nequaq̄ penetrat: quo se apud se ꝑ arrogantiā exaltat Sicut de qbusdā diciꝝ. Dicētes enī se esse sapiētes: stulti facti sunt. ¶ Iugē vero habet scabiē cui carnis petulātia sine cessatiōe dn̄atur. In scabie etenī feruor viscerū ad cutem trahitur. per quā recte luxuria designaꝝ. quia si cordis tentatio vsqꝫ ad operationē ꝓsilit: nimirū feruor intimus vsqꝫ ad cutis scabiē prorūpit: & foris iam corp9 sauciat. quia dum in cogitatione voluptas non reprimitur: etiā in actione dominaꝝ. Quasi enī cutis pruriginē paulus curabat abstergere: cum dicebat. Tētatio vos nō apprehēdat: nisi humana. Ac si aperte diceret. Humanū quidem est tentationē in corde perpeti. demoniacū vero est in tētatiōis certamine in opatiōe

Psal.
Luce. viii.
Apocal. iii.
Roma. i.
i. Cor. x.

supari. ¶ Impetiginē quoq; habet in corpe: quisq̄s auaricia vastat͛ in mēte. que si in paruis nō cōpescit͛: nimirū sine mē sura dilatat͛. Impetigo quippe sine dolore corpus occupat. & absq; occupati tedio excrescēs mēbroꝝ decorē fedat. quia & auaricia captiuā animā dū q̄si delectat exulcerat. dū adipiscē da queq; cogitationi obiicit: ad inimicicias accēdit. & dolorē in vulnere nō facit. quia estuāti animo ex culpa abūdātiā ꝑmittit. Sed decor membroꝝ perditur. quia aliarū quoq; virtutū per hāc pulchritudo deprauat͛: & quasi totū corpꝰ exasperat. quia per vniuersa vitia animū supplātat: paulo attestāte

.i. Thi. vi. qui ait. Radix omniū malorū est cupiditas. Pōderosus vero est: qui turpitudinē nō exercet opere: sed tñ ab hac cogitatione cōtinua sine moderamine grauat͛ in mēte. qui nequaq̄ q̄dē vsq; ad opus nefariū rapitur: sed eius animus voluptati luxurie sine vllo repugnationis obstaculo delectat͛. Vitium quippe est pōderis cū humor viscerū ad virilia labit͛: que ꝑfecto cū molestia dedecoris intumescūt. Pōderosus ergo est qui totis cogitationibꝰ ad lasciuiam defluēs: pondus turpitudinis gestat in corde. & q̄uis praua nō exerceat opere: ab his tamē nō euellit͛ mēte. Nec ad vsum boni operis in apto valet assurgere. qa grauat hūc in abditis pōdꝰ turpe. Quisquis ergo quolibet horū vitio subigit͛ panes dn̄o offerre ꝓhibetur ne ꝑfecto diluere aliena delicta nō valeat is quē adhuc propria deuastant. Quia igit͛ paucis ad magisteriū pastorale dignꝰ q̄lit͛ veniat/atq; hoc indignꝰ q̄lit͛ ꝑtimescat ostēdimꝰ: nūc is qui ad illud digne ꝑuenerit: in ea q̄lit͛ viuere debeat demōstremus.

Incipit secūda ps: tractās de vita pastoris.

Is qui ad regimē ordinate ꝑuenerit: q̄lē se in ipso regimine debet exhibere. CAPI. XII.

t Antū debet actionē populi actio transcēdere presulis quātū distare solet a grege vita pastoris. Oportet nāq; vt metiri se sollicite studeat: quāta tenende rectitudinis necessitate cōstringit͛: sub cuiꝰ estimatiōe pplus

grex vocatur. Sic ergo necesse est cogitatiõe mũdus. actiõe ꝑcipu⁹. discret⁹ in silẽtio. vtilis in verbo. singulis cõpassione ꝓximus. pre cũctis cõtemplatiõe suspẽsus. bene agẽtib⁹ per humilitatẽ soci⁹. cõtra delinquẽtiũ vitia per zelũ iusticie erectus. internoꝝ curã in exterioꝝ occupatiõe nõ minuẽs. exteriorũ ꝓuidẽtiã in internoꝝ sollicitudine non relinquens. Sed hec que breuiter enumerãdo perstrinximus: paulolatius replicando disseram⁹.

Vt rector cogitatiõe sit mũdus. CAPI. XIII

r Ector semper cogitatiõe sit mũdus: quatin⁹ nulla hũc immundicia polluat, qui hoc suscepit officii. vt in alienis quoq; cordib⁹ pollutiõis maculas tergat. quia necesse est vt esse mũda studeat man⁹ que diluere aliorũ sordes curat. ne tacta queq; deterius inquinet: si sordida in se mens lutũ tenet. Hinc nãq; per ꝓphetã esaiã dicit᷑. Mundamini qui fertis vasa domini. Etenim vasa dñi ferũt qui proximoꝝ animas ad eterna sacraria perducẽdas: in sue ꝯuersatiõis fide suscipiunt. Apud semetipsos ergo quãtũ debeãt mundari ꝯspiciant: qui ad eternitatis tẽplum vasa viuẽtia in sinu ꝓprie spõsionis portant. Hinc diuina voce ꝑcipitur vt in aaron pectore rationale iudicii vittis ligantib⁹ imprimat᷑. quatinus sacerdotale cor nequaq̃ cogitatiões fluxe possideãt sed ratio sola constringat, ne indiscretũ q̄d vel inutile cogitet: qui est ad exẽplũ aliis ꝯstitut⁹, ex grauitate vite sẽper debet ostẽdere quantam in pectore rationẽ portat. In quo etiã rationali vigilãter adiũgitur: vt duodecim nomina patriarcharum describãtur. Ascriptos eteni patres semper in pectore ferre est ãtiquorũ vitam sine intermissiõe cogitare. Nã tũc sacerdos irreprehẽsibiliter graditur: cũ exẽpla patrũ ꝑcedẽtiũ indesinẽter intuet᷑. cũ sanctorũ vestigia sine cessatiõe ꝯsideret. & cogitationes illicitas deprimat: ne extra ordinis limitẽ operis pedẽ tẽdat. Q̄d bene etiã rationale iudicii vocatur. quia debet rector sẽper subtili examine bona malaq; discernere. & que vel quib⁹: quãdo vel qualiter cõgruãt studiose cogitare. nihil quoq; ꝓpriũ querere: sed sua cõmoda ꝓpinquorũ bona deputare. Vnde illic

Esa. lii. (margin, beside "net. Hinc nãq; per ꝓphetã…")

Exodi xxviii. (margin, beside "portant. Hinc diuina voce…")

Exo.xxviii scriptũ est. Pones autẽ in rationali iudicii doctrinã & verita
tem: que erũt in pectore aaron qñ ingredieť corã dño: & ge-
stabit iudiciũ filiorũ israel in pectore suo i ꝯspectu dñi sp. Sa-
cerdoti quippe iudiciũ filioꝝ israel in pectore corã dñi cõspe
ctu gestare est subiectoꝝ causas ꝑ sola interni iudicis intẽti
one discutere. vt nihil se ei humanitatis admisceat in hoc qđ
diuina posit⁹ vice dispẽsat. nec correptiõis studia ꝑuat⁹ dolor
exasperet. Cũqꝫ cõtra aliena vitia emulator ostẽdiť: q̃ sua sũt
nõ exequať. ne trãquillitatẽ iudicii aut latẽs iuidia maculet:
aut ꝑceps ira ꝑturbet. Sed dũ ꝯsiderať terror ei⁹ q sup oĩa ꝯsi
det: videlicet iudicis intimi: nõ sine magno reguntur timore
subiecti. Qui nimirũ timor dũ mẽtẽ rectoris hũiliat: purgat
ne hãc aut ꝑsũptio spũs leuet. aut carnis delectatio inquinet.
aut per terrenaꝝ reꝝ cupiditatẽ iportunitas pollute cogitati
onis obscuret q̃ tñ nõ pulsare rectores animũ nequnt: sed fe
stinare necesse ẽ vt repugnatiõe vincať. ne vitiũ qđ per sug
gestionẽ tentat: mollicies delectatiõis subigat. Cunqꝫ hec ab
animo tarde repellitur vereor ne consensus succedat.

Vt rector sit sẽper operatione precipuus. CAPI. XIIII

Sit rector operatiõe ꝑcipu⁹: vt vite viã subdit⁹ viuẽdo de
nũciet. & grex q pastoris vocẽ moresqꝫ sequiť ꝑ exẽpla
melius q̃ ꝑ verba gradiať. Qui enim loci sui necessitate exi
gitur sũma dicere: hac eadẽ necessitate cõpelliť summa mon
strare. Illa vox nãqꝫ libẽtius auditoꝝ corda penetrat: quã di
cẽtis vita ꝯmẽdat. quia dũ qđ loquẽdo imperat: ostẽdẽdo ad
Esa.xl. iuuat vt fiat. Hinc enim per ꝓphetã diciť. Sup montẽ excel
sum ascẽde tu qui euãgelizas syon. Vt videlicet q celesti pre
dicatiõe vtiť ima iã terrenoꝝ operũ deserens: in rerũ culmi
ne stare videatur. tãtoqꝫ facilius subditos ad meliora pertra
hat: quãto per vite meritũ de supernis clamat. Hinc diuina
Exo.xxix. lege armum sacerdos dextrũ in sacrificium accipit & separa-
tum vt non solum sit eius operatio vtilis: sed etiam singula
ris. Nec inter malos tantummodo que recta sunt faciat: sed
bene quoqꝫ operãtes subditos: sicut honore ordinis superat:
ita etiã morũ virtute transcendat. Cui in esu quoqꝫ pectusculu

lum cū armo tribuitꝰ. vt qđ de sacrificio precipitꝰ sumere: hoc de semetipso auctori discat īmolare. Et non solū pectore que recta sūt cogitet: sed spectatores suos ad sublimia armo operis inuitet. nulla ꝓspera p̄sētis vite appetat. nulla aduersa ptimescat. Blādimēta enim mūdi respecto intimo terrore despiciat. terrores autē ꝯsiderato interne dulcedinis blādimento ꝯtēnat. Vnde superne quoqꝫ vocis imperio vtroqꝫ humero sacerdos velamine superhumeralis astringitꝰ: vt cōtra aduersa ac prospera virtutū semper ornamento muniatur. quatenus iuxta vocē pauli: per arma iusticie a dextris sinistrisqꝫ gradiens: cū ad sola que āteriora sunt nititꝰ: in nullo delectationis infime latere flectatꝰ. Nō hūc prospera eleuent. nō aduersa pturbēt. nō blāda vsqꝫ ad voluptatē demulceāt. non aspera ad desperatiōem premāt. vt dū nullis passiōibꝰ intētionē mētis humiliat: quāta in vtroqꝫ humero superhumeralis pulchritudine tegatꝰ ostēdat. Q đ recte superhumerale ex auro. iacincto. purpura. bis tincto cocco. & torta fieri bysso p̄cipitur. vt quāta sacerdos clarescere virtutū diuersitate debeat demonstretꝰ. ¶ In sacerdotis q̄ppe habitu añ oīa aurū fulget. vt in eo intellectus sapiētie principaliter emicet. Cui iacinctꝰ (qui aerio colore resplēdet) adiūgitꝰ. vt per omne quod intelligendo penetrat: non ad fauores infimos: sed ad amorem celestium surgat. nedū incautꝰ suis laudibꝰ capitꝰ: ipso etiam veritatis intellectu vacuetꝰ. Auro quoqꝫ & iacincto purpura permiscetur. vt videlicet sacerdotale cor cum summa que predicat sperat. in semetipso suggestiōes vitiorum reprimat. eisqꝫ velut ex regia potestate contradicat. quatinus nobilitatem semper intime regenerationis aspiciat: & celestis regni sibi habitum moribus defendat. De hac quippe nobilitate spiritus per petrum dicitur. Vos autem genus electum: regale sacerdotiū. De hac etiam potestate qua vitia subigimus: iohannis voce roboramur: qui ait. Q uotquot autem receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri. Hanc dignitatem fortitudinis psalmista ꝯsiderat: dicens. Mihi autē nimis honorificati sūt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eoꝝ. Q uia nimirū sanctorum mēs principaliter in summis erigitur: cū exterius perpeti abiecta cernuntur. Auro autem iacincto ac

Margin notes: ii. Coꝝ. vi. — Exo. xxviii — i. Pet. ii. — Iohānis. i. — Psal. cxxxviii.

purpure bis tinct⁹ cocc⁹adiūgitur: vt ante interni iudicis ocu los oīa virtutū bona ex charitate decorētur: & cuncta que co rā hominib⁹ rutilāt : hec in ꝯspectu occulti arbitri flāma inti mi amoris accēdat. Que scilicet charitas quia deū simul & ꝓximū diligit: quasi ex duplici tīctura fulgescit. Qui igiť sic ad auctoris speciē āhelat vt ꝓximorū curam negligat. vel sic ꝓximorū curā exequiť: vt a diuino amore torpescat. quia dū vnū horū quodlibet negligit: in superhumeralis ornamēto habere coccū bis tinctū nescit. Sed cū mēs ad ꝑcepta charita tis tēditur: restat ꝓculdubio vt per abstinentiā caro macereť. Vnde & bis tincto cocco torta byssus adiūgitur. De terra ete nim byssus intēti specie oritur. Et quid per byssū/nisi cādens decore mūdicie corporalis castitas designať? Que videlicet byssus torta pulchritudini suꝑhumeralis innectiť. quia tunc castimonia ad perfectū mūdicie cādorē duciť: cū per abstinē tiā caro fatigať. Cumq; inter virtutes ceteras etiā afflicte car nis meritum proficit: quasi in diuersa superhumeralis spe cie byssus torta candescit.

Vt sit rector discretus in silētio: vtilis ī verbo: CA. XV.

Sit rector discretus in silentio: vtilis in verbo. ne aut ta cenda proferat : aut proferenda reticescat. Nam sicut incauta locutio in errorem pertrahit : ita indiscretum silen tium hos qui erudiri poterant in errorem derelinquit. Se pe nanq; rectores improuidi humanam amittere gratiam formidantes/loqui libere recta pertimescunt : & iuxta veri tatis vocem nequaq̄ iam gregis custodite pastorum studio sed mercennariorum vice deseruiunt. quia veniente lupo fu giunt/dum se sub silentio abscondunt. Hinc nanq; eos per ꝓ
Esa:lvi. phetam dominus increpat dicens. Canes muti non valen
Ezech.xiii. tes latrare. Hinc rursum queritur dicens. Non ascendistis ex aduerso :nec opposuistis murum pro domo israel vt staretis in prelio in die domini. Ex aduerso quippe ascendere est pro defensione gregis voce libera huius mundi potestati bus contraire. Et in die domini in prelio stare est prauis de certantibus ex iusticie amore resistere. Pastori enim recta ti-

minisse dicere quid est aliud q̄ tacendo terga ꝓbuisse? Qui ni-
mirū si ꝓ grege se obiicit: murū pro domo israel hostibus op
ponit. Hinc rursum delinquēti populo dicit̄. Prophete tui vi Ibidem
derūt tibi falsa & stulta. nec aperuerūt iniquitatē tuam vt te
ad penitētiā ꝓuocarēt. Prophete quippe in sacro eloquio non
nūq̄ doctores vocātur. qui dū fugitiua esse presētia indicāt:
que sūt vētura manifestāt. Quos diuinus sermo falsa videre
redarguit. quia dū corripere culpas metuunt: incassum delin
quētib⁹ promissa securitate blādiūtur: qui iniquitatē peccan
tium nequaq̄ aperiūt. quia ab increpatiōis voce cōticescunt.
Clauis quippe appertiōis sermo correptiōis est. quia increpa
tio culpā detegit quā sepe nescit ipse etiā qui perpetrauit. Hic
paulus ait. Vt potens sit exhortari in doctrina sana: & eos q 1. Thi. iii.
cōtradicūt redarguere. Hinc per malachiā dicitur. Labia sa Mala. ii.
cerdotis custodiūt scientiā: & legē requirūt ex ore eius quia
āgelus domini exercituū est. Hinc per esaiā domin⁹ āmonet
dicēs. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocē tuā. Preconis Esa. xl.
quippe officiū suscipit: quisqs ad sacerdotium accedit: vt āte
aduentū iudicis qui terribiliter sequit̄: ipse scilicet clamando
gradiat̄. Sacerdos ergo si predicatiōis ē nesci⁹ quā clamoris
vocē daturus est preco mutus? Hinc est enim ꝙ super pasto Act. ii.
res primos in linguarum specie spiritus sanctus insedit. quia
nimirū quos repleuerit: de se protinus loquentes facit. Hinc Exodi
moysi precipitur. vt tabernaculū sacerdos ingrediens tintin xxviii.
nabulis ambiatur. vt videlicet voces predicatiōis habeat: ne
superni spectatoris iudiciū ex silētio offēdat. Scriptū quippe
est. Audiatur sonit⁹ quādo ingreditur vel egreditur sanctua Ibidem
rium in cōspectu domini: & nō moriatur. Sacerdos nanq̄ in
grediēs vel egrediēs moritur: si de eo sonit⁹ nō audiatur. quia
iram cōtra se occulti iudicis exigit: si sine sonitu predicatiōis
incedit. apte autē tintinnabula vestimētis illi⁹ describūtur in
serta. Vestimēta etenim sacerdotis quid aliud q̄ recta opera
debem⁹ accipere: ꝓpheta attestāte qui ait. Sacerdotes tui in Psal. cxxxi
duātur iusticiā. Vestimētis itaq̄ illi⁹ tintinnabula inherēt:
vt vite viā cū lingue sonitu: ipsa quoq̄ bona opera clamēt sa
cerdotis. Sed cū rector se ad loquēdum preparat: sub quanto
cautele studio eloquatur attēdat. ne si inordinate ad loquēdū

rapit̃:erroris vulnere audiẽtiũ corda feriatur. Et cũ fortasse
sapiẽs videri desiderat:vnitatis cõpagem insipiẽter abscidat.
Mar.ix. Hinc naq̃ veritas dicit. Habete sal in vobis. & pacẽ habete in
ter vos. Per sal q̃ppe verbi sapientia designat̃. Qui loqui igit̃
sapiẽter nitit̃:magnopere metuat ne ei⁹ eloquio audiẽtiũ vni
Roma.xii. tas ꝯfundat̃. Hinc paulus ait. Nõ plus sapere q̃ oportet sape
re:sed sapere ad sobrietatẽ. Hinc in sacerdotis veste iuxta di
Exo.xxviii uinã vocẽ tintinnabulis malapunica coniũgunt̃. Quid enĩ ꝑ
malapunica:nisi vnitas fidei designat̃? Nam sicut ĩ malopu
nico vno exterius cortice:multa interius grana muniunt̃:sic
innumeros sctẽ ecclesie ppl'os vnitas fidei cõtegit quos intus
diuersitas meritoꝝ tenet. Ne igit̃ rector incaut⁹ ad loquẽdũ
proruat:hoc qđ iã p̃misim⁹ semetipsam veritas discipulis cla
Mar.ix. mat. Habete sal in vobis & pacẽ habete inter vos. Ac si figu
rate per habitũ sacerdotis dicat. Malapunica tintinabulis iũ
gite: vt per omne qđ dicitis vnitatẽ fidei cauta obseruatione
teneatis. Prouidendũ quoq̃ est sollicita intẽtiõe rectoribus vt
ab eis nõ solũ praua nullo modo:sed ne recta quidẽ nimie &
inordinate ꝓferant̃. quia sepe dictorũ virtus perdit̃: cũ apud
corda audientiũ loquacitas incauta importunitate leuigat̃.
& auctorẽ suũ hec eadem loquacitas inquinat:que seruire au
ditoribus ad vsum ꝓfectus ignorat. Vnde bene per moysen
Leuiti.xv. dicitur. Vir qui fluxũ seminis patitur immũdus erit. In mẽ
te quippe audientiũ semen secuture cogitationis est qualitas
audite locutiõis. quia dũ per aurẽ sermo cõcipit̃:cogitatio in
mẽte generat̃. Vnde & ab hui⁹ mũdi predicator egregius se
Act.xvii. miuerbi⁹ est vocat⁹. Qui ergo fluxũ seminis patitur immũ
dus asserit̃. quia multiloquio subdit⁹ ex eo se inquinat. quod
si ordinate ꝓmeret: ꝓlem recte cogitationis edere in audiẽtiũ
corda potuisset. dũq̃ incaut⁹ per loquacitatẽ defluit: non ad
vsum generis:sed ad immundiciã semen fundit. Vnde pau
lus quoq̃ cum discipulũ de instantia predicationis ammone
ii.Thi.iiii. ret dicit. Testificor corã deo & christo iesu q iudicaturus est
viuos & mortuos & aduentũ ipsius & regnũ ei⁹. predica ver
bum. insta oportune importune. dicturus importune p̃misit
oportune. quia scilicet apud auditoris mentẽ ipsa sua vtilita
te se destruit: si habere importunitas oportunitatẽ nescit.

Vt rector sit singulis cōpassione ꝓximus: pre cunctis con templatione suspensus. CAPI. XVI.

Sit rector singulis cōpassione ꝓximus: pre cūctis cōtem platione suspensus. vt per pietatis viscera in se infirmi tatē ceterorū transferat: & per speculatiōis altitudinē semet- ipsum quoqꝫ inuisibilia appetēdo trāscēdat. ne aut alta petēs ꝓximorꝝ infima despiciat: aut infimis ꝓximorū cōgruens ap petere alta derelinquat. Hinc est nāqꝫ ꝙ paulus in paradisum ducit̄: celiqꝫ tertii secreta rimat̄. & tamen ille inuisibiliū con tēplatione suspensus ad cubile carnaliū aciem mētis reuocat ii. Corꝝ. x.
atqꝫ in occultis suis qualiter debeant cōuersari dispēsat: dicēs Propter fornicationē autē vnusquisqꝫ suam vxorē habeat. & i. Corin. vii
vnaqueqꝫ suū virū habeat. Vxori vir debitū reddat. similiter autē & vxor viro. Et paulopost. Nolite fraudare inuicē: nisi Ibidem
forte ex consensu ad tēpus. vt vacetis orationi. Et iterum. re uertimini in idipm̄. Ecce iam celestib⁹ secretis inseritur: & ta men per cōdescensionis viscera carnaliū cubile perscrutat̄. & quē subleuatus ad inuisibilia erigit: hunc miseratus ad secre ta infirmantiū oculum cordis flectit. Celum cōtemplatione transcendit: nec tamen statū carnaliū sollicitudine deserunt. quia cōpage charitatis summis simul & infimis iunctus: & in semetipso virtute spiritus ad alta valēte rapitur. & pietate in aliis equanimiter infirmat̄. Hinc etenim dicit. Quis in- firmatur & ego nō infirmor? Quis scādalizatur & ego non ii. Corꝝ. xi.
vror? Hinc rursus ait. Factus sum iudeis tanq̄ iude⁹. Quod i. Cor̄. ix.
videlicet exhibeat non amittendo fidē: sed ostendendo pieta tem. vt in se personam infideliū transfigurans ex semetipso disceret qualiter aliis misereri debuisset: quatin⁹ hoc illis im penderet quod sibiipsi si ita esset impēdi recte voluisset. Hinc iterū dicit. Siue mente excedim⁹ deo siue sobrii sumus nobis. ii. Cor̄. v.
quia & semetipsum nouerat contēplando transcendere: & eū dem se auditoribus cōdescēdendo temperare. Hinc iacob do mino desup innitēte & vncto deorsum lapide ascēdentes an gen̄. xxviii
gelos ac descēdētes vidit. quia scilicet predicatores sancti nō solū sursum sanctū caput ecclesie videlicet dn̄m contēplando appetunt: sed deorsum quoqꝫ ad membra illius miserādo de-

scendunt. Hinc moyses crebro tabernaculum intrat & exit & qui intus in contéplationé rapitur: foris infirmátiũ negociis vrgetur. Intus dei archana cõsiderat: foris onera carnalium portat. Qui de rebus quoq; dubiis semper ad tabernaculũ recurrit. corã testamenti archa dominũ consulit: exemplũ proculdubio rectoribus prebens. vt cũ foris ambigũt quod dispo nant: ad menté semper quasi ad tabernaculũ redeãt: & velut corã testaméti archa dominũ consulãt, si de his in quibus dubitant apud semetipsos intus sacri eloquii paginas requirãt
Luce. vi. Hinc ipsa veritas p susceptioné nostre humanitatis ostensa: nobis in mõte orationi inheret. miracula in vrbibus exercet: imitationis videlicet viã bonis rectoribus sternens. vt & si iã summa contéplando appetunt: necessitatibus tñ infirmantũ compatiédo misceanť. quia tunc ad alta charitas mirabiliter surgit: cũ ad ima pximorũ se misericorditer attrahit. & cum benigne descendit ad infima: valéter recurrit ad summa. Tales auté sese qui presunt exhibeãt: qbus subiecti occulta quoq; sua prodere non erubescãt. vt cum tentationũ fluctus paruuli tolerãt: ad pastoris menté quasi ad matris sinũ recurrãt & hoc quod se inquinari pulsantis culpe sordibus preuident exhortationis eius solacio ac lachrymis oratiõis lauent. Vnde & ante fores templi ad abluendas ingredientiũ man⁹ mare eneũ idest luteré duodecim boues portãt. q quidé facie exterius eminent: sed ex posterioribus latent. Quid nanq; duodecim bobus: nisi vniuersus pastorũ ordo signatur? De quib⁹
i. Cor. ix. paulo disserente lex dicit. Non obturabis os boui trituranti
. Thi. v. Quorũ quidé nos aperta opera cernimus: sed apud districtũ iudicé que illis posterius maneant in occulta retributione nescimus. Qui tamen cũ condescésionis fide patientiã diluendis pximorũ cõfessionibus preparant: velut ante fores templi luteré portant. vt quisquis intrare eternitatis ianuã nititur: tentatiões suas menti pastoris indicet. & quasi in boũ lutere cogitatiõis vel operis manus lauet. Et fit plerũq;: vt dũ rectoris animus aliena tentaméta cõdescédédo cognoscit auditis tétationib⁹ etiã ipse pulsatur. quia & hec eadé per quam populi multitudo diluiť: aqua pculdubio luteris inquinatur: nam dũ sordes diluétiũ suscipit: quasi sue mũdicie serenita-

tem perdit. Sed hec nequaq̃ pastori timēda sunt. quia deo sub tiliter cūcta dispēsante, tanto facili⁹ a sua eripit̃: quāto mise ricordius ex aliena tentatione fatigatur.

Vt sit rector bene agentibus per humilitatē socius: cōtra delinquentiū vitia p̄ zelū iusticie erectus. CAPI. XVII.

Sit rector bene agentibus per humilitatē socius. contra delinquētiū vitia per zelū iusticie erectus: vt & bon⁹ in nullo se p̄ferat. & cū prauorꝝ culpa exigit: potestatē protinus sui prioratus agnoscat. quatin⁹ & honore suppresso equalē se subditis bene viuētib⁹ putet. & erga peruersos iura rectitudi nis exercere non formidet. Nam sicut in libris moralibus di xisse me memini: liquet ꝙ oēs hoīes natura equales genuit: sed variāte meritorū ordine alios aliis culpa postponit. Ipsa aūt diuersitas que accessit ex vitio diuino iudicio dispensat̃. vt quia oīs homo eque stare non valet: alter regat̃ ab altero. Vnde cuncti qui presunt nō in se potestatē debēt ordinis: sed equalitatē pēsare cōditiōis. nec p̄esse hoībus gaudeāt: sed pro desse. Antiqui etenī patres nostri non reges hoīm: sed pasto res pecorū fuisse memorant̃. Et cū noe dn̄s filiisq; ei⁹ bn̄dice ret dicēs. Crescite & multiplicamini & replete terrā. Protin⁹ adiūxit. Et terror vester ac tremor sit sup̄ cūcta aīantia terre Quorū videlicet terror ac tremor quia esse sup̄ aīantia terre precipit̃: p̄fecto esse sup̄ hoīes p̄hibet̃. Homo quippe brutis aīalibus: nō aūt hoībus ceteris natura p̄latus est. & idcirco ei dicit̃: vt ab animalib⁹ & nō ab hoībus timeatur. quia contra naturā supbire est ab equali velle timeri. Et tamē necesse est vt rectores a subditis timeātur, quādo ab eis deū minime ti meri deprehendūt. vt humana saltē formidine peccare me tuant qui diuina iudicia non formidāt. Nequaq̃ nāq; prepo siti ex hoc q̄esito timore supbiunt, in quo non suā gloriā: sed subditorū iusticiā querūt. In eo enī ꝙ metū sibi a peruerse vi uentibus exigunt, quasi nō hoībus: sed animalib⁹ dominant̃. quia videlicet ex qua parte bestiales sunt subditi: ex ea debent etiā formidine iacere substrati. Sed plerūq; rector eo ipso quo ceteris preeminet: elatiōe cogitatiōis intumescit. Et dum ad

Gen. ix.

vsum cũcta subiacẽt. dũ ad votũ velociter iussa cõplentur. dũ oẽs subditi si qua bene gesta sunt laudib⁹ efferũt: male gestis aũt nulla auctoritate ꝯtradicũt. dũ plerumq; laudant etiã qđ reprobare debuerũt: seduct⁹ ab his que infra suppetunt/ sup se animus tollitur. & dum foris immẽso fauore circũdatur: intus veritate vacuatur. atq; oblitus sui in voces se spergit alienas. taleq; se credit: qualem se foris audit/ non qualem intus discernere debuit. Subiectos despicit: eosq; equales sibi nature origine nõ agnoscit: & quos sorte potestatis excesserit. trãscẽdisse se etiam vite meritis credit. Cũctis se estimat ampli⁹ sapere: quib⁹ se videt ãpli⁹ posse. In quodã quippe se ꝯstituit culmine apud semetipsum. & qui equa ceteris nature cõditione ꝯstrigiť: ex equo respicere ceteros dedignať. Sicq; ad ei⁹
Iob. xl. similitudinẽ duciť. de quo scriptũ ẽ. Omne sublime videt. & ipẽ ẽ rex sup vniuersos filios superbie. Qui singulare culmẽ
Esa. xiiii. appetẽs: & socialẽ ãgeloꝝ vitã despiciens ait. Ponã sedẽ meã ad aquilonẽ: & ero silis altissimo. Miro ergo iudicio int⁹ foueã deiectiõis inuenit: dũ forisse in culmine potestatis extollit. Apostate qppe ãgelo similis efficiť: dũ homo hoĩb⁹ esse similis dedignať. Sic saul post hũilitatis meritũ ĩ tumorẽ superbie in culmine potestatis excreuit. per humilitatẽ quippe pla
i. Reg. v. tus ẽ: per superbiã reprobat⁹/ dño attestãte qui ait. Nõne cũ esses puul⁹ in oculis tuis caput te constitui in tribub⁹ israel. Paruulũ se in suis pri⁹ oculis viderat: sed fult⁹ temporali potẽtia iã se paruulũ nõ videbat. Ceteroꝝ nãq; comparatiõe se ꝑferens. quia plus cũctis poterat: magnũ se pre omibus estimabat. Miro autẽ modo cũ apud se puul⁹: apud deũ magn⁹. cũ vero apud se magn⁹ apparuit: apud deũ paruul⁹ fuit. ¶ Plerũq; ergo dũ ex subiectoꝝ affluentia anim⁹ inflať: in fluxum superbie ipso potẽtie fastidio lenocinãte corrũpitur. Quam videlicet potẽtiam bene regit qui & tenere illam nouerit & impugnare. Bene hanc regit qui scit per illam super culpas erigi. scit cũ illa ceteris equalitate cõponi. Humana etenim mẽs plerũq; extollitur: etiam cũ nulla potestate fulciť. quãto magis in altũ se erigit: cũ se ei etiã potestas adiũgit. Quã tamen potestatẽ recte dispẽsat/ q sollicite nouerit & assumere ex illa qđ adiuuat. & expugnare qđ tẽtat. & eqlẽ se cũ illa ce

teris cernere. & tñ se peccãtib⁹ zelo vltiõis ãteferre. Sed hanc discretionem plenius agnoscimus: si pastoris primi exempla cernamus. Petrus nanq; auctore deo sancte ecclesie principatũ tenẽs: a bene agente cornelio/ & sese ei humiliter prosternẽte: immoderatius venerari recusauit. seq; ei similem recognouit: dicẽs. Surge ne feceris: & ipse ego homo sum. Sed cũ ananye & saphire culpam repperit: mox quãta potẽtia super eos excreuisset ostendit. Verbo nanq; corꝝ vitam ꝓtulit: quam spiritu perscrutãte deprehendit. & summũ se intra ecclesiam contra peccata recoluit/ quod honore sibi vehementer impenso: corã bene agẽtibus fratribus non agnouit. Illic communionẽ equalitatis meruit sanctitas actiõis: hic zelus vltionis ius aperuit potestatis. Paulus bene agẽtibus fratribus prelatum se esse nesciebat cũ diceret. Non quia dñamur fidei vestre: sed adiutores sumus gaudii vestri. Atq; illico adiunxit. Fide enĩ statis. Ac si id qđ protulerat aperiret dicens. Ideo nõ dominamur fidei vestre: quia fide statis. equales enĩ vobis sum⁹ in quo vos stare cognoscimus. Quasi prelatũ se fratribus esse nesciebat: cũ diceret. Facti sumus sicut paruuli in medio vestrũ. Et rursum. Nos aũt serui vestri p xp̃m. Sed cũ culpã que corrigi debuisset inuenit ilico magistrũ se esse recoluit dicens. Quid vultis. in virga veniã ad vos. Summus itaq; locus bene regit᷑ cũ his qui preest vitiis potius q̃ fratribus dñatur. Sed dũ delinquẽtes subditos ꝑpositi corrigũt: restat. necesse est vt solliciti attendant quatinus p discipline debitũ: culpas qdẽ iure potestatis feriãt: sed p humilitatis custodiã equales seipsis fratrib⁹ q corrigunt᷑ agnoscãt. q̃uis plerũq; etiã dignũ est: vt eosdẽ quos corrigim⁹ tacita nobis cogitatione ꝑferamus. Illorũ nãq; p nos vitia discipline vigore feriuntur. in his vero que ipsi cõmittim⁹ ne verbi qdẽ ab aliquo inuectiõe laceramur. Tãto ergo apud dñm obligatiores sumus quãto apud hoĩes inulte peccam⁹. Disciplina aũt nostra subditos diuino iudicio tanto liberiores reddit: quãto hic eorũ culpas sine vindicta nõ deserit. Seruãda itaq; est & in corde humilitas: & ĩ ope disciplina. Atq; inter hec solerter intuẽdũ est. ne dũ immoderati⁹ custodit᷑ virt⁹ hũilitatis: soluant᷑ iura regimĩs. & dũ ꝑlat⁹ qsq; plus se q̃ decet deiicit: subditorꝝ vitã

Act. x.
Act. v.
ii. Corꝫ. i.
i. Thes. ii.
ii. Corꝫ. iiii.
i. Cori. iiii.

stringere sub disciplinevinculo non possit. Teneant ergo rectores exterius qđ pro alioꝝ vtilitate suscipiunt. seruent interius qđ de sua estimatiōe ptimescūt. Sed tamē quibusdam signis decenter erūpentib⁹ eos apud se esse humiles etiā subiecti deprehēdāt. quatin⁹ & in auctoritate eoꝝ qđ formidēt videāt: & humilitate qđ imitētur agnoscāt. Studeant igit̄ sine intermissiōe qui presūt: vt eoꝝ potētia quāto magna exteri⁹ cernit̄. tāto apud eos interi⁹ deprimat̄. ne cogitatiōem vicat. ne in delectatiōem sui animū rapiat. ne iā sub se mēs eā regere nō possit: cui se libidine dominādi supponit. Ne enim psidētis anim⁹ ad elatiōem potestatis sue delectatiōe rapiat̄: recte per quēdā sapientē dicit̄. Ducē te ꝯstituerunt. noli extolli: sed esto in illis quasi vnus ex illis. Hinc etiā petr⁹ ait. Non dominātes in clero: sed forma facti gregis. Hinc per semetipsū veritas ad altiora nos virtutū merita ꝓuocās dicit. Scitis qa principes gētiū dn̄antur eoꝝ. & qui maiores sūt potestatē exercēt in eos. nō ita erit inter vos. sed quicūq; voluerit int̄ vos maior fieri: fiat sicut minister. & qui voluerit inter vos prim⁹ esse: erit vester seru⁹. sicut fili⁹ hominis non venit ministrari sed ministrare. Hinc est ꝙ seruū ex suscepto regimine elatū: que post supplicia maneant indicat dicens. Qui si dixerit malus ille seru⁹ in corde suo: morā facit domin⁹ meus venire: & ceperit percutere cōseruos suos. manducet autē & bibat cum ebrietate. veniet dn̄s serui illi⁹ in die qua non sperat. & hora qua ignorat. & diuidet eum. partemq; eius ponet cum hypocritis. Inter hypocritas enim iure deputatur: qui ex simulatione discipline ministeriū regiminis vertit in vsum dominationis. & tamen nōnūq̄ grauius delinquit̄: si inter peruersos plus eq̄litas q̄ disciplina custodit̄. Quia enī falsa pietate sup at⁹ ferire hely delinquētes filios noluit: apud districtū iudicē semetipsum cum filiis crudeli damnatione percussit. Hinc nanq; diuina voce ei dicitur. Honorasti filios tuos magis q̄ me. Hinc pastores increpat per prophetā dicēs. Qđ fractū est nō alligastis & qđ abiectū fuerat: non reduxistis. Abiectus enī reducit̄: cū quisq; in culpa lapsus ad statū iusticie ex pastoralis sollicitudīs vigore reuocat̄. Fracturā vero ligamē astringit: cū culpam disciplina deprimit. ne plaga vsq; ad in-

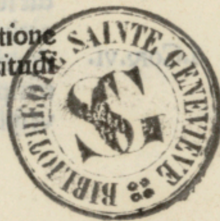
Marginal notes: Eccle.xxxi. · i.Pet̄.v. · Matthei.x · Mat̄.xxiiii · Ibidem · i.Re.ii. · Ibidem · Ezechielis xxxiiii.

teritū defluat: si hanc discretionis seueritas nō coartat. Sed se pe deterius frangitur: cū fractura incaute colligat᷑. ita vt gra uius scissurā sentiat: si hāc imoderati⁹ ligamēta constringāt. Vnde necesse est vt cū peccati se vuln⁹ in subditis corrigēdo restringit᷑: magna sollicitudine etiā districtor ipse modere᷑. quatinus sic iura discipline cōtra delinquētes exerceat: vt pie tatis viscera nō amittat. Curādū qppe est vt rector se subditis & matrē pietatis & patrē exhibeat discipline. Atq͂ inter hec sollicita circūspectione ꝓuidendū. ne aut districtio rigida aut pietas sit remissa. Nā sicut in libris moralib⁹ iam dixim⁹ di sciplina vel misericordia multū destituit᷑: si vna sine altera te nea᷑. Sed erga subditos suos inesse rectoribus debet & iuste cōsolās misericordia: & pie seuiēs disciplina. Hinc nāq͂ est ꝙ docēte veritate ꝑ samaritani studiū semiuiu⁹ in stabulū duci tur: & vinū atq͂ oleū ei⁹ vulnerib⁹ adhibet᷑. vt ꝑ vinū scilicet mordeant᷑ vulnera: ꝑ oleū foueant᷑. Necesse qppe est vt quis q͂s sanādis vulnerib⁹ preest: ī vino morsū doloris adhibeat: in oleo molliciē pietatis. quatin⁹ per vinū mūdētur putrida: per oleū foueātur sanāda. Miscēda ergo est lenitas cū seueritate faciendū quoddā tēperamentū ex vtroq͂. vt neq͂ multa aspe ritate exulcerent᷑ subditi: neq͂ nimia benignitate soluantur. Quod iuxta pauli vocē bñ illa tabernaculi archa significat. in qua cū tabulis virga simul & māna est. qa cū scripture sa cre sciētia in boni rectoris pectore si est virga districtionis: sit & māna dulcedinis. Hīc dauid ait. Virga tua & baculus tu us: ipsa me cōsolata sunt. Virga enī ꝑcutimur: baculo sustē tamur. Si ergo est districtio virge q̄ feriat: sit & consolatio ba culi qui sustētet. Sit itaq͂ amor: sed nō emolliēs. sit vigor: sed nō exasperās. sit zelus: sed nō imoderate seuiēs. sit pietas: sed non plusq̄ expediat parcēs. vt dū se in arce regiminis iusticia clemētiaq͂ ꝑmisceāt: is qui ꝑest corda subditoꝝ & terrēdo de mulceat: & tamen terroris reuerentiā demulcēdo ꝯstringat.

Luce. x.

Psal. xxii.

Vt sit rector internoꝝ curam in exteriorū occupatione non minuens: exteriorū prouidentiā in internorū sollicitudi ne non relinquens. CAPI. XVIII.

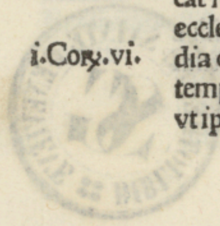
s It rector internorũ curã in exteriorũ occupatiõe nõ mi
nuens: exteriorũ ꝓuidentiã internoꝝ occupatione non relinquẽs. ne aut exteriorib⁹ deditus ab intimis corruat: aut solis interiorib⁹ occupatus que foris debet ꝓximis nõ impendat. Sepe nãq₃ nõnulli velut obliti ꝙ fratrib⁹ animarũ causa prelati sũt: toto cordis anisum secularib⁹ curis inseruiũt. has (cũ assunt) se agere exultãt. ad has etiã cũ desunt dieb⁹ ac noctibus: cogitatiõis turbide estib⁹ anhelãt. Cũq₃ ab his cessante forsitan oportunitate quieti sunt: ipsa deteri⁹ sua quiete fatigãtur. Voluptatẽ nãq₃ cẽsent: si actionib⁹ deprimũtur. laborem deputant: si in terrenis negociis non laborãt. Sicq₃ fit. vt dũ vrgeri se mũdanis tumultib⁹ gaudẽt: interna que alios docere debuerãt ignorãt. Vnde subiectorũ quoq₃ ꝓculdubio vita torpescit. qa cũ ꝓficere spiritualiter sibi appetit: in exẽplo ei⁹ qui p̄latus est quasi in obstaculo itineris offendit. Languẽte eni capite: incassum mẽbra vigẽt. & in exploratione hostiũ frustra exercitus velociter sequit᷑: si ab ip̄o duce itineris errat᷑ Nulla subditorũ mentes exhortatio subleuat: eorũq₃ culpas increpatio nulla castigat. qa dũ p aĩarũ presulẽ terreni exercetur officiũ iudicis: a gregis custodia vacat cura pastoris: & subiecti veritatis lumen app̄hẽdere nequeũt. qa dũ pastoris sensus terrena studia occupãt: vẽto tẽtationis impulsus ecclesie oculos puluis cecat. Quo ꝯtra recte humani generis redẽ-

Luce. xxi. ptor cũ nos a vẽtris voracitate cõpesceret: ait. Attẽdite autẽ vobis vt nõ grauẽtur corda vestra in crapula & ebrietate: illico adiũxit: & in curis hui⁹ vite. Vbi pauorẽ quoq₃ ꝓtinus intẽte adiiciẽs. ne forte supueniat in vos repẽtina dies illa. Cuius aduẽtus etiã qualitatẽ denũciat dicẽs. Tanq̃ laqueus eni superueniet in oẽs qui sedent sup faciẽ omnis terre. Hinc ite

Luce. xvi. rum dicit. Nemo potest duob⁹ dominis seruire. ¶ Hinc paulus religiosorũ mentes a mundi cõsorcio contestando: ac po

ii. Thi. ii. tius cõueniendo suspendit dicens. Nemo militãs deo implicat se negociis secularibus. vt ei placeat cui se probauit. Hinc ecclesie rectoribus & vacãdi studia precipit: & cõsolãdi reme

i. Coꝝ. vi. dia ostendit dicens. Secularia igitur iudicia si habueritis cõtemptibiles qui sunt in ecclesia: illos cõstituite ad iudicandũ. vt ipsi videlicet dispensationibus terrenis inseruiant: quos spi

ritalia nō exornant. Ac si apertius dicat. Quia penetrare in
tima nequeūt: saltē necessaria foris operentꝰ. ¶Hinc moyses Exo.xviii.
qui cū deo loquiꝰ: retro alienigene reprehēsione iudicatur. ꝙ
terrenis populoꝝ negociis stulto labore deseruiat: cui & con
siliū mox prebet, vt pro se alios ad iurgia dirimēda cōstituat:
& ipse liberius ad erudiendos populos spiritaliū archana co
gnoscat. A subditis ergo īferiora gerēda sūt: a rectoribꝰ sum
ma cogitanda. vt scilicet oculū qui prouidēdis gressibus pre
eminet: cura pulueris nō obscuret. Caput nāq; subiectorū sūt
cuncti qui presunt. & vt recta valeāt pedes itinera carpere: ꝓ
culdubio caput debet ex alto ꝓuidere. ne a ꝓfectus sui itinere
pedes torpeant: cū curuata rectitudine corporis caput sese ad
terrā declinet. Qua aūt mente animarū presul honore pasto
rali inter ceteros vtitur: si in terrenis negociis que reprehen
dere in alios debuit & ipse versaꝰ? Quod videlicet ex ira iu
ste retributionis per ꝓphetā dn̄s minaꝰ dicēs. Et erit sicut po Osee.iiii.
pulus sic sacerdos. Sacerdos quippe est vt populus: quādo ea
agit is qui spiritali officio fungiꝰ, que illi nimirū faciunt qui
adhuc de studiis carnalibus iudicātur. Quod cū magno do-
lore scilicet charitatis hieremias propheta conspiciens: quasi
sub destructione templi deplorat dicens. Quomodo obscura Tren̄.iiii.
tum est aurū mutatus est color optimꝰ. dispersi sunt lapides
sanctuarii in capite omniū platearū. Quid nāq; auro qd̄ me
tallis ceteris p̄eminet: nisi excellentia sanctitatis? Quid co-
lore optimo: nisi cunctis amabilis reuerētia religionis expri
mitur? Quid per sanctuarii lapides: nisi sacroꝝ ordinū perso
ne figurantur? Quid platearū nomine: nisi presentis vite la
titudo signatur? Quia enim greco eloquio plathos latitudo
diciꝰ: ꝓfecto a latitudine platee sunt vocate, per semetipsam
veritas dicit. Lata & spatiosa via est que ducit ad perditionē Math. vii.
Aurū igitur obscuraꝰ cum terrenis actibus sanctitatis vita
polluitur. Color optimus cōmutatur cum quorūdam qui de
gere religiose credebanꝰ estimatio anteacta minuiꝰ. Nam cū
quilibet post sanctitatis habitū terrenis se actibꝰ inserit: quasi
colore ꝑmutato ante humanos oculos eius reuerentia despe
cta pallescit. Sāctuarii quoq; lapides in plateas disperguntꝰ:
cum causarum secularium foras lata itinera expetūt. hi qui

ad ornamētū ecclesie internis mysteriis quasi in secretis san
Exo.xxviii. ctuariū vocare debuerūt. Ad hoc qppe sanctuarii lapides fie
bāt: vt intra sancta sctōꝵ in vestimēto summi sacerdotis ap
pareret. Cū vero ministri religiōis a subditis honorē redēpto
ris sui ex merito vite nō exigunt sanctuarii lapides in orna
mēto pōtificis nō sunt Qui nimirū sanctuarii lapides dispsi
per plateas iacent: cū psone sacrorū ordinū voluptatū suarū
latitudini dedite terrenis negociis inherēt. ¶Et notandū ꝙ
nō hos dispersos in plateis: sed ī capite platearū dicit. qa & cū
terrena agūt summi videri appetūt. vt & lata itinera teneāt
ex voluptate delectatiōis: & tamen in platearū sint capite ex
honore sctitatis. Nihil quoqꝫ obstat si sanctuarii lapides eos
dē ipsos quibꝰ cōstructū sanctuariū existebat accipimus: qui
dispersi in platearū capite iacent: qn̄ sacrorū ordinū viri terre
Osee.iiii. nis actibus ex desiderio inseruiūt: ex quorū prius officio san
ctitatis gloria stare videbatꝰ. Secularia itaqꝫ negocia aliqn̄ ex
cōpassione tolerāda sunt: nunq̄ vero ex amore requirēda. ne
cū mentē diligētis aggrauāt: hāc suo victā pōdere ad ima de
celestibꝰ immergāt. At contra sunt nōnulli qui gregis quidē
curā suscipiūt: sed sic sibi vacare ad spiritalia appetūt: vt rebꝰ
Tren.iiii. exterioribꝰ nullatenus occupētur. Qui cū curare corporalia
funditus negligūt: subditorū necessitatibꝰ minime cōcurrūt
Quorū nimirū predicatio plerūqꝫ despicitꝰ. quia dū delinquē
tiū facta corripiūt: sed tamen eis necessaria vite presentis nō
tribuūt: nequaq̄ libēter audiuntꝰ. Egētis eteni mētē doctrine
sermo nō penetrat: si hūc apud eiꝰ animū manꝰ misericordie
non cōmendat. Tūc aūt verbi semen facile germinat: qn̄ hoc
in audientis pectore pietas p̄dicantis rigat. Vnde rectori ne
cesse est: vt interiora possit infundere: cogitatiōe innoxia etiā
Math.vi. exteriora puidere. Sic itaqꝫ pastores erga interiora studia sub
ditorū suorum ferueāt: quatinus in eis exterioris quoqꝫ vite
puidentiā nō relinquāt. Nam quasi iure vt diximꝰ a pcipien
da p̄dicatione gregis animꝰ frāgitꝰ: si cura exterioris subsidii
a pastore negligatꝰ. Vnde & primꝰ pastor sollicite ammonet
i.Pet.v. dicēs. Seniores q in vobis sunt obsecro cōsenior & testis xpi
passionū qui & eiꝰ que in futuro reuelāda est glorie cōmuni
cator: pascite q in vobis est gregē dei. Qui hoc in loco vtrum

passione cordis an corporis suaderet aperuit: cũ protin⁹ sub iunxit. prouidẽtes non coacte: sed spontanee secundũ deum. neq̃ turpis lucri grã sed volũtarie. Quib⁹ ꝑfecto verbis pa storib⁹ pie p̃cauet: ne dũ subiectoꝝ inopiam nimie satiãt: se mucrone ambitiõis occidãt. ne cũ p eos carnis subsidiis refi ciãtur ꝓximi: ipsi remaneãt a iusticie pane ieiuni. Hãc pasto rũ sollicitudinẽ paul⁹ excitat: dicens. Qui suoꝝ & maxĩe do mesticoꝝ curã nõ habet fidẽ negauit: & est ĩfideli deterior. Inter hec itaq̃ metuẽdũ semp ẽ & vigilãter intuẽdũ. ne dum cura ab eis exterior agit: ab interna intẽtione mergant. Ple rũq̃ enim vt p̃dixim⁹: corda rectoꝝ dũ tẽporali sollicitudini incaute deseruiũt: ab intimo amore refrigescũt: & foras fusi obliuisci nõ metuũt. quia animarũ regimina susceperũt. Sol licitudo ergo q̃ subditis exterius impendit: sub certa necesse est mensura teneat. Vnde bñ ad ezechielẽ dicit. Sacerdotes caput suũ nõ radãt neq̃ comã nutriãt: sed tõdẽtes attõdeant capita sua. Sacerdotes nãq̃ iure vocati sũt: q vt sacrũ ducatũ p̃beãt fidelib⁹ p̃sũt. Capilli vero ĩ capite exteriores sũt cogita tiões ĩ mẽte. Qui dũ sup cerebrũ insẽsibiliter oriũtur: curas vite p̃sẽtis exp̃mũt. que ex sensu negligẽti qa ĩportune aliq̃n ꝓdeũt: quasi nobis nõ sentiẽtib⁹ ꝓcedũt. Quia igit cũcti qui p̃sunt: habere quidẽ sollicitudines exteriores debẽt nec tñ ve hemẽter eis incũbere: sacerdotes recte & caput ꝓhibent rade re & comã nutrire. vt cogitatiões carnis de vita subditoꝝ nec a se funditus amputẽt: nec rursum ad crescendum nimis re laxẽt. Vbi & bñ dicit. tõdẽtes tõdeãt capita sua. vt videlicet cure tp̃alis sollicitudinis & quãtũ necesse ẽ ꝓuideãt: & tñ re secent citi⁹ ne ĩmoderati⁹ excrescãt. Dũ igit & p ãministratã exteriorẽ ꝓuidẽtiã corporꝝ vita ꝓtegit. & rursus p ĩmodera tã carnis intẽtionẽ nõ impedit: capilli in capite sacerdotis & seruãtur vt cutẽ cooperiant: & resecantur ne oculos claudãt.

i. Thi. v.

Eze. xliiii.

Ne placere rector suo studio hominib⁹ appetat: sed tñ ad quid placere debeat intendat. CAPI. XIX.

i Nter hec quoq̃ necesse est vt rector sollerter inuigilet ne hunc cupido placendi hominib⁹ pulset. ne cũ studio

se interiora penetrāt/cū ꝓuide exteriora subministrat: se magis a subditis diligi ꝙ veritatē querat. ne cū bonis actibus fultus a mūdo videaꝛ alien⁹: hunc auctori reddat extraneū amor suus. Hostis nāqꝫ redēptoris est qui per recta opera que facit eius vite ab ecclesia amari cōcupiscit. qa adulterine cogitationis est reus: si placere puer spōse oculis appetit per quē spōsus dona trāsmisit. Quia nimirū amor ꝓprius cum rectoris mētē ceperit: aliqñ hāc inordinate ad molliciē: aliqñ vero ad asperitatē rapit. Ex amore etenim suo mēs rectoris in mollicien vertitur. qa cum peccātes subditos respicit: ne erga hūc eorū dilectio torpeat: corripere non presumit. nonnunꝙ vero errata subditorum que increpare debuerat adulatiōe demulcet. Vnde bene per prophetam dicitur. Ve his qui consuunt
Eze. xiii. puluillos sub omni cubito manus. & faciūt ceruicalia sub capite vniuerse etatis ad capiendas animas. Pulvillos quippe sub omni cubito man⁹ ponere est cadentes a sua rectitudine animas. atqꝫ in huius mundi se dilectione reclinantes: blanda adulatione refouere. Quasi enim pulvillo cubitus vel ceruicalibus caput iacentis excipitur: cum correptionis duricia peccanti subtrahitur: eiqꝫ mollicies fauoris adhibetur. vt in errore molliter iaceat: quem nulla asperitas contradictionis pulsat. Sed hec rectores q semetipsos diligūt: his ꝓculdubio exhibēt: a quib⁹ se noceri posse in studio glorie tpalis timent. Nā quos nil cōtra se valere conspiciūt: hos nimirū aspitate rigide semper inuectiōis premūt. nūꝙ demēter āmonēt: sed pastoralis māsuetudinis obliti: iure dominatiōis terrēt. Quos
Eze. xxxiiii recte per prophetam diuina vox increpat dicēs. Vos aūt cū austeritate imperabatis eis & cū potentia. Plus enī se suo auctore diligētes: iactāter erga subditos erigūt. nec quia agere debeāt: sed qd valeāt attendūt. Nil de subsequēti iudicio metuūt. imꝓbe de tpali potestate gloriātur. libet vt licēter illicita faciāt: & subditorū nemo ꝯtradicat. Qui ergo & parua studet agere: & tñ ad hec vult ceteros tacere: ipse sibimet testis est. quia plus se veritate appetit diligi/quā cōtra se nō vult defēdi. Nemo quippe est qui ita viuat: vt aliquatinus non delinquat. Ille ergo seipo amplius veritatē desiderat amari: qui sibi a nullo vult contra veritatem parci. Hinc etenim petr⁹ in

crepationē pauli libēter accipit. Hinc dauid increpationē sub ii. Reg. v.
diti humiliter audiuit. qa rectores boni dū priuato diligere
amore se nesciūt: libere puritatis verbū a subditis obsequium
humilitatis credunt. Sed inter hec necesse est vt cura regimi
nis tāti moderaminis arte tēperetur: quatinus subditorum
mēs cum quedā recte sentire potuerit, sic in votis libertatē ꝑ
deat: vt tamē libertas in superbiā non erūpat. ne dū fortasse
immoderatius lingue eis libertas cōcedit: vite ab his humili
tas amittatur. ¶Sciēdum quoqꝫ est ꝙ oporteat vt rectores bo
ni placere hominibꝰ appetāt. scilicet vt sue estimatiōis dulce
dine proximos in affectū veritatis trahāt. non vt se amari de
siderēt: sed vt dilectionē suā quasi quandā viā faciāt, per quā
corda audiētium ad amorē conditoris sui introducāt. Diffi
cile quippe est: vt quamlibet recte denuncians predicator qui
non diligitur libenter audiatur. Debet ergo qui preest & stu
dere se diligi: quatinus possit audiri, & tamē amorem suum
pro seipso nō querere. ne inueniatur ei cui seruire per offici-
um cernitur: occulta cogitatiōis tyrānide resultare. Qd bene
paulus insinuat: cū sui nobis studii occulta manifestat dicēs
Sicut & ego per omnia placeo omnibꝰ. Qui tamē rursus di i. Cor. x.
cit. Ego si adhuc hominibꝰ placerē: xp̄i seruus nō essem. Pla- Ibidem
cet ergo paulus & non placet. qa in eo ꝙ placere appetit: non
se sed per se hominibus placere veritatem querit.

Quod scire sollicite rector debeat ꝙ plerumqꝫ vitia virtu
tes se esse mentiuntur. CAPI. XX.

s Cire etiā rector debet ꝙ plerumqꝫ vitia virtutes se esse
mētiuntur. Nā sepe sub parsimonie nomine se tenacia
palliat: cōtraqꝫ se effusio sub appellatione largitatis occultat.
Sepe inordinata remissio pietas credit: & effrenata ira spiri
talis zeli virtꝰ estimat. Sepe ꝑcipitata actio. velocitas effica
cia. atqꝫ agēdi tarditas grauitatis cōsiliū putat. Vnde neces
se est vt rector animarū virtutes ac vitia vigilanti cura discer
nat. ne aut cor tenacia occupet: & parcum se videri in dispen
sationibus exultet, aut cum effuse quid impenditur: largum
se quasi miserando glorietur. aut remittendo qd ferire debu

it ad eterna supplicia subditos ptrahat. aut immaniter feriē do quod delinquit': ipse grauius delinquat. aut hoc quod agi recte ac grauiter potuit: immature preueniēs leniget. aut bo ne actionis meritū differendo ad deteriora permutet.

Qđ esse debet & rectori discretio correctionis: & dissimu lationis feruoris & māsuetudinis. CAPI. XXI.

S Ciēdū quoq; est ꝙ aliqñ subiectoꝝ vitia prudēter dissi mulāda sūt. sed qa dissimulāter iudicāda: aliquādo & apte cognita mature tollerāda. aliqñ vero subtiliter & occul te perscrutāda. aliquādo leniter arguēda. aliqñ autē vehemē ter increpanda. ¶Nōnulla qppe vt dixim⁹ prudēter dissimu lāda sunt: sed qa dissimulātur iudicāda. vt cū delinquens & deprehēdi se cognoscit & ppeti: has quas in se tacite tolerari ꝯsiderat: augere culpas erubescat. seseq; iudice puniat: quē si bi apud se rectoris patiētia clement' excusat. Qua scilicet dis

Esa. lvii.

simulatiōe bñ iudeā dñs corripit: cū p ꝓphetā dicit. Mentita es & mei nō es recordata. neq; cogitasti ī corde tuo qa ego ta cēs & quasi nō vidēs. Et dissimulauit ergo culpas & innotu it. qa & cōtra peccātē tacuit: & hoc ipsum tamen quia tacuerit dixit. ¶Nōnulla aūt vel apte cognita: mature toleranda sūt: cū videlicet rerū minime oportunitas ꝯgruit vt apte corrigā tur. Nā secta īmature vulnera deteri⁹ inferuescūt. & nisi cū tpe medicamēta ꝯueniāt: ꝯstat ꝓcul dubio ꝙ medēdi officiū amittāt. Sed cū tēpus subditis ad correptionē querit': sub ipō culparū pōdere patiētia presulis exercet'. Vnde bene per psal

Psal. cxxviii.

mistam dicit' Supra dorsū meū fabricauerūt peccatores. In dorso quippe onera sustinem⁹. Supra dorsum igit' suū fabri-casse peccatores querit': ac si aperte dicat. Quos corrigere ne queo: quasi supimpositū on⁹ porto. Nōnulla aūt sūt subtiliter occulta pscrutāda. vt qbusdā signis erūpētib⁹ rector ī subdito rū mēte omē qđ clausū latet inueniat. & interueniēte correpti onis articulo: ex minimis maiora ꝯgnoscat. Vñ recte ad eze

Eze. viii.

chielē dr. Fili hominis fode tibi pietē. Vbi mox idē ꝓpheta subiungit. Et cū fodissem parietē: apparuit hostiū vnū. Et di

Ibidem

xit ad me. Ingredere & vide abhominatiōes pessimas: qs isti

faciūt hic. Et ingressus vidi. Ecce om̄is similitudo reptilium & animaliū abhominatio. & vniuersa ydola dom⁹ israel depicta erant in pariete. Per ezechielē quippe p̄positoꝝ persona signatur. per parietē duricia subditoꝝ. Et quid est parietē fodere: nisi acutis inquisitiōib⁹ duriciā cordis aperire. Quem cū fodisset appuit ostiū. qa cum cordis duricia vel studiosis pcūctatiōib⁹ / vel maturis correptionib⁹ scindit̄: quasi quedā ianua ondit̄ ex qua oīa in eo q corripit̄ cogitationū interiora videātur. Vn̄ & bn̄ illic sequit̄. Ingredere & vide abhominatiōes pessimas: q̄s isti faciūt hic. Quasi ingredit̄ vt abhominatiōes aspicit: q discussas qbusdā signis exteri⁹ apparētib⁹: ita corda subditoꝝ penetrat: vt cūcta ei q̄ illicite cogitant̄ innotescāt. Vn̄ & subdidit. Et igress⁹ vidi. Et ecce oīs silitudo reptiliū & aīaliū abhoīnatio. In reptilib⁹ cogitatiōes oīno terrene signāt̄. in animalib⁹ vero iā qdē aliquātulū a terra suspēse: sed adhuc terrene mercedis p̄mia regrētes. Nā reptilia toto ex corpore terre inherēt. animalia aūt magna p̄te corpis a terra suspēsa sūt: appetitu tn̄ gule ad terrā sp inclināt̄. Reptilia itaq; sūt intra piete: qn̄ cogitatiōes voluūtur in mēte. que a terrenis desideriis nūq̄ leuant̄. Aīalia quoq; sūt itra piete: qn̄ & siqua iā iusta: siqua honesta cogitātur: appetendis tn̄ lucris tēporalib⁹ honorib⁹ deseruiūt. & p semetipa qdē quasi a terra suspensa sunt. sed ad huc per ambitū: quasi per gule desideriū sese ad ima submittūt. Vn̄ & bn̄ subdit̄. Et vniuersa ydola dom⁹ israel depicta erāt in pariete. Scriptū quippe est. Et auariciā: que est ydolorū seruit⁹. Recte ergo post aīalia ydola describunt̄. qa & si honesta actiōe nonnulli quasi a terra se erigūt: ābitiōe tn̄ ihonesta semetipos ad terrā deponūt. Bene aūt dr̄ depicta erāt. qa dū exterioꝝ reꝝ intrinsec⁹ species attrahunt̄: quasi in corde depigit̄ quicqd fictis imaginib⁹ deliberādo cogitat̄. ¶ Notādū itaq; est qa pri⁹ foramē i piete: ac deinde ostiū cernit̄. & tūc demū occulta abhominatio demōstrat̄ qa nimirū vniuscuiusq; peccati pri⁹ signa forinsec⁹: deinde ianua aperte iiquitatis ostēdit̄. & tūc demū omne malū quod intus latet aperit̄. Nōnulla autem sunt leuiter arguenda. nam cum non malicia: sed sola ignorantia vel infirmitate delinquitur: profecto necesse est vt magno moderamine

Colos. iii.

ipsa delicti correptio temperetur. Cuncti quippe quousque in hac mortali carne subsistimus: corruptionis nostre infirmitatibus subiacemus. In se ergo debet vnusquisque colligere qualiter alienę huic oportet imbecillitati misereri. ne contra infirmitatem proximi si ad increpationis vocem ferventius rapitur: oblitus sui esse
Gal.iiii. videatur. Vnde bene paulus admonet: dicens. Si quis preoccupatus fuerit in aliquo delicto vos qui spirituales estis instruite huiusmodi in spiritu lenitatis, considerans teipsum ne & tu tenteris. Ac si aperte dicat. Cum displicet ex aliena infirmitate quod conspicis: pensa quod es. vt increpationis zelo se spiritus temperet, dum sibi quoque quod increpat timet. Nonnulla autem sunt vehementer increpanda: vt cum culpa ab auditore non cognoscitur quanti sit ponderis: ab increpantis ore sentiatur. Et cum sibi quis malum quod perpetrauit leuigat: hoc contra se grauiter ex corripientis asperitate pertimescat. Debitum quippe rectoris est superne patrie gloriam per vocem predicationis ostendere. quanta in huius vite itinere temptamenta antiqui hostis lateant aperire. & subditorum mala que tolerari leniter non debent, cum magna zeli asperitate corrigere. ne si minus contra culpas accenditur: culparum omnium reus ipse teneatur.
Eze.iiii. Vnde bene ad ezechielem dicitur. Sume tibi laterem & pones eum coram te. & describes in eo ciuitatem hierusalem. Statimque
Ibidem subiungitur. Et ordinabis aduersus eam obsidionem. & edificabis munitiones. & comportabis aggerem. & dabis contra eam castra. & pones arietes in gyro. Eique ad munitionem suam protinus subiunxit. Et tu sume sartaginem ferream. & pones eam murum ferreum inter te & ciuitatem. Cuius enim ezechiel propheta nisi magistrorum speciem tenet? Cui dicitur. sume tibi laterem & pones eum coram te: & describes in eo ciuitatem hierusalem. Sic quippe sancti doctores sibi laterem sumunt: quando terrenum auditorum cor vt doceant apprehendunt. Quem scilicet laterem coram se ponunt. quia tota mentis illud intentione custodiunt. In quo & ciuitatem hierusalem iubentur describere. quia predicando terrenis cordibus curant summopere que sit superne pacis visio demonstrare. Sed quia incassum gloria patrie celestis agnoscitur: nisi & quanta hic irruant hostis callidi tentamenta noscatur: apte subiungitur. Et ordinabis aduersus eam obsidionem: & edificabis munitiones. Sancti quippe predicatores obsidionem circa laterem in

quo hierusalē ciuitas descripta est ordinát/quádo terrene mē ti: sed iam supernā patriam requirenti: quanta eam in huius vite tempore vitiorū impugnet aduersitas demonstrát. Nā cū vnumquodq peccatū quomodo proficientibus insidietur ostēditur: quasi obsidio circa ciuitatē hierusalē voce pdicato ris ordinat. Sed quia nō solū debēt innotescere qualiter vitia impugnēt: verū etiā quō custodite nos virtutes roborēt: recte subiūgit. Et edificabis munitiōes. Munitiōes qppe scūs pre dicator edificat qñ que virtutes qb⁹ resistát vitiis demōstrat. Et qa crescēte virtute: plerūq bella tētatiōis augent: recte ad huc subdit. Et cōportabis aggerē. & dabis contra eā castra. & pones arietes in gyro. Aggerē nāq cōportat/qñ pdicator qs q molē crescētis tētatiōis enūciat. Et ptra hirlm castra erigit qñ recte intētioni audiētiū hostis callidi incircūspectas & qsi incōprehēsibiles insidias predicit. Atq arietes in gyro ponit: cū tētationū aculeos in hac vita nos vndiq circūdátes: & vir tutū murū pforātes innotescit. Sed cūcta hec licet subtilit re ctor insinuet: nisi cōtra delicta singulorꝶ emulationis spū fer ueat: nullā sibi imppetuū absolutionē parat. Vñ illic adhuc recte subiūgit. Et tu sume tibi sartaginē ferreā. & pones eū murū ferreū int te & ciuitatē. Per sartaginē qppe frixura mē tis. p ferrū vero icrepatiōis fortitudo signat. Quid vo acrius doctoris mētē q zelus dei frigit & excruciat? Vñ paulus hu ius sartaginis vrebat frixura cū diceret. Quis ifirmatur & ego nō infirmor? Quis scādalizat & ego nō vror? Et qa qs qs zelo dei accendit ne dānari ex negligētia debeat/forti im perpetuū custodia munit: recte dicit. pones eā murū ferreū inter te & ciuitatē. Sartago eni ferrea murus ferre⁹ inter pro phetā & ciuitatē ponit. qa cū nūc fortē zelū rectores exhibēt eūdē zelū postmodum inter se & auditores suos fortē muni tionē tenēt: ne tūc ad vīdictā destituti sint/si nūc fuerit i corre ptiōe dissoluti. Sed iter hec sciēdū est. qa dū ad icrepationē se mēs doctoris exasperat difficile valde ē vt nō aliqñ & ad ali qd qd dicere non debet erūpat. Et plerūq ptingit vt dū culpa subditorū cū magna iuectiōe corripit: magistri liugna vsq ad excessus vba ptrahat. Cūq increpatio imoderate accēdit: corda delinquētiū in desperatiōe depmunt. Vñ necesse ē vt

i. Cor. xi.

exasperatus rector cum subditorũ mentẽ plus se q̃ debuit per cussisse cõsiderat: apud se semp ad penitentiã recurrat. vt per lamẽta veniã in cõspectu veritatis obtineat: ex eo etiã ꝙ per zeli ei⁹ studiũ peccat. Q đ figurate dñs precepit per moysen
Deut.xix. dicens. Si q̃s abierit cũ amico simpliciter in siluã ad ligna ce dẽda: & lignũ securis effugerit manu/ ferrũq; lapsũ de manu brio amicũ ei⁹ pcusserit & occiderit: hic ad vnã supradictarũ vrbiũ fugiat & viuet. ne forte ꝓximus ei⁹ cui⁹ effusus est san guis doloris stimulo persequat᷑: & apprehẽdat eũ & pcutiat animã ei⁹. Ad siluã quippe cũ amico imus: quotiẽs ad intuẽ da subditoꝝ delicta ꝯuertimur. Et simpliciter ligna succindi mus: cũ delinquẽtia vitia pia intẽtione resecam⁹. Sed securis manũ fugit cũ sese increpatio plusq̃ necesse est in asperitatẽ pertrahit. Ferrũq; de manubrio prosilit: cũ de correptiõe ser mo durior excedit. Et amicũ percutit & occidit. quia audito- rem suũ ꝓlata cõtumelia a spũ dilectiõis interficit. Correpti nãq; mens repẽte ad odiũ proruit: si hanc ĩmoderata increpa tio plus q̃ debuit addicit. Sed is q incaute ligna percutit & ꝓ- ximũ extinguit: ad tres necesse ẽ vrbes fugiat. vt in vna ea- rũ defensus viuat. q̃a si ad penitẽtie lamẽta conuersus: in vni tate sacramẽti sub spe fide & charitate abscondit᷑: reus perpe trati homicidii nõ tenet᷑. Eũq; extincti ꝓximus cũ inuenerit non occidit. q̃a cũ district⁹ iudex venerit: q sese nobis p natu- re nr̃e cõsortiũ iũxit/ ab eo ꝓculdubio culpe reatũ nõ expetit: quẽ sub eius venia fides spes & charitas abscondit.

Quantum rector sacre legis meditationibus esse debeat intentus. CAPI.XXII.

s Ed omne hoc rite a rectore agitur/ si supne formidinis & dilectionis spiritu afflatus: studiose quotidie sacri elo quii precepta meditet᷑. vt in eo vim sollicitudinis: & erga ce- lestẽ vitã prouide circũspectionis quã humane cõuersationis vsus indesinẽter destruit: diuine ammonitionis verba restau rent. Et qui ad vetustatẽ vite per societatẽ seculariũ ducit᷑: ad amorẽ semp spiritalis patrie cõpũctiõis aspiratione renoue tur. Valde nãq; ĩter humana verba cor defluit. Cũq; indubi

tãter cõstet ꝙ externis occupationũ tumultibꝰ impulsũ a se-
metipso corruat: studere incessabiliter debet: vt p eruditionis
studiũ resurgat. Hic est enĩ ꝙ ꝑlatũ gregi discipulũ paulꝰ ad
monet dicẽs. Dũ venio attẽde lectioni. Hinc dauid ait. Quõ i. Thi. iiii.
dilexi legẽ tuã dñe tota die meditatio mea est. Hic moysi dñs Psal. cxviii
de portãda archa ꝓcepit dicẽs. Facies q̃ttuor circulos aureos Exo. xxv.
quos pones p q̃ttuor arche angulos. facies q; vectes de lignis
sethim. & operies auro. induces q; per circulos q sunt in arche
lateribꝰ vt portẽ in eis. q semp erũt in circulis: nec vnq̃ extra
hẽtur ab eis. Quid p archã nisi sctã eccl'ia figuraẽ. Cui quat
tuor circuli aurei p quattuor angulos iubenẽ adiungi. qa in
eo ꝙ p quattuor mũdi partes dilatata tendiẽ: ꝓcul dubio quat
tuor scti euãgelii libris accincta predicaẽ. Vectes q; de lignis
sethim fiũt: qui eisdẽ ad portandũ circulis inseruntẽ. qa fortes
perseuerãtes q; doctores velut imputribilia ligna querẽdi sunt
qui instructiõi sacrorũ voluminũ semp inherẽtes sctẽ ecclesie
vnitatẽ denũcient. & quasi intromissis circulis archã portẽt
Vectibus qppe archã portare est bonis doctoribus sanctã ec
clesiã ad rudes infideliũ mẽtes ꝑdicãdo deducere. Qui auro
quoq; iubenẽ operiri. vt dũ sermone aliis insonãt: ipsi etiã vi
te splẽdore fulgescãt. De quibꝰ apte subdiẽ. qui semp erũt in
circulis: nec vnq̃ extrahenẽ ab eis. Quia nimirũ necesse ẽ, vt
qui ad officiũ predicatiõis excubãt: a sacre lectionis studio nõ
recedant. Ad hoc nãq; vectes esse in circulis semp iubenẽ. vt
cũ portari archã oportunitas exigit: de intromittẽdis vectibꝰ
portãdi tarditas nulla genereẽ. quia videlicet cũ spiritale ali
quid a subditis a pastore inquiriẽ: ignominiosum valde est si
tũc querat discere cũ questionẽ debet enodare. Sed circulis ve
ctes inhereãt: vt doctores semp in suis cordibꝰ eloquia sacra
meditãtes: testamẽti archã sine mora eleuẽt: quicqd necesse ẽ
ꝓtinꝰ doceãt. Vnde bñ primus pastor eccl'ie pastores ceteros
ammonet: dicẽs. Parati semp ad satisfactionẽ oĩ poscẽti vos i. Peẽ. iii.
rõnẽ de ea q̃ in vobis est spe. Ac si apte dicat, vt ad portãdã ar
chã nulla more prepediat: vectes nunq̃ a circulis recedãt.

Incipit ꝓlogus partis tertie: docens qualiter rector bene
viuens debeat docere & ammonere subditos.

q Via igitur qualis esse debeat pastor ostendimus:
nunc qualiter doceat demonstremus. vt enim lon
ge ante nos reuerēde memorie. Gregorius nazā
zenus edocuit: nō vna eadēq; cunctis exhortatio
cōgruit: qa nō cūctos par morū qualitas astringit. Sepe nāq;
aliis officiūt: que aliis ꝓsunt. Quia & plerūq; herbe q̄ hec aīa
lia enutriūt: alia occidūt. lenis sibilus equos mitigat: catulos
instigat. Et medicamētū qd̄ hunc morbū imminuit: alteri vi
res iūgit. & panis q vitā fortiū roborat: paruuloꝝ necat. Pro
qualitate igitur audiētiū formari debet sermo doctoꝝ. vt &
sua singulis ꝯgruāt: & tn̄ a cōis edificatiōis arte nunq̄ rece-
dat. Quid enī sunt intēte mētes auditorū: nisi vt ita dixerim
q̄dā in cythara tēsiones strate cordarū? Quas tāgēdi artifex
vt nō sibimetipsis dissimile canticū faciāt: dissimiliter pulsat
Et idcirco corde cōsonā modulationē reddūt. qa vno q̄dē ple
ctro: sed nō vno impulsu feriunt̃. Vnde & doctorū quisq; vt
in vna cūctos virtute charitatis edificet: ex vna doctrina/nō
vna eadēq; exhortatiōe corda tangere audientiū debent.

CAPI. XXIII. aliter ammonēdi sūt viri: aliter femine &c.
cōtinēs in se. xxxvi. ammonitiōes: & declaratiōes earūdem.

a Liter nāq; ammonēdi sunt viri: atq; aliter femine. i.
Aliter āmonēdi sunt iuuenes: atq; aliter senes. ii.
Aliter ammonēdi sūt inopes: atq; aliter locupletes. iii.
Aliter ammonēdi sunt leti: atq; aliter tristes. iiii.
Aliter ammonendi sunt subditi: aliter prelati. v.
Aliter ammonendi sunt serui: aliter domini. vi.
Aliter ammonendi sunt sapientes: aliter hebetes. vii.
Aliter ammonēdi sunt īpudentes: aliter verecūdi. viii.
Aliter ammonendi sunt ꝓterui: aliter pusillanimes. ix.
Aliter ammonēdi sunt impatiētes: aliter patientes. x.
Aliter ammonēdi sunt beniuoli: aliter inuidi. xi.
Aliter ammonēdi sunt simplices: aliter impii. xii.
Aliter ammonēdi sūt incolumes: aliter egri. xiii.
Aliter āmonēdi sūt q flagella metuūt & ideo īnocēter viuūt.
atq; alit̃ q sic īiq̄tatib⁹ duruerūt vt neq; p flagella corrigāt̃. xiiii

choata minime consummant.xxxv.
Aliter āmonēdi sūt q mala occulte agūt:& bona publice.atqꝫ aliter q bona q̄ faciūt abscōdūt:& tñ qbusdā factis publice male de se opinari ꝑmittūt.xxxvi.

Sed quid vtilitatis est ꝙ cūcta hec collecta enumeratione transcurrimus:si non etiam ammonitionis modos per singula quanta possumus breuitate pandamus. ¶De quibus igitur omnibus a principali sumentes exordiū:latius ex ordine per singula disseramus. Ammonitio.i.

a Liter igitur ammonēdi sunt viri:atqꝫ aliter femine.qa illis grauia:istis vero iniungenda sunt leuiora. vt illos magna exercendo:istas vero leuia demulcendo conuertant.

a Liter ammonēdi sunt iuuenes: Ammonitio.ii. atqꝫ aliter senes.quia illos plerūqꝫ seueritas ammonitionis ad profectum dirigit: istos vero ad meliora opera deprecatio blanda componit. Scriptū quippe est. Seniorē ne increpaueris:sed obsecra vt patrem. Ammonitio.iii.

i.Thi.v.

a Liter ammonendi sunt inopes:atqꝫ aliter locupletes. illis nāqꝫ offerre cōsolationis solaciū cōtra tribulationē: istis vero inferre metū cōtra elationē debem⁹. Inopi quippe a dño per ꝓphetā dicitᷣ.Noli timere.quia nō ꝯfunderis. Cui nō longe post blandiens dicit.Paupercula tēpestate cōuulsa. Rursumqꝫ hāc consolatᷣ dicēs. Probaui te in camino pauptatis.At cōtra paulus discipulo de diuitibus dicit.Diuitib⁹ huius seculi precipe nō superbe sapere:neqꝫ sperare ī incerto diuitiarū suarū. Vbi notandū valde est ꝙ humilitatis doctor memoriā diuitū faciēs non ait roga:sed precipe.qa & si impēdenda est pietas infirmitati: honor tamen non debetᷣ elationi. Talibus ergo rectū qđ dicitᷣ tanto rectius iubetᷣ: quāto & in rebus transitoriis altitudine cogitationis intumescūt. De his in euāgelio dñs dicit. Ve vobis diuitibus qui habetis cōsolationē vestrā.Quia eni que sunt eterna gaudia nesciunt: ex presentis vite abundātia cōsolantᷣ.Offerenda est ergo eis cōsolatio quos caminus pauptatis excoquit.atqꝫ illis inferendus est timor: quos consolatio glorie tpalis extollit.vt & illi discant qa diuitias quas nō cōspiciunt possidebūt:& isti agnoscant quia eas quas cōspiciūt nequaq̄ tenere possunt. Plerūqꝫ

Esa.liiii. Ibidem Esa.xlviii. i.Thi.vi. Mar.xiiii.

tamen personarū ordinē pmutat qualitas morū. vt sit diues humilis/pauper elat⁹. Vnde mox pdicātis lingua cū audien tis debet vita cōponi. vt tanto districtius in paupere elationē feriat: quāto eū nec illata pauptas inclinat. & tāto leuius hu militatē diuitū mulceat: quāto eos nec abundātia q̄ subleuat exaltat. Nōnunq̄ tamen etiā supbus diues exhortatiōis blan dimēto placādus est. qa & plerūq₃ dura vulnera p lenia fomē ta mollescūt. & furor insanorꝝ sepe ad salutē medico blandiē te reducit̄. Cūq₃ eis in dulcedine cōdescēdit̄: languor insanie mitigat̄. Neq₃ enī negligēter intuēdū est φ cū saulē spūs ad- uersus inuaderet: apprehensa dauid cythara: ei⁹ vesaniā seda bat ac tēperabat. Quid enī p saulē nisi elatio potentū: & qd p dauid innuit̄ nisi humilis vita sctōrū? Cū ergo saul ab imū- do spū arripit̄: dauid canēte ei⁹ vesania tēperat̄. qa cū sensus potentū p elationē in furorē vertit̄: dignū est vt ad salutē mē tis quasi dulcedine cythare locutio nr̄e trāquillitate reuocet̄. Aliquādo aūt cū hui⁹ seculi potētes arguūtur: prius p quasdā similitudines velut de alieno negocio requirendi sunt. Et cū rectā sententiā quasi in alterū ptulerint: tūc modis congruēti bus de pprio reatu feriēdi sunt. vt mens tēporali potētia timi da: cōtra corripiētē nequaq̄ se erigat/ que suo sibi iudicio su perbie ceruicē calcat. & in nulla sui defensiōe se exerceat: quē sentētia pprii oris ligat. Hinc est enī φ nathan ppheta argue re regē venerat: & quasi de causa pauperis cōtra diuitem iudi ciū querebat. vt prius rex sententiā diceret: & reatū suū post modū audiret. quatinus nequaq̄ iusticie cōtradiceret quā in seipso ptulisset. Vir itaq₃ sctūs & peccatorē cōsiderās. & regē miro ordine audacē: reum prius per confessiōnē ligare stu- duit: & postmodū per infectionē secare celauit paululū quod quesiuit: sed percussit repēte quē tenuit. Pigrius enī fortasse incideret: si ab ipso sermonis exordio aperte culpā ferire vo- luisset: sed premissa similitudine eam quā occultabat exacuit increpationē. Ad egrū medicus venerat. secandū vuln⁹ vide bat. sed de patiētia egri dubitabat. Abscōdit igit̄ ferrū medi cinale sub veste: qd eductū subito fixit in vulnere: vt secātem gladiū sentiret eger anteq̄ cerneret. ne si ante cerneret sentire recusaret.

ii. Reg. xii.

Ammonitio. iiii.

a Liter ammonēdi ſunt leti: atqꝫ aliter triſtes. Letis vide licet inferēda ſūt triſtia ꝗ ſequūtur ex ſupplicio. triſtibꝰ vero inferēda ſunt leta/ que ꝓmittunᷣ ex regno. Diſcāt leti ex minarū aſperitate qđ timeant: audiant triſtes premiorū gau
Luce.vi. dia de quibꝰ preſumāt. Illis quippe dicitᷣ. Ve vobis qui ride tis nūc: quoniā flebitis. Iſti vero eodē magiſtro dicente audi
Ibidem ant. Iterū videbo vos & gaudebit cor veſtrū. & gaudiū veſtrū nemo tollet a vobis. Nōnulli autē leti vel triſtes non rebus fi unt: ſed cōſperſionibꝰ exiſtunt. Quibus ꝑfecto intimandū eſt ꝙ quedā vitia quibuſdā conſperſionibus iuxta ſunt. Habent enī leti ex ꝓpinquo luxuriā: triſtes iram. Vnde neceſſe eſt vt non ſolum quiſqꝫ conſideret quod ex conſperſiōe ſuſtinet: ſed etiā quod ex vicino deterius perurget. ne dū nequaꝗ̄ pugnat ꝯtra hoc quod tolerat: ei quoqꝫ a quo ſe liberū exiſtimat vitio ſuccumbat.

Ammonitio. v.

a Liter ammonēdi ſūt ſubditi: atqꝫ aliter prelati. Illos ne ſubiectio cōterat: iſtos ne locus ſuperior extollat. Illi ne minus que iubenᷣ impleāt: iſti ne plus iuſto iubeāt que non cōpleātur. Illi vt humiliter ſubiaceāt: iſti quoqꝫ vt tēperanter preſint. Nam quod intelligi & etiā figuraliter poteſt: illis di
Col'.iiii. citur. Filii obedite parētibꝰ veſtris in dn̄o. Iſtis vero precipitᷣ
Ibidem Et patres nolite ad iracūdiā ꝓuocare filios veſtros. Iſti diſcāt quomodo ante occulti arbitri oculos ſua interiora componāt: iſti quomodo etiā cōmiſſis ſibi exempla beneviuēdi exterius prebeant. Scire etenī prelati debent/ quia ſi peruerſa vnꝗ̄ per petrāt: tot mortibus digni ſunt/ quot ad ſubditos ſuos ꝑditio nis exempla tranſmittūt. Vnde neceſſe eſt/ vt tāto ſe cautiꝰ a culpa cuſtodiāt: quāto ꝑ praua que faciūt nō ſoli moriunᷣ: ſed aliorū animarū quas prauis exēplis deſtruxerūt rei ſunt Vnde admonēdi ſunt illi ne diſtrictius puniantur ſi abſoluti repiri nequeūt ſaltē de ſe: iſti ne de ſubditorū erratibꝰ iudicē tur: etiam ſi ſe iam de ſe ſecuros inueniūt. Illi vt tāto circa ſe ſollicitius viuāt quāto eos aliena cura nō implicat: iſti vero vt ſic aliorū curas expleāt: quatinꝰ & ſuas agere nō deſiſtāt. & ſic in ꝓpria ſollicitudine ferueāt: vt a commiſſorū cuſtodia
ꝓuer.vi. minime torpeſcāt. Illi enī ſibimet vacāti dr̄. Vade ad formi cā o piger & ꝯſidera vias eiꝰ: & diſce ab ea ſapientiā. Iſte enī

terribiliter admonetur: cū dicitur. Fili mi si spoponderis p amico tuo: defixisti apud extraneū manū tuā: & illaqueatus es verbis oris tui. & captus ppriis sermonib⁹. Spondere nāq; p amico est alienā animā in periculo sue cōuersatiōis accipere. Vnde & apud extraneū manus defigitur. quia apud curā sollicitudinis q̄ ante deerat mens ligatur. verbis vero oris sui illaqueatus est: ac ppriis sermonib⁹ captus. quia dū cōmissis sibi cogitur bona dicere: ipsum prius necesse est que dixerit custodire Illaqueatur igitur verbis oris sui: dū ratione exigēte constringitur: ne ei⁹ vita ad aliud q̄ admonet relaxetur. Vnde apud districtū iudicē cogitur tanta in opere exsoluere quanta cōstat eum aliis voce precepisse. Vbi & bn̄ mox exhortatio subditur: vt dicatur. Fac ergo quod dico fili mi & temetipsum libera. qa incidisti in manus pximi tui. discurre. festina. suscita amicū tuum. ne dederis somnū oculis tuis: nec dormitent palpebre tue. Quisquis eni ad viuendū aliis in exemplū preponitur: non solū ipse vt vigilet: sed etiā vt amicū suscitet admonetur. Ei nāq; vigilare bene viuendo non sufficit: si nō & illū cui preest a peccati torpore disiungit. Bene autem dicitur. ne dederis somnū oculis tuis. nec dormitēt palbebre tue. Somnū quippe oculis dare est intentione cessante subditorū curā omnino negligere. Palpebre vero dormitant: cū cogitationes nostre ea que in subditis arguenda cognoscūt: pigredine deprimēte dissimulant. Plene eni dormire est cōmissorū acta nec scire: nec corrigere. Non autē dormire: sed dormitare est, que quidem reprehēdenda sunt cognoscere: sed tamen ppter mentis tediū dignis ea increpationibus non emendare. Dormitādo vero oculus ad plenissimū somnū ducitur. quia dū plerūq; qui preest, malū quod cognoscit non resecat: ad hoc quādoq; negligētie sue merito peruenit: vt qd a subiectis delinquitur nec agnoscat. Admonēdi sūt itaq; q p̄sunt: vt per circūspectiōis studiū oculos peruigiles intus & in circuitu habeant: & celi aīalia fieri attendāt. Ostensa quippe celi animalia in circuitu & intus oculis plena habētur: & sic describūtur. Dignū quippe est vt cūcti q p̄sunt intus, atq; in circuitu oculos habeant: qtin⁹ & interno iudici in semetipsis placere studeāt. & exēpla vite exterius prebētes: ea etiā que in aliis sunt corrigēda dephēdant

Ibidem

Ibidem

Admonēdi sunt subditi ne prepositorū suorū vitā temere iu
dicent: si qd eos fortasse agere reprehēsibiliter vidēt. ne vnde
mala recte redarguūt: inde ꝑ elatiōis impulsum in ꝓfundio-
ra mergant̄. Admonēdi sunt ne cū culpas prepositorū cōside
rāt cōtra eos audaciores fiant. sed siqua valde sunt eorū pra-
ua: apud semetipsos diiudicēt vt tñ diuino timore cōstricti/
ferre sub eis iugū reuerētie nō recusent. Quod meliꝰ ostendi
i. Re. xviii. mus si dauid factū ad mediū deducamus. Saul quippe ꝑsecu
tor cū ad purgandū ventrē speluncā fuisset ingressus/ illic cū
viris suis dauid inerat: qui iam tā longo tpe ꝑsecutiōis eiꝰ ma
la tolerabat. Cūqꝫ eū viri sui ad feriendū saul accenderēt: fre
git eos respōsionibꝰ. quia manū mittere in christū dñi non de
beret. Qui tamen occulte surrexit: & oram clamidis eiꝰ absci
dit. Quid enī per saul nisi mali rectores: qd per dauid nisi bo
ni subditi designant̄? Saul igit̄ vētrē purgare est prauos pre
positos cōceptā in corde maliciā vsqꝫ ad opera miseri odoris
extēdere: & cogitata apud se noxia factis exterioribꝰ exequē
do mōstrare. Quē tamen dauid ferire metuit. qa pie subdito
rum mētes ab omni se peste obtrectationis abstinētes: prepo
sitorū vitā nullo lingue gladio ꝑcutiūt/ etiā cū de impfectione
reprehēdūt. Qui & si qñ ꝓ infirmitate sese abstinere vix pos-
sunt: vt extrema quedā atqꝫ exteriora ꝑpositorū mala. sed ta-
men humiliter loquātur: quasi oram clamidis silenter incidūt
quia videlicet dū prelate dignitati saltē innoxie & latēter de
rogāt: quasi regis suppositi vestē secant. sed tamen ad semet
ipsos redeūt: : seqꝫ vehemētissime vel de tenuissima verbi la-
ceratione reprehēdūt. Vnde bene & illic scriptū est. Post hec
dauid percussit cor suū: eo ꝙ abscidisset oram clamidis saul.
Facta quippe prepositorū oris gladio feriēda nō sunt: etiā cū
recte reprehēdenda iudicant̄. Si qñ vero contra eos vel in mi
nimis lingua labitur: necesse est vt ꝑ afflictionē penitētie cor
premat̄: quatinꝰ ad semetipsum redeat. & cū preposite pote-
stati deliquerit: eiꝰ cōtra se iudiciū a quo sibi prelata est ꝑhor
rescat. Nā cū in ꝑpositis delinqmꝰ: eius ordinatiōi q eos no-
bis ꝑtulit obuiamꝰ. Vñ moyses qꝫ cū cōtra se & aarō cōque
ri pplm cognouisset ait. Nos enī qd sumus? Nec ꝯtra nos est
murmur vrm: sed ꝯtra dñm. Ammonitio. vi.

a Liter ammonēdi sūt serui: atq; aliter dñi. Serui scilicet vt in se semp humilitatē cōditionis aspiciāt. dñi vero vt nature sue qua equaliter sunt cum seruis cōditi memoriā nō amittāt. Serui admonēdi sunt ne dños despiciāt. ne deū offendant, si ordinationi illius supbiēdo cōtradicāt. Dñi quoq; admonēdi sunt: quia contra deū de munere ei⁹ superbiūt: si eos quos per cōditionē tenēt subditos: equales sibi p nature cōsortiū nō cognoscūt. Isti admonēdi sunt: vt sciant se seruos esse dños. illi admonēdi sunt: vt cognoscāt se cōseruos esse seruorū. Istis nāq; dicit̃. Serui obedite dñis carnalibus. Et rursum Quicūq; sunt sub iugo seruitutis dños suos omi honore dignos arbitrent̃. Illis aūt dicit̃. Et vos dñi eadē facite illis: remittentes minas scientes q̄ & illorum & vester dominus est in celis. Colos. iii.

Ammonitio. vii.

a Liter admonēdi sunt sapiētes hui⁹ seculi: atq; aliter hebetes. Sapiētes quippe admonēdi sunt: vt sciāt amittere que sciūt. Hebetes quoq; admonēdi sunt vt appetāt scire q̄ nesciūt. In illis hoc primū destruēdū est q̄ se sapiētes arbitrātur. in istis iā edificādū est quicq̄d de supna sapiētia cognoscitur. qa dū minime supbiūt: quasi ad suscipiendū edificiū corda parauerūt. Cū illis laborādū est: vt sapiēti⁹ stulti fiāt. stultam autē sapientiā deserāt: & sapientē dei stulticiā discāt. istis vero predicādū est: vt ab ea que putat̃ stulticia ad verā sapiētiā vicinius transeāt. Illis nāq; dicit̃. Si quis videt̃ inter vos sapiēs esse in hoc seculo: stultus fiat vt sit sapiens. Istis vero dicitur. Nō multi sapiētes secūdū carnem. Et rursum. Que stulta sunt mūdi elegit de⁹: vt ɔfundat sapiētes. Illos plerūq; ratiocinatiōis argumēta. istos nōnunq̄ meli⁹ exēpla cōuertūt Illis nōnunq̄ p̄dest: vt in suis allegationib⁹ victi iaceāt. istis vero aliq̄n sufficit vt laudabilia alioꝝ facta cognoscant. Vñ & magister egregius sapiētib⁹ & insipiētib⁹ debitor, cum hebreorū quosdā sapiētes: quosdā vero etiā tardiores admoneret. illis de cōpletione testamēti veteris loquēs: eoꝝ sapientiā argumēto superauit: dicēs. Q̄d enī antiquat̃ & senescit p̄pe interitū est. Cū v̓o solis exēplis quosdā trahēdos ad se cerneret: in eadē epistola adiūxit. Sctī ludibria & verbera expti in sup & carceres. lapidati sūt. secti sūt. tētati sūt. in occisiōe gla-

i. Coꝝ. iii.
i. Coꝝ. i.
Ibidem
Roma. i.
Hebr̃. viii.
Ibidem

dii mortui sunt. Et rursu. Memētote prepositorum vestroꝝ qui vobis locuti sunt verbum dei: quorum intuentes exitum conuersationis: imitamini fidē. quatinꝰ & illos victrix ratio frangeret: istos ad maiora conscēdere imitatio blanda suaderet. Ammonitio. viii.

a liter admonēdi sūt impudētes. atq; aliṫ verecūdi. Illos nāq; ab ipudētie vitio nō nisi icrepatio dura compescit. istos aūt plerūq; ad meliꝰ exhortatio modesta cōponit. Illi se delinqre nesciūt: nisi etiā a pluribꝰ increpenṫ. istis plerūq; ad cōuersationē sufficit q̄ eis doctor mala sua saltem leniter ad memoriā reducit. Illos melius corrigit qui inuehendo reprehēdit. istis aūt maior ꝓfectꝰ adduciṫ: si hoc quod in eis reprehēdiṫ q̄si ex latere tāgiṫ. Impudentē qppe iudeorū plebē dn̄s

Hiere. iii. aperte increpās: ait. Frons mulieris meretricis facta est tibi:

Esa. liiii. noluisti erubescere. Et rursum verecūdātē refouet dicēs. Cōfusiōis adolescētie tue obliuisceris. & opꝓbrii viduitatis tue non recordaberis. quia dominabiṫ tui qui fecit te. Impudenter quoq; delinquētes galathas aperte paulꝰ increpat dicens.

Gal. iii. O insēsati galathe. quis vos fascinauit? Et rursum. Sic stulti

Ibidem estis. vt cū spiritu ceperitis nūc carne cōsummamini. Culpas

Ibidem vero verecūdātiū quasi cōpatiēs reprehēdit dicens. Gauisus sum in domino vehemēter: quoniā tandē aliquando refloruistis pro me sentire sicut & sentiebatis. occupati enim eratis. Vt & illoꝝ culpas icrepatio dura detegeret: & eoꝝ negligētiā sermo mollior releuaret. Ammonitio. ix.

a Liter admonēdi sūt proterui: atq; aliter pusillanimes Illi enim dum valde de se presumunt: exprobrando ceteros dedignantur. isti autem dū nimis infirmitatis sue sūt conscii: plerūq; in desperationē cadūt. Illi singulariter sūma estimāt cuncta q̄ agunt. isti vehementer despecta putant esse que faciūt. & idcirco in desperatione frāgūtur. Subtiliter itaq; ab arguēte discutiēda sūt opa ꝓteruorū: vt in quo sibi placent ostendantur q̄a deo displicēt. Tunc enim ꝓteruos meliꝰ corrigimꝰ: cū ea que bene egisse se credūt: male acta mōstramus. vt vn̄ adepta crediṫ gloria: īde vtilis subsequaṫ ꝯfusio Nōnūq̄ vͦo cū se vitiū ꝓteruie minime ꝑpetrare ꝯgnoscūt: cōpēdiosiꝰ ad correctionē veniūt: si alteriꝰ culpe manifestioris

& ex latere requisite improperio cõfundātur: vt ex eo qđ de
fēdere nequeūt: ꝯgnoscāt se tenere improbe qđ defēdūt. Vñ
cū ꝑterue paulꝰ corinthios aduersum seinuicē videret infla-
tos: vt alius pauli. alius apollo. aliꝰ cephe. alius xp̄i esse se di
ceret: incesti culpā in mediū eduxit. que apud eos & ꝑpetrata i. Coꝝ.
fuerat: & incorrecta remanebat: dicēs. Audit̄ inter vos forni
catio. & talis fornicatio qualis nec inter gētes: ita vt vxorem
patris qs habeat. Et vos inflati estis. & nō magis luctū habu
istis vt tolleret̄ de medio vestrū qui hoc opus fecit. Ac si apte
dicat. Quid vos ꝑ proteruiā huius vel illiꝰ dicitis: qui per dis
solutionē negligētie nulliꝰ vos esse mōstratis? Ac cōtra pusil
lanimes aptius ad iter bñ agēdi reducimꝰ: si quedā bona illo
rum ex latere requiramꝰ. vt dū in eis alia reprehēdēdo corri
pimꝰ: alia āplectādo laudemꝰ. q̄tinꝰ eoꝝ teneritudinem laus
audita nutriat: quā culpa increpata castigat. Plerūqꝫ autē vti
lius apud illos ꝑficimꝰ: si & eorū bene gesta memoramꝰ. Et
si qua ab eis inordinate gesta sunt: nō iā tanq̄ ꝑpetrata corripi
mus: sed q̄si adhuc ne ꝑpetrari debeāt ꝓhibemꝰ. vt & illa que
apꝓbamꝰ illatꝰ fauor augeat: & cōtra ea que reprehendimus
magis apud pusillanimes exhortatio verecūda conualescat.
Vñ idē paulꝰ cū tessalonicēses in accepta p̄dicatiōe ꝑduran-
tes: quasi de vicino mūdi termīo quadā ꝯgnosceret pusillani
mitate turbatos: prius ī eis q̄ fortia prospicit laudat/& caute
monendo postmodum que infirma sunt roborat. Ait enim
Gratias agere debemus deo semper pro vobis fratres: ita vt ii. Thes. i.
dignū est. quoniam supercrescit fides vestra. & abundat cha
ritas vniuscuiusqꝫ vestrum inuicem. ita vt & nosipsi in vobis
gloriemur in ecclesiis dei pro patientia vestra & fide. Qui cū
blanda hec vite eorum preconia premisisset paulopost subdi
dit dicens. Rogamus autem vos fratres per aduentum do- Ibidem
mini nostri iesu xp̄i & nostre congregationis in idipsum: vt
non cito moueamini a vestro sensu neqꝫ terreamini: neqꝫ per
spiritum: neqꝫ per sermonem: neqꝫ per epistolā tanq̄ per nos
missā: quasi instet dies dñi. Egit enī verus doctor/vt prius
audirent laudati qđ recognoscerēt: & postmodū qđ exhorta
ti seq̄ret̄. q̄tinꝰ eoꝝ mētē ne commotio subiūcta concuteret:
laus p̄missa solidaret. & q̄ cōmotos eos vicini finis suspitiōe

cognouerat: non iā redarguebat motos/ sed q̄si trāsacta nesci ens adhuc cōmoueri perhibebat. vt dum ipsa leuitate motio nis p̄dicatori suo se incognitos crederēt tanto rephēsibiliores fieri: quāto & cognosci ab illo formidarēt. Ammonitio. x.

a Liter admonēdi sunt impatiētes: atq̄ aliter patientes. Dicendū nāq̄ est impatiētibus/ q̄a dū refrenare spiritū negligūt. per multa etiā que nō appetunt iniquitatū abrupta rapiūtur. quia videlicet mentē impellit furor quo non trahit desideriū. & agit cōmota velut nesciens vnde post doleat sci ens. Dicendū quoq̄ est impatiētibus: quia dū motiōis impul sum precipites quedā velut alienati peragunt: vix mala sua postq̄ fuerint perpetrata cognoscūt. Qui dū perturbatiōi sue minime obsistūt: etiā siqua a se tranquilla mēte fuerant bene gesta cōfundūt. & improuiso impulsu destruūt: quicqd forsi tan diu labore p̄uido cōstruxerūt. Ipsa nāq̄ que mater est om niū custosq̄ virtutū per impatiētie vitiū virt⁹ amittit̄ charita

i. Cor. xiii. tis. Scriptū quippe est. Charitas patiēs est. Igitur cū minime est patiens: charitas nō est. per hoc quoq̄ impatiētie vitiū ip sa virtutū nutrix doctrina dissipat̄. Scriptū nāq̄ est. Doctrina viri per patientiā noscit̄. Tanto ergo quisq̄ minus ostēditur doct⁹: quāto minus conuincit̄ patiens. Neq̄ enī potest veraci ter bona docēdo impēdere: si viuēdo nescit equanimiter alie na mala tolerare. Per hoc quoq̄ impatiētie vitiū plerūq̄ mē tē arrogātie culpa transfigit. q̄a dū despici in mūdo hoc q̄sq̄ nō patit̄: bona siqua sibi occulta sūt: ostentare conat̄: atq̄ sic p̄ impatiētiā vsq̄ ad arrogātiam ducit̄. Dūq̄ ferre despectionē nō potest: detegēdo semetipūm in ostētatione gloriat̄. Vnde

Eccl̄s. vii. scriptū est. Melior est patiēs arrogāte. Quia videlicet eligit patiēs q̄libet mala perpeti q̄ p̄ ostētationis vitiū bona sua oc culta cognosci. At cōtra eligit arrogās bona de se vel falsa ia ctari: ne mala possit vel minima perpeti. q̄a igit̄ cū patientia relinq̄tur: etiā bona reliqua que iā gesta sūt destruunt̄. recte ad ezechielē in altari dei fieri fossa p̄cipit̄: vt in ea videlicet sup posita holocausta seruent̄. Si enī in altari fossa nō esset: om̄e q̄d in eo sacrificiū reperiret supueniēs aura disp̄geret. Quid vero accipim⁹ altare dei nisi animā iusti. q̄ quot bona egerit: tot sup se āte ei⁹ oculos sacrificia iponit. Quid enī est altaris

fossa:nisi bonorũ patientia. que dũ mentẽ ad aduersa toleran da humiliat: quasi more fosse hanc in imo positã demõstrat? Fossa ergo in altari fiat: ne suppositũ sacrificiũ aura dispgat id est electorũ mens patientiã custodiat ne cõmota vento im patiẽtie: & hoc qđ bene operata est amittat. Bene aũt hec eadẽ fossa vnius cubiti esse memorat᷑. quia nimirũ si patiẽtia non deserit᷑ vnitatis mensura seruat᷑. Vnde & paulus ait. Inuicẽ onera vestra portate & sic adimplebitis legẽ x pi. Lex quippe christi est charitas vnitatis quã soli pficiũt: q nec cũ grauãtur excedũt. Audiãt ĩpatiẽtes qđ scriptũ est in pu erbiis. Melior est vir patiẽs viro forti. & qui dñatur aio suo expugnatore vr biũ. Minor enĩ est victoria vrbiũ. qa extra sunt q̃ subiugant᷑ Valde aũt maius est quod p patientiã vincit᷑. qa ipse a se ani mus superat᷑. & in semetipsum sibimetipsi subiicit: qñ eũ pa tientia intra se frenari cõpellit. Audiãt patiẽtes qđ electis su is veritas dicit. In patientia vestra possidebitis aĩas vr̃as. Sic enĩ cõditi mirabiliter sum⁹: vt ratio aĩam: & aĩa possideat cor pus. Ius vero aĩe a corpis possessiõe repellit᷑: si nõ prius aĩa a ratione possidet᷑. Custodẽ igit᷑ cõditiõis nostre patientiã dñs esse monstrauit. qa in ipsa nos possidere nosmetipsos docuit. Quãta ergo sit impatiẽtie culpa cognoscit᷑: p quã & hocipsũ amittim⁹ possidere qđ sum⁹. Audiãt impatiẽtes qđ p salomo nem rursum dicit᷑. Totũ spiritũ suũ pfert stultus. sapiẽs aũt differt & reseruat imposterũ. Impatiẽtia q̃ppe impellẽte agit᷑ vt totus foras spũs pferat᷑. quẽ idcirco pturbatio cicius eiicit quia nulla interi⁹ disciplina sapiẽtie circũcludit. Sapiẽs autẽ differt & reseruat imposterũ. Lesus enĩ in presenti se vlcisci nõ desiderat: q etiã tolerans parci optat. sed tñ iuste vindicari oĩa extremo iudicio nõ ignorat. At cõtra admonẽdi sunt pa tientes: ne in eo qđ exteri⁹ portãt interi⁹ doleãt. ne tante virtu tes sacrificiũ qđ integrũ foras ĩmolãt: ĩtus malicie peste cor rũpant: & cũ ab hoibus nõ agnoscit᷑: sed tñ sub diuina exami natione peccat᷑ / tãto deterior culpa doloris fiat: quãto sibi an te hoĩes virtutis speciẽ vendicat. Dicendũ itaqȝ est patientib⁹ vt studeãt diligere: quos sibi necesse est tolerare. ne si patiẽtiã dilectio nõ sequat᷑: in deteriorẽ culpã odii virt⁹ ostẽsa vertat᷑ Vnde paulus cũ diceret. Charitas patiẽs est: ilico adiũxit. be

Gal. v. — puer. xvi. — Luce. xxi. — puer. xxix. — i. Cor. xiii.

nigna est. videlicet ostēdens/ qa quos ex patiētia tolerat: ama
re etiā ex benignitate non cessat. Vnde idē doctor egregius
Ephe. iiii. cū patiētiā discipulis suaderet dicēs. Oīs amaritudo & ira &
indignatio & clamor & blasphemia auferaꝰ a vobis cū omni
malicia. Quasi cūctis exterius iam bene ꝯpositis ad interio
Ibidem ra cōuertiꝰ: dū subiūgit. Cū omni malicia. Quia nimirū fru
stra indignatio clamor & blasphemia ab exterioribus tolliꝰ:
si in interiorib⁹ vitiorū mater malicia dñatur. Et incassum fo
ras nequitia ex ramis incidiꝰ: si surreptura multiplicius in-
tus in radice seruaꝰ. Vnde & p semetipām veritas quoqꝫ di-
Mat. v. cit. Diligite inimicos vestros. & benefacite his q oderūt vos
& orate ꝑ persequētib⁹ & calūniātib⁹ vos. Virtus itaqꝫ est co
rā hoīb⁹ aduersarios tolerare: sed virtus corā deo diligere. qa
hoc solū de⁹ sacrificiū accipit: qđ quidē ante ei⁹ oculos in alta
ri boni operis flāma charitatis incendit. Hinc est qđ rursum
Mat. vii. quibusdā patiētib⁹ nec tamen diligētib⁹ dicit. Quid aūt vides
& Luce. vi. festucā in oculo fratris tui: & trabem in oculo tuo nō vides?
Perturbatio ꝗppe īpatiētie festuca est. malicia vero in corde.
trabes in oculo. Illā nāqꝫ aura tētationis agitat: hāc aūt cōsū
mata nequitia pene immobiliter portat. Recte vero illic sub
Ibidem iūgiꝰ. Ypocrita eiice primū trabē de oculo tuo: & tūc videbis
eiicere festucā de oculo fratris tui. Ac si dicaꝰ mēti inique in
terius dolenti: & sanctā se exteri⁹ ꝑ patientiā demōstrāti. pri⁹
a te molē malicie excute: & tūc alios de īpatientie leuitate re
prehēde. ne dū nō studes simulationē vincere peius tibi sit &
aliena praua tolerare. Euenire etiā plerūqꝫ patiētib⁹ solet/ vt
eo quidē tpe quo vel aduersa patiūtur: vel ꝯtumelias audiūt
nullo dolore pulsenꝰ. & sic patientiā exhibeant: vt custodire
etiā cordis innocētiā nō amittāt. Sed cū post paululū hec ipa
que ꝑtulerūt ad memoriā reuocāt: igne se doloris inflāmāt.
argumēta vltiōis inquirūt. & māsuetudinē quā tolerātes ha
buerūt: retractātes in maliciā vertūt. Quib⁹ citius a predica
tione succurriꝰ: si que sit huius ꝑmutationis causa pandatur.
Callidus nāqꝫ aduersarius bellū cōtra duos mouet. vnū vide
licet inflāmans vt cōtumelias prior inferat. alterū ꝓuocās vt
contumelias lesus reddat. Sed plerūqꝫ dum iam huius victor
est qui iniuriam persuasus irrogat: ab illo vincitur qui illatā

cōtumeliam sibi equanimiter portat. Vnius ergo victor quē cōmonendo subiugauit: tota contra alterum virtute se erigit eumq; obsistentem fortiter & vincentē dolet. quem quia com mouere in ipsa cōtumeliarū iaculatione non potuit: ab aper to certamine interim quiescens: & secreta suggestione cogi tationem lacescens: aptum tēpus deceptionis inquirit. Quia enim publico bello victoriam perdidit: ad exercendas occulte insidias exardescit. Quietis nāq; tēpore iam ad victoris ani mū redit. & vel rerum damna ad iniuriarū iacula ad memo riam reducit. cunctaq; que sibi illata sunt vehemēter exagge rans intolerabilia ostendit. Tantoq; mentē merore cōturbat vt plerūq; vir patiens illa se equanimiter tolerasse post victo riā captiuus erubescat. seq; non reddidisse ꝯtumelias doleat: & deteriora repēdere si occasio prebeatur querat. Quibus er go isti similes sunt: nisi his qui ꝑ fortitudinē in campo victo res sunt: sed per negligētiam postmodū intra vrbis claustra capiuntur? Quibus sunt similes: nisi is quos irruens grauis languor a vita non subtrahit: sed leuiter veniens recidiua fe bris occidit? Admonendi sunt igitur patientes: vt corpus vi ctoriam muniant: vt hostem publico bello superatū insidiari menibus mētis intendāt. & languorem plus reserpentē time ant. ne hostis callidus eo in deceptione postmodū maiori ex ultatione gaudeat: quo illa dudum cōtra se rigida colla victo rum calcat. Ammonitio. xi.

a Liter admonendi sunt beniuoli: atq; aliter inuidi. Ad monendi nāq; sunt beniuoli: vt sic alienis bonis cōgau deāt: quatinus habere & ꝑpria cōcupiscāt. Sic ꝑximorū facta diligēdo laudent: vt ea etiā imitando multiplicēt. ne si in hoc presētis vite stadio: ad certamē alienū deuoti fautores sed pi gri spectatores assistūt. eo post certamen sine brauio remane ant: quo nūc in certamine non laborāt. & tūc eorū palmas af flicti respiciāt: in quorū nūc laborib⁹ ociosi perdurāt. Valde quippe peccamus: si aliena bene gesta nō diligim⁹. Sed nihil mercedis agim⁹: si ea que diligimus in quātū possumus non imitamur. Dicēdū itaq; est beniuolis. quia si imitari bona mi nime festinant que laudantes approbant: sic eis virtutum san ctitas sicut stultis spectatorib⁹ ludicrarū artiū vanitas placet

Illi nãq aurigarũ & hystrionũ gesta fauorib⁹ efferunt nec tñ tales esse desiderãt: quales illos conspiciũt esse quos laudãt. mirãt eos placita egisse: sed tamẽ deuitãt similiter placere. Dicẽdũ est beniuolis vt cũ pximorũ facta ꝯspiciũt: ad suum cor redeãt: & de alienis actib⁹ nõ presumãt. ne bona laudent & agere recusent. Graui⁹ quippe extrema vltiõe feriẽdi sũt: quib⁹ placuit qđ imitari noluerũt. Ammonẽdi sũt inuidi vt ppendãt quãte cecitatis sunt: qui alieno pfectu deficiũt: aliena exultatiõe cõtabescũt. Quãte infelicitatis sunt qui melioratiõe pximi deteriores fiũt. dũq augmẽta aliene psperitatis aspiciũt: apud semetipsos anxii afflicti cordis sui peste moriunt? Quid istis infelicius: quos dũ cõspecta felicitas afficit: pena nequiores reddit? Aliorũ vero bona que habere nõ possunt: si diligerẽt sua fecissẽt. Sic quippe sũt vniuersi ꝯsistẽtes in fide sicut multa mẽbra vno cõtinent in corpe. que per officium quidẽ diuersa sunt: sed quo sibi vicissim cõgruũt vnũ fiunt. Vnde fit vt pes per oculũ videat: & per pedes oculi gradiant. ori auditus auriũ seruiat: & ad vsum suũ aurib⁹ oris lingua concurrat. suffragetur vẽter manibus: vẽtri operẽtur manus. In ipsa igit corporis positiõe accipimus: quid in actione seruemus. Nimis itaq turpe est nõ imitari quod sumus Nostra sunt nimirũ / que & si imitari nõ possumus amamus in aliis. etiam amantium fiunt: queq amantur in nobis. Hic ergo pẽsent inuidi charitas quãte virtutis est: que alieni quoq laboris opera nostra facit sine labore. Dicẽdum itaq est inuidis. quia dũ se a liuore minime custodiunt: in ãtiquam versuti hostis nequiciam dimerguntur. De illo nãq scriptũ est.

Sapiẽ. ii. Inuidia autem dyaboli mors intrauit in orbẽ terrarũ. Quia enim ipse malignus spiritus aduersarius noster celum perdidit: condito ad hoc homini inuidit. & damnatiõem suam perditus adhuc alios perdendo cumulauit. Admonendi sũt inuidi: vt cognoscãt quãtis lapsib⁹ succrescẽtis ruine subiaceant. quia dum liuorem a corde nõ proiiciunt: ad apertas operũ nequitias deuoluũtur. Nisi enĩ cayn inuidisset fratris acceptã hostiã: minime puenisset ad extiguẽdã vitã. Vnde scri-

Geñ. iiii. ptũ est. Respexit dñs ad abel & ad munera ei⁹. ad cayn vo &

Ibidem ad munera eius nõ respexit. Iratusq est cayn vehemẽter: &

cōſcidit vultus eius. Liuor itaq; ſacrificii fratricidii ſemina
rium fuit. Nam quē meliorē ſe eſſe doluit: ne vtcūq; eſſet am
putauit. Dicēdum eſt inuidis/ quia dū ſe iſta intrinſecus peſte
cōſumūt: etiā quicqd in ſe boni habere videntur interimūt.
Vñ ſcriptū eſt. Vita carniū ſanitas cordis: putredo oſſiū in puer. xiiii.
uidia. Quid enim per carnes niſi infirma quedā ac tenera:
& quid per oſſa niſi fortia acta ſignanť? Et plerūq; ꝯtingit vt
quidā cū cordis innocētia in nōnullis ſuis actibus infirmi vi
deanť. quidā vero iam quedā ante humanos oculos robuſta
exerceāt: ſed tñ erga aliorū bona intus inuidie peſtilentia ta-
beſcāt. Bene ergo dicit. vita carniū ſanitas cordis. quia ſi mē
tis innocētia cuſtodiť: etiam ſi qua foris infirma ſunt qñq; ro
boranť. Et recte illuc ſubdiť. putredo oſſiū inuidia. quia per
liuoris vitiū ante dei oculos pereunt: etiā que humanis ocu
lis fortia videnť. Oſſa quippe per inuidiā putreſcere eſt q̄dā
etiā robuſta deperire. Ammonitio. xii.

a Liter āmonēdi ſunt ſimplices: atq; aliter impuri. Lau
dandi ſūt ſimplices ꝙ ſtudeāt nūq̄ falſa dicere: ſed āmo
nēdi ſunt vt nouerint nonnunq̄ vera reticere. Sicut enim ſēp
dicentē falſitas leſit: ita nōnunq̄ quibuſdā audita veritas no
cuit. Vñ corā diſcipulis dñs locutionē ſuā ſilētio temperans
ait. Multa habeo vobis dicere: ſed nūc nō poteſtis illa porta- Iohā. xvi.
re. Admonēdi ſunt igiť ſimplices. vt ſicut fallaciā ſēper vti-
liter vitāt: ita veritatē ſemp vtiliter ꝓferāt. Admonēdi ſūt/
vt ſimplicitatis bono prudētiā adiūgāt. quatinus ſic ſecurita
tē de ſimplicitate poſſideāt: vt circūſpectionē prudentie non
amittāt. Hinc nāq; p doctorē gētiū dicit. Volo vos ſapiētes Ro. xvi.
eſſe ī bono: ſimplices aūt ī malo. Hic electos ſuos p ſemetipſā
veritas admonet dicēs. Eſtote prudētes ſicut ſerpētes: & ſim Mať. x.
plices ſicut colūbe. Quia videlicet ī electorū cordibꝰ debet &
ſimplicitatem columbe aſtutia ſerpentis acuere: & ſerpentis
aſtutia colūbe ſimplicitas tempare. quatinus nec ſeducti per
prudentiam calleant: nec ab intellectus ſtudio ex ſimplicita
te torpeſcāt. ¶At contra admonēdi ſunt impuri. vt q̄grauis
ſit quē cū culpa ſuſtinent duplicitatis laborē agnoſcant. dum
enim deprehēdi metuūt ſemp improbas defenſiōes querūt:
ſēp pauidis ſuſpitiōibꝰ agitāť. Nihil aūt eſt ad defēdēdū puri

tate tutius. nihil ad dicēdū veritate facilius. Nam dum falsi
tatē suā tueri cogit̃:duro cor labore fatigat̃. Hinc nanqꝫ scri
Psal. ptum est. Labor labiorū suorū operiet eos. Qui enim nunc
cxxxix. implet tunc operiet. quia cui⁹ nunc animū per blandē inquie
tudinem exegerit: tunc per asperam retributionem premit.
Hiere.ix. Hinc per hieremiam dicit̃. Docuerūt linguā suā loqui mēda
cium: vt inique agerent laborauerūt. Ac si aperte diceretur.
Quia amici esse veritatis potuerīt sine labore: vt peccēt labo
rant. cūqꝫ viuere simpliciter rēnuūt: laborib⁹ exigunt vt mo
riātur. Nā plerūqꝫ in culpa deprehēsi/dū quales sint cognosci
refugiūt: sese sub fallacie velamē abscōdūt. & hoc qđ peccāt:
qđqꝫ iā aperte cernit̃ excusare moliūt̃. ita vt sepe is q eoꝝ cul
pas & corripere studet: aspse falsitatis nebulis seductus pene
amisisse sepe videat: quod de eis iā certū tenebat. Vnde recte
sub iudee specie per ꝓphetā tā contra peccātem animā: excu
Esa.xxxiiii santēqꝫ se dicit̃. Ibi habuit foueā ericius. Ericii quippe nomi
ne impure mētis seseqꝫ callide defendētis duplicitas designa
tur. qa videlicet erici⁹ cū apprehēdit̃ & caput ei⁹ cernit̃. & pe
des vidētur. & corpus omne ꝯspicit̃. sed mox vt apprehēsus
fuerit: semetipsum in sperā colligit. & pedes ītrorsus subtra
hit. caput abscōdit. & intra tenētis man⁹ tot⁹ simul amittit̃: q
tot⁹ simul āte videbat̃. Sic nimirū sic impure mētes sunt: cū
in suis excessib⁹ ꝯprehēdunt̃. Caput enim ericii cernit̃. quia
quo initio ad culpā peccator accesserit videt̃. Pedes ericii cō
spiciūt̃. qa qb⁹ vestigiis neqtia sit ppetrata cognoscit̃. Et tñ
adductis repēte excusatiōib⁹ īpura mēs introrsus pedes col-
ligit. qa cūcta iniquitatis sue vestigia abscōdit. Caput subtra
hit. qa miris defēsiōib⁹ nec inchoasse se malū aliqđ ostendit.
Et quasi spera in manu tenētis remanet. qa is q corripit cūcta
que iam cognouerat: subito amittens inuolutum intra con-
scientiam peccatorem tenet. & qui totum iam deprehenden
do viderat: tergiuersatione praue defensionis illusus totum
pariter ignorat. Foueam ergo habet ericius in reprobis. qa
maliciose mentis duplicitas sese intra se colligens abscondit
in tenebris defensionis. Audiant impuri quod scriptum est.
Qui ambulat simpliciter: ambulat confidenter. Fiducia qp
pe magne securitatis est simplicitas actionis. Audiant quod

ſapiētis ore dicitur. Spiritus ſanctus diſcipline effugiet fictū Sapiē.i.
Audiant quid ſcriptura rurſum teſtatur. Cum ſimplicib⁹ ſermocinatio eius. Deo enim ſermocinari eſt per illuſtratiōem ſue preſentie humanis mētibus archana reuelare. Cum ſimplicibus igitur ſermocinari dicitur. quia de ſupernis myſteriis illorum mentes radio ſue viſitationis illuminat: quos nulla vmbra duplicitatis obſcurat. Eſt enim ſpeciale duplicium malum. qui dum peruerſa & duplici actione ceteros fallūt: quaſi preſtantius ceteris prudētes eſſe gloriantur. Et quia diſtrictionem retributionis non conſiderāt: de damnis ſuis miſeri exultāt. Audiant autē quā ſuper illos propheta ſophonias vim diuine animaduerſionis intētat: dicens. Ecce dies do Sopho.i.
mini venit magn⁹ & horribilis. dies illa dies ire dies tenebrarū & caliginis. dies nebule & turbinis. dies tube & clāgoris: ſup oēs ciuitates munitas: & ſup oēs āgulos excelſos. Quid enim p ciuitates munitas exprimit᷑: niſi ſuſpecte mentes & fallaci ſemp defēſiōe circūdate. que quotiēs eaꝝ culpa corripit᷑: veritatis ad ſe iacula nō admittūt? Et qd p excelſos āgulos: niſi duplicitas īpure mētis ītelligit᷑? Duplex qppe ſemp ē in āgulis pies. Quid p āgulos pietis niſi impura corda ſignātur? Que dū veritatis ſimplicitatē fugiūt: ad ſemetipa quodāmodo duplicitatis puerſitate replicāt᷑. Et qđ ē deteri⁹ apud cogitatiōes ſuas in fauſtu prudētie ex ipſa ſe culpa impuritatis extollūt. Dies igit᷑ dn̄i vindicte atq animaduerſionis plena ſup ciuitates munitas & ſup excelſos āgulos venit. qa ira extremi iudicii humana corda & defenſiōib⁹ contra veritatē clauſa deſtruit: & duplicitatib⁹ inuoluta diſſoluit. Tūc enim munite ciuitates cadūt. quia mētes deo ſuſpecte dānabūtur. Tunc excelſi anguli corruunt. quia corda que ſe per impuritatis prudentiam erigunt: per iuſticie ſententiam proſternūtur.

Ammonitio. xiii.

a Liter admonēdi ſunt incolumes: atq aliter egri. Admonēdi ſūt incolumes vt ſalutē corporis exerceant ad ſalutem mentis. ne ſi accepte incolumitatis gratiam ad vſum nequitie inclinant: dono deteriores fiant. & eo poſtmodū ſupplicia grauiora mereantur: quo nūc largiorib⁹ bonis dei male vti nō metuunt. Admonēdi ſunt incolumes:

ne oportunitatē salutis imppetuū ꝓmerēde despiciāt. Scriptū
ii. Cor. vi. nāq; est. Ecce nūc tēp⁹ acceptabile. ecce nūc dies salutis. Ad
monēdi sūt ne placere deo si cū possūt noluerint: cū voluerint
sero nō possint. Hic est enī ꝙ eos post sapiētia deserit: quos pri
Prouer. i. us diuti⁹ rēnuētes vocauit dicēs. Vocaui & rēnuistis. extēdi
manū meā: & nō fuit q aspiceret. Despexistis oṁe cōsiliū me
um: & increpatiōes meas neglexistis. Ego quoq; in interitu
vr̄o ridebo. & subsannabo cū vobis: qđ timebatis aduenerit.
Ibidem Et rursū. Tūc inuocabūt me: & nō exaudiā. mane ꝯsurgēt: &
nō inuenient me. Salus itaq; corpis qn̄ ad bn̄ operādū accepta
despicit: quāti sit muneris amissa sētit. Et infructuose ad vl
timū querit que cōgruo cōcessa tēpore vtiliter nō habet. Vn̄
ꝓuer. v. bene p salomonē rursū dicit. Ne des alienis honorē tuū: & an
nos tuos crudeli. ne forte impleant extranei viribus tuis. &
labores tui sint ī domo aliena. & gemas in nouissimis: qn̄ cō
sūpseris carnē & corp⁹ tuū. Qui nāq; alieni a nobis sunt: nisi
maligni spūs: q a celestis sunt patrie sorte separati? Quis ver
bo honor noster est: nisi qa in luteis corpibus cōditi: ad cōdito
ris tamen nostri sumus imaginē & similitudinē creati? Vel
quis alius crudelis est: nisi ille angelus apostata/qui & semet
ipsū pena mortis supbiendo ptulit/& inferre mortē humano
generi etiā pditus nō pepercit? Honorē itaq; suū alienis dat/
qui ad dei imaginē & similitudinē cōditus: vite sue tpa mali
gnorū spirituū voluptatib⁹ amministrat. Annos etiā suos cru
deli tradit: qui ad voluntatē male dn̄antis aduersarii accepta
Ibidem viuendi spacia expendit. Vbi bene subditur. Ne forte imple
antur extranei virib⁹ tuis: & labores tui sint in domo aliena.
Quisquis enī per acceptā valitudinē corporis per tributā sibi
sapiētiā mētis nō exercēdis virtutib⁹: sed perpetrādis vitiis
elaborat: nequaq̄ suis viribus suam domū: sed extraneorum
habitacula. i. immundorum spirituū facta multiplicat. nimi
rum vel luxuriando vel superbiendo agens: vt etiam se addi
Ibidem to perditorum numer⁹ crescat. Bene aūt subditur. Et gemas
in nouissimis qn̄ cōsumpseris carnē & corpus tuū. Plerumq;
accepta salus carnis per vitia expēditur. sed cum repente sub
trahitur cū molestiis caro atterittur. cum iam egredi anima
vrgetur: diu male habita quasi ad bene viuēdū salus amissa

requirit᷑. Et tūc gemūt hoīes ꝙ deo seruire noluerūt quando dāna negligētie sue recuperare seruiēdo nequaq̄ possūt. Vn̄ alias dr̄. Cū occideret eos: tūc reqrebāt eū. At cōtra admonē Psal.lxxvii
di sunt egri. vt eo se filios dei sentiant quo illos discipline fla gella castigāt. Nisi enim correctis hereditatem dare dispone ret: erudire eos per molestias non curaret. Hinc nāqꝫ ad iohā nem domin⁹ per angelū dicit. Ego quos amo arguo & casti- Apoca. iii.
go. Hinc rursum scriptum est. Fili mi noli negligere discipli Hebr̄.xii.
nā domini. neqꝫ fatigeris cū ab eo argueris. Quē enim dili- git dominus castigat. flagellat autem omnem filiū quē reci- pit. Hinc psalmista ait. Multe tribulatiōes iustorū. & de om Psal.xxxiii
nib⁹ his liberauit eos dominus. Hic quoqꝫ beat⁹ Iob in dolo Iob.x.
re exclamās ait. Si iustus fuero non leuabo caput: saturatus afflictione & miseria. Dicendum est egris. vt si celestē patriā suam esse credūt: necessario in hac labores velut in aliena pa tiantur. Hinc est enī ꝙ lapides extra tunsi sunt: vt in constru ctione templi domini absqꝫ mallei sonitu ponerētur. quia vi- delicet nūc foris per flagella tūdimur vt intus in templū dei postmodū sine discipline percussione disponamur: quatinus quicqd in nobis ē superfluū: modo ꝑcussio resecet. & tūc sola nos in edicitio cōcordia charitatis liget. Admonēdi sūt egri: vt ꝯsiderēt ꝓ percipiendis terrenis hereditatibus: quomodo dura carnales filios discipline flagella castigent. Que ergo nobis diuine correptionis pena grauis ē. ꝑ quā & nunq̄ amit tēda hereditas ꝑcipitur. & sēper mansura supplicia vitantur. Hinc etenim paul⁹ ait. Patres quidē carnis nostre habuimus Hebr̄.xii.
eruditores: & reuerebamur eos. nōne multo magis obtem- perabimus patri spirituū & viuem⁹? Et illi quidē in tpe pau corū dierū secūdū volūtatē suā erudiebāt nos. Hic autē ad id qđ vtile est in recipiendo sanctificationē ei⁹. Admonēdi sunt egri: vt cōsiderēt quāta salus cordis sit molestia corporalis. q̄ ad cognitionē sui mētē reuocat. & quā plerūqꝫ sal⁹ obiiciit: in firmitatis memoria reformat. vt animus qui extra se in elati onē ducitur: cui sit cōditioni subdit⁹: ex percussa quā sustinet carne memoretur. Quod recte per balaam: si tamen vocē dei subsequi obediendo voluisset: in ipsa itineris retardatione si- gnat᷑. Balaā nāqꝫ vt ꝑueniret ad propositū tendit. sed ei⁹ vo-

tū aīal cui presedit ꝓpedit. ꝓhibitione qppe imorata asina an gelū videt: quē humana mēs nō videt. qa plerūqꝫ caro p molestias tarda flagello suo mēti deū iudicat: quē mens ipsa carni presidēs nō videbat. ita vt anxietatis spiritꝰ pficere in hoc mūdo cupiētis: velut iter tendētis impediat: donec ei inuisibilem qui sibi obuiat innotescat. Vnde & bene p petrū dicitur

ii. Pet. ii. Correptionē habuit sue vesanie subiugale mutū. qđ in hoīs voce loquēs ꝓhibuit ꝓphete insipientiā. Insanꝰ quippe homo a subiugali muto corripit̄: quādo elata mens humilitatis bonū qđ tenere debeat ab afflicta carne memorat̄. Sed huiꝰ correptiōis donū idcirco balaā nō obtinuit. qa ad maledicēdū pgēs vocē non mentē mutauit. Admonēdi sunt egri: vt cōsiderent quāti sit muneris molestia corporalis. q̄ & admissa peccata diluit: & admitti ea que poterant cōpescit. que sumpta ab exterioribus plagis: cōcusse menti penitētie vulnera infligit Vnde scriptū est. Liuor vulneris abstergit mala. & plaga in secretioribus vētris. Mala enī liuor vulneris abstergit. quia flagellorū dolor vel cogitatas vel perpetratas neqtias diluit Solet vero vētris appellatiōe mens accipi. quia sicut vēter cōsumit escas: ita mens pertractādo excoquit curas. Quia enī

ꝓuer. xx. vēter mens dicit̄: ea sententia docet̄ qua scriptū est. Lucerna dn̄i spiraculū hoīs. que inuestigat omnia secreta ventris. Ac si diceret. diuine afflatus sciētie cū in mentē hoīs venerit: eā sibimetipsi illuminās ostēdit: que ante spūs sancti aduētū cogitationes prauas & portare poterat: & pensare nesciebat. Liuor ergo vulneris abstergit mala: & plaga in secretioribꝰ ventris. quia dū exterius percutimur: ad peccatorū nostrorū memoriā taciti afflictiqꝫ reuocamur: atqꝫ ante oculos nostros cūcta que a nobis sunt male gesta reducimus. & p hoc qđ foris patimur: magis intus qđ fecimus dolemus. vnde fit vt inter aperta vulnera corporis amplius nos abluat plaga secreta vētris. qa sanat nequitias praui operis: occultū vulnus doloris. Admonendi sunt egri: quatinus patientie virtutē seruētvt incessanter quāta redēptor noster ab his quos creauerat pertulit mala cōsiderent. ꝙ tot obiecta cōuitiorū probra sustinuit ꝙ de manu antiqui hostis captiuorū animas quotidie rapiēs insultantiū alapas accepit. ꝙ aqua salutis nos diluens: a per-

fidorũ ſputis faciẽ nõ abſcõdit. ꝙ vocatiõe ſua nos ab eternis ſuppliciis liberans: tacitus flagella tolerauit. ꝙ inter angelorũ choros perhẽnes nobis honores tribuens: colaphos pertulit. ꝙ a peccatoꝝ nos pũctionibus ſaluãs ſpinis caput ſupponere non recuſauit. ꝙ eterna nos dulcedine deebrians: in ſiti ſua fellis amaritudinẽ accepit. ꝙ ꝓ nobis patrẽ q̃uis diuinitate eſſet equalis adorauit: ſub irriſione adoratus tacuit. ꝙ vitã mortuis preparãs: vſq ad mortẽ ipſe vita ꝑuenit. ¶Cur itaq aſperũ credit̃ vt a deo homo tolleret flagella pro malis: ſi tãta deus ab hoĩbus ꝑtulit mala ꝓ bonis? Aut quis ſana intelligẽtia de ꝑcuſſione ſua ingrat⁹ exiſtit: ſi ipſe hinc ſine flagello nõ exiit: q hic ſine peccato vixit? Ammonitio. xiiii.

a Liter ammonẽdi ſũt qui flagella metuũt & ꝓpterea innocẽter viuũt: atq aliter admonẽdi ſunt q ſic in iniquitate duruerũt: vt neq ꝑ flagella corrigãtur. Dicendũ nãq eſt flagella timẽtib⁹: vt & bona tẽporalia nequaq̃ pro magno deſiderent que adeſſe etiã prauis vidẽt. & mala preſentia nequaq̃ velut intolerabilia fugiãt: quib⁹ hic plerũq etiã bonos affici nõ ignorant. Admonẽdi ſunt qui flagella metuũt. vt ſi malis veraciter carere deſiderãt: eterna ſupplicia perhorreſcant. neq in hoc ſuppliciorũ timore ꝑmaneant: ſed ad amoris gratiã nutrimẽto charitatis excreſcant. Scriptũ quippe eſt Perfecta charitas foras mittit timorẽ. Et rurſum ſcriptũ eſt. Non accepiſtis ſpiritũ ſeruitutis iterũ in timore: ſed ſpiritũ adoptionis filiorũ: in quo clamamus abba pater. Vnde idẽ doctor iterum dicit. Vbi ſpiritus domini ibi libertas. Si ergo adhuc a praua actione formidata pena prohibet: profecto formidãtis animũ nulla ſpiritus libertas tenet. Nam ſi penã non metueret: culpam proculdubio perpetraret. Ignorat itaq mens gratiam libertatis: quam ligat ſeruitus timoris. Bona enim pro ſeipſis amanda ſunt & non penis compellẽtibus exequenda. Nam qui propterea bonum facit quia tormentorũ mala metuit: vult non eſſe quod metuat / vt audacter illicita cõmittat. Vnde luce clarius conſtat ꝙ coram deo innocẽtia amittitur: ante cuius oculos deſiderio peccat̃. ¶At contra hi quos ab iniquitatibus nec flagella compeſcunt / tanto acriori inuectione feriendi ſunt: quãto maiore inſenſibilitate duruerũt.

i. Iohã. iiii.
Roma. viii
ii. Coꝝ. iii.

Plerūq; enim sine dedignatiōe dedignādi sunt: sine despatio
ne desperādi. ita dūtaxat/ vt ostensa desperatio formidinē in
cutiat: & subiūcta admonitio ad spē reducat. Districte itaq;
cōtra illos diuine sētētie proferēde sunt: vt ad cognitionem
sui ꝯsiderata eterna animaduersiōe reuocētur. Audiāt enim
Prouerbi. in se impletū esse qd scriptū est. Si cōtuderis stultū in pila/ q̄si
xxvii. typsanas feriēte desuper pilo: nō auferetur ab eo stulticia eiꝰ.
Hiere. v. Cōtra hos ꝓpheta dn̄o cōqueri᷑: dicēs. Attriuisti eos & rēnu
erūt accipere disciplinā. Hinc est ꝙ dominꝰ dicit. Interfeci &
ꝑdidi populū istū: & tamē a viis suis nō sunt reuersi. Hinc rur
Esa. ix. sum ait. Populꝰ nō est reuersus ad percutiētem se. Hinc voce
flagellātiū ꝓpheta hieremias cōqueri᷑ dicēs. Curauimus ba
bylonē: & nō est sanata. Babylō quippe cura᷑ nec tamē ad sa
nitatē reduci᷑: quādo mēs in praua actiōe cōfusa verba cor
reptiōis audit. flagella correptiōis ꝑcipit: & tn̄ ad recta salu-
tis itinera redire cōtēnit. Hic captiuū populū israeliticū nec
Eze. xxii. tamē ab iniquitate cōuersum dn̄s exprobrat dicēs. Versa est
mihi domꝰ israel in scoriā. omnes isti facti sūt mihi es: & stā
num & ferrū & plūbū in medio fornacis. Ac si aperte dicat.
Purgare eos ꝑ ignē tribulatiōis volui: & argētū illos vel au
rū fieri quesiui: sed in fornace mihi in es stānū & ferrū & plū
bum versi sunt. quia nō ad virtutē: sed ad vitia etiā in tribula
tiōe proruperūt. Es quippe dū percuti᷑: āpliꝰ metallis cete-
ris sonitū reddit. Qui igi᷑ in ꝑcussiōe positꝰ/ erūpit ad soni-
tum murmuratiōis: in es versus est in medio fornacis. Stan-
num vero cū ex arte cōponi᷑: argēti speciē mēti᷑. Qui vero
simulatiōis vitio nō caret in tribulatiōe: stānum factus est in
fornace. Ferro autē vti᷑: qui vite ꝓximi insidia᷑. Ferrū itaq;
in fornace est qui nocēdi maliciā nō amittit in tribulatione.
Plūbū quoq; ceteris metallis est grauiꝰ. In fornace ergo plū
bum inueni᷑: qui sic peccati sui pōdere premi᷑: vt etiā in tri-
bulatiōe positꝰ a terrenis desideriis nō leue᷑. Hinc rursū scri
Eze. xxiiii. ptū est. Multo labore sudatū est: & nō exiuit de ea nimia ru
bigo eiꝰ neq; ꝑ ignē. Ignē q̄ppe nobis tribulatiōis āmonet:
vt in nobis rubiginē vitiorū purget. sed nec ꝑ ignē rubiginē
amittimꝰ: quādo & inter flagella vitio non caremꝰ. Hinc pro
Hiere. vi. pheta iterū dicit. Frustra cōflauit cōflator: malicie eorū non

ſunt cōſumpte. Sciēdū vero eſt ꝙ nōnunq̄ cū inter flagellorū duriciā remanent incorrecti: dulci ſunt admonitione mulcendi. Quos enim cruciamēta nō corrigūt: nōnunq̄ ab iniquis actionib⁹ lenia blādimēta cōpeſcūt. Quia & plerumq; egros quos fortis pigmētorū potio curare non valuit: ad ſalutē priſtinā tepēs aqua reuocauit. & nōnulla vulnera que curari inciſione nequeūt: fomētis olei ſanātur. Et dur⁹ adamas inciſionē fieri minime recipit ſed leui hircorū ſanguine molleſcit.

Ammonitio. xv.

a Liter admonēdi ſūt nimis taciti: atq; aliter multiloquo vacātes. Inſinuari nāq; nimis tacitis debet: quia dum quedā vitia incaute fugiūt: occulte deteriorib⁹ implicantur. Nā ſepe linguā quia immoderatius premūt/in corde graui⁹ multiloquiū tolerāt. vt eo plus cogitationes in mēte ferueāt/quo illas violēta cuſtodia indiſcreti ſilētii anguſtat. Que plerūq; tāto latius quoq; diffluūt: quāto ſe eſſe ſecurius eſtimāt. quia foris a reprehēſorib⁹ nō vidētur. Vnde nōnunq̄ mēs in ſuperbiā tollitur. & quos loquentes audit/quaſi infirmos deſpicit. Cūq; os corporis claudit: quantū ſe vitiis ſupbiēdo apiat nō cognoſcit. Linguā etenim premit. mētē eleuat. Et cū ſuam maliciā atq; nequitiā minime cōſiderat: tāto apud ſe cūctos liberius: quāto & ſecretius accuſat. ¶ Admonēdi ſūt igitur nimis taciti: vt ſcire ſollicite ſtudeāt: nō ſolū quales exterius oſtēdere: ſed etiā quales ſe debeant interius exhibere. vt plus ex cogitationibus occultū iudicium q̄ ex ſermonib⁹ repheſionē metuāt proximorū. Vnde per ſalomonē quoq; ſcriptum eſt. Fili mi attēde ſapiētiā. & prudētie mee inclina aurem tuā: vt cuſtodias cogitationes. Nihil quippe in nobis eſt corde fugacius qđ a nobis totiēs recedit: quotiēs per prauas cogitatiōes defluit. Hinc eteni pſalmiſta ait. Cor meū dereliquit me. Hinc ad ſemetipſum rediēs: ait. Inuenit ſeru⁹ tu⁹ cor ſuū vt oret te. Cū ergo cogitatio per cuſtodiā reſtringitur: cor qđ fugere cōſueuit inuenit͛. Plerūq; autē nimis taciti cū nonnulla iniuſta patiātur/eo in acriorē dolorē prodeunt: quo ea q̄ ſuſtinēt nō loquūtur. Nā ſi illatas moleſtias tranqlle lingue ſermōe dicerēt: a cōſciētia dolor emanaret. Vulnera enī clauſa plus cruciāt. Nā cū putredo que interius feruet eiicit͛:

Margin: puer. v. (beside "ptum eſt. Fili mi attēde…"); Pſal. xxxix (beside "cogitatiōes defluit… Cor meū dere-")

ad salutem dolor aperit. Scire igit debent qui plusq̄ expedit tacēt: ne inter molesta que tolerāt dum linguā tenēt: vim doloris exaggerēt. ¶ Admonendi sunt enim: vt si ꝓximos sicut se diligūt: minime illis taceāt vn̄ eos iuste reprehēdāt. Vocis enim medicamine vtrorūq; saluti cōcurrit: dū & ab illo q infert actio praua atq; ꝑuersa cōpescit: & ab hoc qui sustinet doloris feruor vulnere apto tēperat. Qui enim ꝓximorum mala respiciūt: & tamē in silētio linguā premūt: quasi conspectis vulneribꝰ vsum medicaminis subtrahūt & eo mortis auctores fiunt. quo virus quod potuerūt curare noluerūt. Lingua itaq; discrete frenāda est: nō insolubiliter obligāda. Scri

Eccl'i.xx. ptū nāq; est. Sapiēs tacebit vsq; ad tēpus. vt nimirū cū oportunū cōsiderat postposita cēsura silētii: loquēdo que cōgruūt in

Eccl's.iii. vsum se vtilitatis impēdat. Et rursum quoq; scriptū est. Tēpus tacendi: & tempus loquendi. Discrete quippe vicissitudinum pensanda sunt tempora. ne aut cum restringi lingua debet: perverba inutiliter defluat. aut cum loqui vtiliter potest: semetipsam pigre restringat. Quod bene psalmista conside-

Psal.xl. rans: dicit. Pone domine custodiā ori meo: & ostium circūstantie labiis meis. Nō enim poni ori suo parietem: sed ostiū petit. quod videlicet aperitur & claudit. Vnde & nobis caute discendū est: quatinus os discrete & cōgruo tēpore vox apiat: & rursum cōgruo taciturnitas claudat. At cōtra admonēdi sunt multiloquio vacātes: vt vigilanter aspiciant a quanto rectitudinis statu depereūt: dum per multiplicia verba dilabuntur. Humana etenim mens aque more & circunclusa ad superiora colligitur. quia illic repetit vnde descēdit & relaxata deperit. quia se per infima inutiliter spargit. Quot enim super se vacuis verbis a silētii sui censura dissipatur: quasi tot riuis extra se ducitur. Vnde & redire interius ad sui cognitionē nō sufficit. quia per multiloquiū sparsa: a secreto se intime cōsiderationis excludit. Totam vero se insidiantis hostis vulneribus detegit. quia nulla munitione custodie circunclu

ꝓuer. xxv. dit. Vnde scriptū est. Sicut vrbs patēs & absq; murorū ambitu: ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suū. Quia enī murū silētii nō habet. patet inimici iaculis ciuitas mentis. Et cum se per verba extra semetipam eiicit: apertam

se aduersario ostēdit. Quā tanto ille sine labore superat: quā
to & ipsa que vincit̄ cōtra semetipām per multiloquium pu-
gnat. Plerūq3 autē dū per quosdam gradus desidiosa mēs in
lapsum casus impellit̄. dū ociosa cauere verba negligimus:
ad noxia quandoq3 peruenimus. vt prius loqui aliena libeat:
& postmodū detractiōib9 eorū vitā de quib9 loquit̄ mordeat.
Ad extremū vero vsq3 ad apertas lingua cōtumelias erum-
pat. Hinc seminātur stimuli. oriūtur rixe. accēduntur faces
odiorū. pax extinguitur cordiū. Vnde bene per salomonem
dicitur. Qui dimittit aquā: caput est iurgiorū. Aquā quippe puer. xvii.
dimittere est linguā in fluxum eloquii relaxare. Quo cōtra
in bona etiā parte iterū dicitur. Aqua ꝓfunda verba ex ore vi puer. xviii.
ri. Qui ergo dimittit aquā caput est iurgiorū. q̄a qui linguā
nō refrenat: cōcordiā dissipat. Vn̄ e diuerso scriptū est. Qui puer. xxvi.
imponit stulto silentium: iras mitigat. Quia autem multilo
quio quisq3 seruiens linguam frenare nequiuerit: accidit vt
rectitudinem iusticie tenere nequaq̄ possit. testatur prophe- Psal.
ta qui ait. Vir linguosus non dirigetur super terram. Hinc cxxxix.
quoq3 salomon iterū dicit. In multiloquio nō deerit peccatū. puer. x.
Hinc esaias ait. Cultus iusticie/silentium videlicet indicans.
quia mēs a iusticia desolatur: quādo & ab immoderata locu
tione non parcitur. Hinc iacobus ait. Si quis putat se religio Iaco. i.
sum esse non refrenans linguam suam: sed seducēs cor suū/
huius vana est religio. Hinc rursus ait. Sit omnis homo ve Ibidem
lox ad audiēdū. tardus aūt ad loquendū. Hinc iterū adiūgit.
Lingua ingētū malū: plena veneno mortifero. Hic p semet- Iaco. iii.
ipam nos veritas admonet dicēs. Omne verbū ociosū qđ lo
cuti fuerint homines: reddēt de eo rationē in die iudicii. Oci
osū q̄ppe verbū ē qđ aut ratiōe iuste necessitatis: aut intētiōe
pie vtilitatis caret. Si ergo de ocioso sermōe ratio exigit̄: pēse
m9 q̄ pena multiloqo maneat: ī quo etiā p noxia v̄ba peccat̄.

a Liter admonēdi sunt pigri: Ammonitio. xvi.
atq3 aliter precipites. Illi nāq3 suadendi sunt ne agēda
bona dum differunt amittant. isti vero admonendi sunt ne
dum bonorum opus incaute preueniēdo arripiunt: eorū me-
rita immutent. Pigris itaq3 intimādum est q3 sepe dū opor
tune agere que possumus nolumus: paulopost cū volumus

nō valem⁹. Ipſa qppe mētis deſidia dū cōgruo feruore nō at
tēdiť: a bonorū deſiderio funditus cōualeſcēte furtim corpe
puer.xix. mactatur. Vnde apte per ſalomonē dr̄. Pigredo immittit ſo
porē. Piger enim recte ſentiēdo quaſi vigilat/ q̄uis nil operā
do torpeſcat. Sed pigredo ſoporē immittere dr̄/ qa pauliſper
etiā recte ſentiēdo vigilātia amittiť: dū a bene opandi ſtudio
ceſſať. Vbi recte ſubiūgiť. Et anima diſſoluta eſuriet. Nam
mēs qa ſe ad ſuperiora ſtringēdo nō dirigit: neglectā ſe infe-
rius per deſideria expādit. & dū ſtudiorū ſublimiū vigore nō
cōſtringiť: cupiditatis infime fame ſauciať. vt quo ſe per di
ſciplinam ligare diſſimulat: eo ſe eſuriēs per voluptatū deſi-
Ibidem deria ſpargat. Hinc ab eodē rurſus ſalomone ſcribiť. In deſi-
Mať.xii. deriis eſt omnis ocioſus. Hinc ipſa veritate p̄dicāte/ vno qdē
exeūte ſpiritu mūda dom⁹ diciť: ſed multiplicius redeūte dū
vacat occupať. Plerūq; piger dū neceſſaria agere negligit: q̄
dā ſibi difficilia opponit: quedā vero incaute formidat. & dū
q̄ſi inuenit qđ velut iuſte metuat: oſtēdit ꝙ in ocio quaſi iniu
puer.xx. ſte torpeſcat. Cui recte per ſalomonē dr̄. Propter frigus pi-
ger arare noluit. mēdicabit ergo eſtate & nō dabiť ei. Propť
frigus quippe piger nō arat: dū deſidia & torpore cōſtrictus
agere que debet bona conſiderat & diſſimulat. Propter frig⁹
quippe piger nō arat: dum parua ex aduerſo mala metuit: &
opari maxima pretermittit. Bene autē diciť. mēdicabit eſta-
te & non dabitur ei. Qui enim nunc in bonis operibus non
exudat: cum ſol iudicii feruentior aparuerit/ quia fruſtra re
gni aditū poſtulat: nihil accipiens eſtate mēdicat. Bene hinc
Eccľs.xi. per eundem ſalomonē rurſum diciť. Qui obſeruat ventum
nō ſeminat. & qui cōſiderat nubes nūq̄ metit. Quid enī p vē
tū niſi malignorū ſpirituū tentatio exprimiť? Et qd p nubes
que mouenť a vēto: niſi aduerſitates prauoꝝ hoīnū deſignā
tur? A vētis qppe impellunť nubes. qa immūdorū ſpirituū
afflatu praui excitanť hoīes. Qui ergo obſeruat vētū nō ſe-
minat: & q ꝯſiderat nubes nūq̄ metit. qa quiſqs tētationē ma
lignoꝝ ſpirituū. quiſqs pſecutionē prauoꝝ hoīm metuit: ne
q; nunc grana boni operis ſeminat: neq; tunc manipulos ſan
cte retributionis ſecat. At cōtra admonendi ſunt precipites.
quia dum bonorum actuum preueniūt tempus: meritū per-

uertunt. & sepe in malis corruūt: dū bona minime discernūt. Qui nequaq̄ quid: quomodo: vel qn̄ queq; agāt inspiciūt: sed plerūq; acta qa ita nō debuerūt agere cognoscūt. His sub auditoris specie recte p salomonē dicit̄. Fili sine cōsilio nihil facias: & post factū nō penitebis. Et rursum. Palpebre tue p̄cedāt gressus tuos. Palpebre qppe gressus precedūt: cū operatione nostrā cōsilia recta preueniūt. Qui enī negligit cōsiderando preuidere qd̄ facit: gressus tendit, oculos claudit. pergēdo iter cōficit: sed preuidēdo sibimetipsi nō antecedit. atq; idcirco citius corruit, quia quo pedē operis ponere debeat: per palpebram cōsilii non attendit. Ammonitio. xvii.

Eccl. xxxii.

puer. iiii.

a Liter ammonēdi sunt māsueti: atq; aliter iracūdi. Nonnunq̄ vero māsueti cū presunt vicinū, & quasi iuxta positū torporē desidie patiūtur. Et plerūq; nimia resolutiōe lenitatis vltra q̄ necesse est vigorē districtionis emolliūt. At cōtra iracūdi cū regiminū loca percipiūt, quo impellente ire in mētis vesaniā deuoluūtur: eo etiā subditorū vitā dissipata quietis trāquillitate cōfundūt. Quos cum furor agit impreceps ignorāt quicqd irati faciūt: ignorāt quicqd patiūtur irati a semetipsis. Nonnunq̄ vero quod est grauius, ire sue stimulū iusticie zelū putant. Et cū vitiū virtus credit̄: sine metu culpa cumulatur. Sepe ergo mansueti dissolutionis torpescunt tedio. sepe iracūdi rectitudinis falluntur zelo. Illorꝝ itaq; virtuti vitiū latenter adiūgitur. his autē suū vitiū quasi virtus feruens videtur. Admonendi sunt igitur illi: vt fugiāt quod iuxta ipsos est: isti quod in ipsis. Attēdant illi quod non habēt: discernant isti quod habent. Amplectātur mansueti sollicitudinem: damnent iracundi perturbationē. ¶ Admonēdi sunt māsueti vt habere etiam emulationem iusticie studeant. admonendi sunt iracundi vt emulationi quam se habere existimant: mansuetudinē subiungant. Idcirco nanq; spiritus sanctus in columba & in igne monstratur. quia videlicet omnes quos implet & columbe simplicitate mansuetos: & igne zeli ardētes exhibet. Nequaq̄ ergo sctō spū plen⁹ est: q aut in tranquillitate māsuetudinis feruorē emulationis deserit. aut rursum in emulatiōis ardore virtutē māsuetudinis amittit. Qd̄ forte melius ostēdim⁹: si ī mediū pauli magisteriū ꝓferam⁹:

qui duob⁹ discipulis & non diuersa charitate preditis: diuer
sa tamē adiutoria predicatiōis impēdit. Thimotheū nāq; ad
ii. Thi. iiii. monēs: ait. Argue. obsecra. increpa cū omni patientia & do
Ad tyt. ii. ctrina. Tytū quoq; admonet dicens. Hec loquere & exhorta
re: & argue cum omni imperio. Quid est ꝙ doctrinā suam
tāta arte dispēsat: vt in exhibēda hac alteri imperiū, atq; alte
ri patiētiā ꝓponat: nisi ꝙ māsuetioris spirit⁹ Tytū: & paulo
feruētioris vidit esse Thimotheū? Illū p emulatiōis studiū in
flāmat: hunc per lenitatem patientie temperat. Illi quod de-
est iūgit: huic quod superest subtrahit. Illum stimulo impel-
lere nitit᷑: hūc freno moderat᷑. Magn⁹ quippe suscepte eccle-
sie colon⁹ alios palmites vt crescere debeāt rigat: alios cum
plus iusto crescere cōspicit resecat. ne aut nō crescēdo non fe
rāt fruct⁹: aut īmoderate crescēdo quos ꝓtulerūt amittāt Sed
lōge alia est ira que sub emulatiōis specie surripit: alia q̄ tur
batū cor & sine iusticie pretextu ꝓfundit. Illa enim in hoc qđ
debet inordinate extēdit᷑: hec autē semp in his que nō debet
inordinate inflāmatur. Sciēdū quippe est quia in hoc ab impa
tientibus iracundi differunt. ꝙ illi ab aliis illata nō tolerant.
isti autē etiam que tolerātur imponunt. Nam iracundi sepe
etiā se declinātes insequūtur. rixe occasionē cōmouent. labo
re contentionis gaudent. quos tamen melius corrigimus: si
in ipsa ire sue cōmotiōe declinamus. Perturbati quippe quid
audiāt ignorāt. sed ad se reducti tāto libētius exhortationis
verba recipiūt: quanto se tranquillius toleratos erubescunt.
Mēti autē furore ebrie omne rectū qđ dicit᷑ peruersū videt᷑.
i. Re. xxv. Vn̄ & nabal ebrio culpā suā abigail laudabiliter tacuit: quā
digesto vino laudabilit᷑ dixit. & idcirco malum qđ fecerat co
gnoscere potuit. qa hoc ebri⁹ nō audiuit. Cū vero ita iracūdi
alios īpetūt vt declinari oīno nō possint: nō apta exꝓbratiōe:
sed sub q̄dā sūt cautela reuerētie parcēdo feriēdi. Qđ melius
ostendim⁹: si abner factū ad mediū deducam⁹. Hūc quoq; cū
ii. Re. ii. azahel vi incaute ꝑcipitatiōis impeteret: scriptū ē. Locut⁹ est
abner ad azahel dicēs. Recede a me. noli me ꝑsequi: ne cōpel
lar cōfodere te in terrā. Qui audire cōtēpsit: & noluit decli-
nare. Percussit ergo eū abner auersa hasta ī inguine & trans
fodit eū: & mortu⁹ est. Cuius enī azahel typū tenuit: nisi eorū

quos vehemēter arripiēs furor impreceps ducit? Qui in eo dē furoris impetu tanto caute declinādi sunt: quanto & insane rapiūtur. Vnde & abner (qui nostro sermone patris lucerna dicitur) fugit. quia doctorū lingua que supernū dei lumē indicat: cū per abrupta furoris mētē cuiuspiā ferri cōspicit. cunq; cōtra irascētē dissimulat verborū iacula reddere: q̄si ꝑsequētē nō vult ferire. Sed cū iracūdi nulla ꝯsideratiōe se mitigant: q̄si azahel ꝑsequi & insanire nō cessāt. Necesse ē vt hi q furētes conant̄ reprimere: nequaq̄ in furore se erigant. sed quicq d ē trāquillitatis ostēdāt. q̄dā vero subtiliter ꝓferāt: i q bus ex obliquo furētis animū pugnāt. Vñ & abner cū cōtra ꝑsequētē substitit: nō eū recta: sed auersa hasta transforauit. Ex mucrone q̄ppe ꝑcutere est impetu apte increpatiōis obuiare. Auersa vero hasta persequētem ferire est furētem tranq̄lle ex quibusdam tangere & quasi parcēdo superare. Azahel autem protinus occubuit. quia cōmote mentes dum & parci sibi sentiūt & tamē responsionū ratione in intimis sub trāq̄llitate tāgūtur: ab eo q̄ se erexerāt statim cadunt. Qui ergo a furoris sui impetu sub leuitatis percussione resiliūt: quasi sine ferro moriūtur. Ammonitio. xviii.

a Liter admonendi sunt humiles: atq; aliter elati. Illis insinuandum est q̄ sit vera excellentia quam sperando tenēt. istis vero intimādū est q̄ sit nulla tēporalis gloria quā & amplectētes nō tenēt. Audiāt humiles q̄ sint eterna q̄ appetūt q̄ trāsitoria q̄ cōtēnūt. Audiāt elati q̄ sint transitoria q̄ ābiunt: q̄ eterna q̄ ꝑdūt. Audiāt humiles ex magistra voce veritatis. Oīs q se humiliat exaltabit̄. Audiant elati. Oīs q se exaltat humiliabit̄. Luce. xviii Audiāt humiles. Gloriā p̄cedit humilitas. Ibidem Audiāt elati. Ante ruinā exaltat̄ spūs. Audiāt humiles. sup ꝓuer. xv. quem requiescet spiritus meus nisi super humilem & quietū ꝓuer. xvi. & trementem sermones meos. Audiāt superbi. qd superbis Esa. lxvi. terra & cinis. Audiant humiles. deus humilia respicit. Au Eccli. x. diant elati. & alta a longe cognoscit. Audiant humiles. quia Psal. filius hominis non venit ministrari: sed ministrare. Au cxxxvii. diant elati. quia initium omnis peccati superbia est. Audiāt Mat. xx. humiles. quia redemptor noster humiliauit semetipsum: Eccli. x. factus obediens patri vsq; ad mortem. Audiant elati quod Phil. ii.

Iob.xli. de eorum capite scriptum est. Ipse est rex super omnes filios superbie. Occasio igitur perditionis nostre facta est superbia diaboli. & argumētum redemptionis nostre inuenta est humilitas dei. Hostis enim noster inter omnia conditus: voluit videri super omnia elatus. redēptor autē noster magnus manēs super omnia: fieri inter omnia dignat⁹ est paruul⁹. Dicat͛ ergo humilib⁹. quia dū se deiiciūt: ad dei similitudinē ascēdūt Dicat͛ aūt elatis. qa dū se erigūt: in apostate āgeli imitatiōe cadūt. Quid itaq; elatiōe deiecti⁹: que dū supra se tēdit͛: ab altitudine vere celsitudinis elongat͛. Quid aūt humilitate sublimi⁹: que dū se in ima deprimit: auctori suo manēti sup summa ꝯiungit͛. Est tamē aliud qđ in eis debeat caute pēsari. qa sepe qdā humilitatis decipiunt͛ specie: qdā vero elatiōis sue ignorātia fallūtur. Nā plerūq; nōnullis q sibi humiles vidētur: is q hominib⁹ deferri nō debet cōiūct⁹ est timor. plerūq; vero elatos comitari solet libera vocis assertio. Et cū quedam increpāda sūt vitia illi reticēt ex timore: & tamē tacere se estimāt ex humilitate. isti loquūtur ꝑ impatiētiā elationis: & tn̄ se credūt loqui ꝑ libertatē rectitudinis. Illos vt ꝑuersa nō increpēt sub specie humilitatis ꝑmit culpa formidinis. istos ad īcrepāda q̄ nō debēt aut magis q̄ debēt: sub imagīe libertatis effrenatio īpellit timoris. Vn̄ & elati admonēdi sūt: ne plusq̄ decet sint liberi. & humiles admonendi sūt: ne plusq̄ expedit sint subiecti. ne aut illi defēsionē iusticie vertāt in exercitationē supbie. aut isti cū studēt plusq̄ necesse ē hominib⁹ subiici/ cōpellant͛ eoꝝ etiā vitia venerari. Cōsiderādū vero est q; plerūq; elatos vtili⁹ corrigimus si eoꝝ correptionib⁹ quedā laudū fomēta misceam⁹. Inferenda nāq; sūt illis aut alia bona q̄ in ipsis sūt: aut dicēdū certe que poterāt esse si nō sūt. & tūc demū resecāda sunt mala que nobis displicent: cū prius ad audiendum eorum placabilem mentem fecerint premissa bona q̄ placent. Nam & equos indomitos blanda prius manu tangimus: vt eos nobis plenius postmodū etiā per flagella subigamus. & amaro pigmētorū poculo mellis dulcedo adiūgitur: ne ea que saluti profutura est i ipso gustu aspera amaritudo sentiatur. & dū gustus per dulcedinem fallitur: humor mortiferus per amaritudinem vacuatur. Ipsa ergo in elatis inue

ctionis exordia permixta sunt laude temperanda. vt dum ad mittūt fauores quos diligūt etiā correptiones recipiāt quas oderunt. Plerūqȝ aūt persuadere elatis vtilia melius possim⁹: si profectū eorū nobis potius q̄ illis profuturū dicamus. & si eorū meliorationē nobis magis q̄ illis profuturā dicamus:& eam magis nobis q̄ sibi impendi postulamus. Facile enī ad bonū elatio flectitur: si & aliis ei⁹ inflexio prodesse credatur. ¶ Vnde moyses qui regēte se deo deserti iter aerea columna duce pergebat: cum obab cognatū suū a gentilitatis cōuersatiōe vellet educere:& omipotētis dei dominio subiugare: ait Proficiscimur ad locum quē dn̄s daturus est nobis. veni nobiscū vt benefaciamus tibi. qa dn̄s bona promisit israeli. Cui cū respondisset ille. non vadā tecū: sed reuertar ad terrā meā in qua natus sum. ilico adiunxit. Noli nos relinquere. tu enī nosti in quibus locis per desertum castra ponere debeamus. & eris dux noster. Neqȝ enī moysi mentē ignorantia itineris angustabat: quem & ad prophetie scientiam cognitio diuinitatis expanderat. quem columna exterius preibat. quē de cūctis interius per cōuersationem cum deo sedulam locutio familiaris instruebat. Sed videlicet vir prouidus elato auditori colloquens: solacium petiuit vt daret ducē, eum requirebat in via: vt dux ei fieri ad vitam potuisset. Egit itaqȝ vt superbus auditor, voci ad meliora suadenti eo magis fieret deuotus: quo putaretur necessarius. & vnde se exhortatorem suum precedere crederet: inde sub verbis se exhortantis inclinaret. Numeri. x.

Ammonitio. xix.

a Liter admonēdi sunt pertinaces: atqȝ aliter inconstantes. Pertinacib⁹ nāqȝ dicendū est: ꝙ plus de se q̄ sunt sentiunt: & idcirco alienis consiliis non acquiescūt. Inconstantibus vero intimādum est, ꝙ valde se despiciētes negligunt. & ideo leuitate cogitationū a suo iudicio per tēporū momenta flectūtur. Illis dicēdū est qa nisi meliores se ceteris estimarēt nequaq̄ cunctorū consilia sue deliberationi postponerēt. Istis dicendū est quia si hoc quod sunt vtcūqȝ attenderent: nequaq̄ eos per tot varietatis littora mutabilitatis aura versaret. Illis per paulū dicit̄. Nolite prudentes esse apud vosmetipsos. At contra isti audiant. non circūferamur omni vento doctrine. Roma. xii.

ꝓuer.i. De illis per salomonē dr̄. Comedent fructus vinee sue:suisq̄ cōsiliis saturabunť. De istis aūt ab eo rursus scribiť. Cor stul
ꝓuer.xv. torū dissimile erit. Cor quippe sapientiū sibimetipsis semper est simile. quia dū rectis persuasionib⁹ acquiescit:cōstanter se in bono opere dirigit. Cor vero stultorū dissimile est. quia dū mutabilitate se variū exhibet: nunq̄ idem qđ fuerat manet. ¶Et quia quedā vitia sicut ex semetipsis gignunť: ita alia ex aliis oriuntur. Sciendū sumope est ꝙ tunc ea corripiēda melius tergimus cū ipsa ab amaritudinis sue fonte siccam⁹. Pertinacia aūt ex sup̄bia. inconstantia vero ex leuitate generať. Admonēdi igitur sunt pertinaces: vt elationē sue cogitationis agnoscant. & semetipsos vincere studeāt ne dū rectis aliorum suasionib⁹ foris superari despiciūt:intus a superbia captiui teneanť. Admonēdi sunt vt solerter aspiciāt. quia fili⁹ hominis cui vna cum patre semper voluntas est: vt exemplū no
Iohan.vi. bis frangende nostre volūtatis prebeat dicit. Non veni facere voluntatē meā:sed eius qui misit me patris. Qui vt huius adhuc virtutis gratiā cōmendaret:seruaturū se hoc in extremo
Iohā.v. iudicio p̄hibet:cū ait. Ego a meipso nō possum facere quicq̄: sed sicut audio iudico. Quia itaq̄ conscientia dedignatur homo aliene voluntati acquiescere:quando dei & hominis fili⁹ cum virtutis sue gloriā venit ostendere: testatur se non a semetipso iudicare. ¶At contra ammonendi sunt inconstantes: vt mentem grauitate roborent. Tunc enim germina in se mutabilitatis arefaciunt:cum a corde prius radicē leuitatis abscindunt. quia & tunc fabrica robusta cōstruitur:cum prius locus solidus in quo fundamētū poni debeat prouidetur. Nisi ergo ante mentis leuitas caueatur:cogitationū incōstantia minime vincitur. a quibus se alienū paulus fuisse per
ii.Coꝝ.i. hibuit: cum dicit. Nūquid leuitate vsus sum: aut que cogito secundū carnem cogito. vt sit apud me:est:& nō. Ac si aperte dicat. Idcirco mutabilitatis aura non moueor: quia leuitatis vitio non succumbo.

Ammonitio.xx.

a Liter admonēdi sunt gule dediti: atq̄ aliter abstinētes. Illos enī sup̄fluitas locutiōis:leuitas opis:atq̄ luxuria. istos vero sepe impatiētie:sepe vero superbie culpa comitať. Nisi enī gule deditos īmoderata loquacitas raperet:diues il-

le qui epulat⁹ quotidie dr̄ splēdide: in lingua graui⁹ nō arde
ret dicēs. Pater abrahā miserere mei. & mitte lazarū vt intin Luce.xvi.
gat extremū digiti sui ī aquā vt refrigeret linguā meā. quia
crucior in hac flāma. Quibus ꝑfecto verbis ostendit᷑ qa epu
lādo quotidie crebri⁹ in lingua peccauerat. q totus ardens: re
frigerari se in lingua precipue reqrebat. Rursum qa gule de
ditos leuitas ꝑtin⁹ opis sequit᷑: auctoritas sacra testat᷑ dicens
Sedit ppl'us māducare & bibere: & surrexerūt ludere. Quos Exo.xxxii.
plerūq; edacitas vsq; ad luxuriā ꝑtrahit. qa dū satietate vēter
extēdit᷑ aculei libidinis excitant᷑. Vn̄ & hosti callido q primi
hoīs sensū in ꝯcupiscentiā poni aperuit: sed in peccati laqueo
strinxit diuina voce dicit᷑. Pectore & vētre repes. Ac si aper- Gen̄.iii.
te diceret. Cogitatione & ingluuie sup humana corda dn̄abe
ris. Quia gule deditos luxuria sequit᷑: ꝑpheta testat᷑. q dum
apta narrat: occulta denūciat dicēs. Princeps cocorū destru-
xit muros hiꝛl'm. Principes nāq; cocorū vēter est: cui magna
cura obsequiū a cocis impēdit᷑: vt ipse delectabiliter cibis im
pleatur. Muri autē hierusalē virtutes sunt anime: ad deside
riū superne pacis eleuate. Cocorū igitur princeps muros hie
rusalē deiicit. quia dū vēter ingluuie extendit᷑: virtutes ani-
me per luxuriā destruūtur. Quo contra nisi mentes abstinen
tiū plerūq; impatiētia a sinu tranquillitatis excuteret: nequa
q̄ petrus dū diceret. ministrate in fide vestra virtutē. in virtu ii.Pet.i.
te aūt scientiā. in scientia autē abstinentiā. ꝑtinus vigilanter
adiungeret dicēs. In abstinētia autē patientiā. Deesse quippe
abstinentib⁹ patientiā preuidit: que eis vt adesset admonuit.
Rursū nisi cogitatiōes abstinētiū aliqn̄ supbie culpa trāsfige
ret: paulus minime dixisset. q nō māducat manducātē nō iu Ro.xiiii.
dicet. Qui rursus ad alios loquēs: dum de abstinētie virtute
gloriātiū precepta ꝑstringeret: adiūxit. Que sūt rationē qui
dem habentia sapiētie in supstitionē & humilitatē & non ad
parcendū corpori: non in honore corporis: non in honore ali
quo ad saturitatē carnis. Qua in re diligenter quoq; aduertē
dum est ꝙ in disputatiōe sua predicator egregius: supstitioni
humilitatis speciē iūgit. qa dū plusq̄ necesse est caro atteritur
p abstinentiā humilitas foris ostēdit᷑. sed de hac ipsa humi-
litate grauiter interius superbit᷑. Et nisi mēs plerūq; ex absti

nentie virtute tumesceret: nequaq̄ hāc velut inter magna me
rita phariseus arrogans studiose enumeraret dicens. Ieiuno
Luce.xviii bis in sabbato. ¶Admonēdi ergo sunt gule dediti. ne in eo ꝙ
escarū delectationi incūbūt: luxurie se mucrone transfigant
& quāta sibi per esum loquacitas: quāta mētis leuitas insidie
tur: aspiciāt. ne dū vētri molliter seruiūt: vitiorū laqueis cru
deliter astringātur. Tanto enī longius a secūdo parēte recedi
tur: quāto per immoderatū vsum dū manus ad cibū tēditur
parētis primi lapsus iteratur. ¶At cōtra admonēdi sunt ab
stinentes vt sollicite semp aspiciāt: ne cū gule vitium fugiūt
acriora his vitia quasi ex virtute generentur. ne dū carnē ma
cerant: ad impatientiā spiritus erumpat. & iam nulla virtus
est ꝙ caro vincitur: si spiritus ab ira superat᷑. Aliquādo autē
dum mens abstinentiā ab ira se deprimit: hanc quasi peregri
na veniēs leticia corrūpit. & eo abstinētie bonū deperit: quo
sese a spiritalibus vitiis minime custodit. Vnde recte per pro
Esaie. lviii. phetā dicitur. Ecce in die ieiunii vestri inuenitur volūtas ve
Ibidem stra. Et paulopost. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis: &
percutitis pugno impie. Volūtas quippe ad leticiā pertinet:
pugnus ad iram. Incassum ergo per abstinentiā caro atterit᷑
si inordinatis demissa motibus mēs vitiis dissipat᷑. Rursūq̄
admonendi sunt vt abstinentiā suā & semp sine immutatiōe
custodiant & nunq̄ hanc apud occultū iudicē eximie virtutis
credāt. ne si fortasse cū magni meriti esse creditur: cor in ela
Ibidem tionē subleuetur. Hinc nāq̄ per prophetā dicitur. Nūquid ta
le est ieiuniū quod elegi? Sed frange esurienti panem tuū: &
egenos vagosq̄ induc in domū tuā. Qua in re pēsandum est
virtus abstinētie q̄ parua respicit᷑: que non nisi ex aliis virtu
Iohel.i. tibus cōmendat᷑. Hinc Iohel ait. Sāctificate ieiuniū. Ieiuniū
quippe sanctificare est adiūctis aliis bonis dignā deo abstinē
tiam carnis ostendere. ¶Admonendi sunt abstinētes: vt no
uerint quia tunc placentē deo abstinentiā offerūt: cum ea que
sibi de alimentis subtrahunt indigentibus largiunt᷑. Solerter
nanq̄ audiendū est quod per prophetā dominus redarguit:
Zacha. vii. dicens. Cum ieiunaretis & plangeretis in septimo & in quin
to mēse p hos septuaginta annos: nūquid ieiuniū ieiunastis
mihi? Et cū comederetis & biberetis: nūqd nō vobismetipsis

comedistis & vobismetipsis bibistis? Nō enī deo: sed sibi qsq3 ieiunat/si ea q̄ ventri ad tp̄s subtrahit: non egenis tribuit: sed ventri postmodū offerēda custodit. Itaq3 ne aut illos appetit9 gule a mentis statu deiiciat: aut istos afflicta caro ex elatione supplātet. Audiāt illi ex ore veritatis. Attēdite enī vobis ne forte grauenť corda vestra in crapula & ebrietate: & curis hu ius mūdi. Vbi vtilis quoq3 pauor adiūgitur. Et supueniat in vos repētin9 dies ille. Tanq̄ laqueus enī veniet in oēs qui se dent sup faciē oīs terre. Audiāt isti. Non que intrāt p os coin quināt hoīem: sed que exeūt de ore illa sunt q̄ ingnant hoīem Audiāt illi. Escā vētri & vēter escis. deus aūt & hāc destruet Et rursū. Nō in cōmessationib9 & ebrietatib9. Et rursū. Esca nos nō cōmendat deo. Audiāt isti. qa oīa mūda mūdis. coin quinatis aūt & infidelib9 nihil est mundū. Audiāt illi. quorū deus vēter est & gloria in cōfusione ipsoꝝ. Audiāt isti. Disce dēt qdē a fide & veritate. Et paulopost. ꝓhibētiū nubere. pre cipientiū abstinere a cibis quos deus creauit ad pcipiendū cū gratiarū actione fidelib9: & his qui cognouerūt veritatē. Au diant illi. Bonū est nō māducare carnē neq3 bibere vinū: neq3 facere in quo frater tu9 scādalizať. Audiāt isti. Modico vino vtere propter stomachū & frequētes tuas infirmitates. Qua tinus & illi discāt cibos carnis inordinate nō appetere. & isti creaturam dei quam non appetunt non audeant condēnare.

Luce.xxi. Mar.vii. Ro.viii. Ad tyť.i. Phil.iii. i.Thi.iiii. Ro.xiiii. i.Thi.v.

Ammonitio.xxi.

a Liter admonēdi sunt qui sua iā misericorditer tribuūt. atq3 aliter qui adhuc & aliena ra pere cōtendūt. Admonēdi sunt nāq3 qui iam sua misericordi ter tribuūt. ne cogitatiōe tumida sup eos quib9 terrena largiū tur se extollāt. ne idcirco se meliores estimēt: qa cōtineri p se ceteros vidēt. Nam terrene dom9 dn̄s famulorū ordines mi nisteriaq3 dispertiēs: hos vt regāt: illos vero statuit vt ab aliis reganť. Istos iubet vt necessaria ceteris prebeāt. illos vt acce pta ab aliis sumāt. Et tn̄ plerūq3 offendūt qui regūt. & in pa trisfamilias gr̄a pmanēt qui regūtur. Iram merenť qui dispē satores sunt. sine offensione perdurāt qui ex aliena dispensa tione subsistūt. ¶Admonēdi sunt igiť qui iam que possidēt misericorditer tribuūt. vt a celesti dn̄o dispēsatores esse posi tos subsidiorū tpaliū agnoscāt. & tāto humiliter prebeāt: quā

to & alienā esse intelligūt q̄ dispēsant. Cūq; in illoꝝ ministerio q̄bus accepta largiūtur cōstitutos se esse ꝯsiderāt: nequaq̄ eorū mētes tumor subleuet: sed timor p̄mat. Vn̄ & necesse ē vt sollicite p̄pendāt: ne cōmissa indigne distribuāt. ne quedā quib⁹ nulla. ne nulla q̄b⁹ quedā. ne multa q̄bus pauca. ne pauca p̄beāt q̄bus impēdere multa debuerūt. ne p̄cipitatione hoc qđ tribuūt inutiliter spargāt. ne tarditate petētes nociue cruciēt. ne recipiēde hic grē intētio subrepat. ne dationis lumen laudis trāsitorie appetitio extinguat. ne oblatū mun⁹ coniūcta tristicia obsideat. ne ī bene oblato munere. anim⁹ plusq̄ decet hilarescat. ne sibi quicq̄ cū totū recte ipleuerint tribuāt: & simul oīa postq̄ peregerint p̄dant. Ne enī sibi virtutē sue liberalitatis deputēt: audiāt qđ scriptū est. Si q̄s āministrat tanq̄
i. Pet. iiii. ex virtute quā āministrat de⁹. Ne in bn̄factis īmoderati⁹ gaudeāt: audiāt qđ scriptū est. Cū feceritis hec oīa q̄ precepta sūt
Luc. xvii. vobis. dicite: serui inutiles sum⁹. que debuim⁹ facere fecim⁹. Ne largitatē tristicia corrūpat: audiāt qđ scriptū est. Hilarem
ii. Coꝛ. ix. enī datorē diligit deus. Ne ex impēso munere transitoriā laudem querāt: audiāt qđ scriptū est. Nesciat sinistra tua: quid faciat dextera tua. i. pie dispensationi nequaq̄ se gloria vite presentis admisceat: sed op⁹ rectitudinis appetitionē ignoret fauoris. ne impense gratie vicissitudinē requirāt: audiāt qđ scri
Luce. xiiii. ptū est. Cum facis prandiū aut cenā: noli vocare amicos tuos aut fratres tuos neq; cognatos. neq; vicinos diuites. ne forte te ipsi reinuitēt & fiat tibi retributio. Sed cum facis cōuiuiū voca pauperes. debiles. claudos. cecos. & beat⁹ eris. quia nō habent retribuere tibi. Neq; prebēda sunt citius: sero prebeantur. audiant qđ scriptū est. Ne dixeris amico tuo. vade & re-
puer. iii. uertere. & cras dabo tibi: cū statim possis dare. Ne sub obtētu largitatis ea que possidēt inutiliter spargāt. Audiant quod scriptū est. Sudet elemosyna in manu tua. Ne cum multa ne
ii. Coꝛ. ix. cesse sint parua largiātur: audiāt qđ scriptū est. Qui parce seminat: parce & metet. Ne cum pauca oportet: plurima prebeant. & ipsi postmodū inopiā tolerātes ad impatientiā erūpāt
ii. Coꝛ. viii audiant qđ scriptū est. Non vt aliis sit remissio / vobis aūt tribulatio: sed ex equalitate vestra abūdantia illorū inopiā suppleat: vt & illorū abundātia vestre inopie sit supplementum.

Cum enī dantis mens ferre inopiā nescit: sed multa sibi subtrahit: occasionē cōtra se impatiētie exquirit. Prius nāq; preparandus est patiētie anim⁹. & tūc aut multa sunt aut cuncta largienda. ne dū minus equanimiter inopia irruēs fertur: & premisse largitatis merces peat: & adhuc mētē deteri⁹ murmuratio subsequēs perdat. Ne oīno nihil eis prebeāt: quibus cōferre aliqd paruū debeāt: audiāt qd scriptū est. Omni petēti te tribue. Ne saltē aliqd prebeāt: qbus oīno conferre nihil debent: audiāt qd scriptū est. Da bono: & noli recipere peccatorē. Benefac humili: & nō dederis impio. Et rursum. Panē tuū & vinū sup sepulturā iusti cōstitue & noli ex eo māducare & bibere cū pctōrib⁹. Panē enī suū & vinū peccatorib⁹ prebet: qui iniquis subsidia pro eo ꝙ iniqui sunt impēdit. Vnde nōnulli hui⁹ mūdi diuites: cū fame cruciēt xp̄i pauperes: effusis largitatibus nutriūt hystriones. Qui vero indigēti etiā peccatori panē suū: nō quia peccator sed qa homo est tribuit nō peccatorē sed iustū nutrit. quia in illo nō culpā: sed naturā diligit. ¶Admonēdi sunt etiā q iam sua misericorditer largiuntur: vt sollicite custodire studeāt. ne cum cōmissa pctā elemosynis redimūt: adhuc redimēda cōmittant. Ne venalē dei iusticiā estiment: si cū curant ꝓ peccatis nūmos tribuere arbitrētur se posse multe peccare. Melior qppe est aīa q̄ esca. melius corpus q̄ vestimētū. Qui ergo escā aut vestimentū pauperibus largitur: sed tn̄ aīe vel corpis iniquitate polluit/ qd minus est iusticie obtulit: & qd maius est culpe cōmisit. sua deo dedit: & se diabolo. ¶At cōtra admonendi sunt qui adhuc & aliena rapere cōtendūt: vt sollicite audiāt qd veniēs in iudicium dn̄s dicat. Ait nāq;. Esuriui & nō dedistis mihi māducare. sitiui & nō dedistis mihi potū. hospes fui & nō collegistis me. nudus & nō operuistis me. infirmus & in carcere: & nō visitastis me. Quib⁹ etiā premittit dicēs. Discedite a me maledicti in ignē eternū q preparat⁹ est diabolo & angelis eius. Ecce nequaq̄ audiūt. quia rapinas vel aliqua quelibet violenta cōmiserunt: & tamen eternis gehenne ignib⁹ mancipant. ¶Hinc ergo colligēda est: quanta dānatione plectendi sunt q rapiūt aliena/ si tanta aīaduersione feriūtur qui sua indiscrete tenuerūt. Perpendāt quo eos obliget reatu res rapta: si tali

Luc. vi.
Eccli. xii.
Thob. iiii.
Mat. vi.
Luce. xii.
Mat. xxv.
Mat. xxv.

subiicit pene nō tradita. Perpēdant qd merebit' iniusticia il-
lata: si tanta pcussione digna est pietas nō impēsa. Cū aliena
Abacuc.ii. rapere intendūt: audiāt qd scriptū est. Ve ei q multiplicat nō
sua: quousqꝫ aggrauat cōtra se densum lutū. Auaro cōtra se
dēsum lutū aggrauare est terrena lucra cū pōdere peccati cu-
mulare. cū multiplicare larga habitatiōis spacia cupiūt: audi
Esaie.v. ant qd scriptū est. Ve qui coniūgitis domū ad domū. & agrū
agro copulatis: vsqꝫ ad terminū loci. Nunqd habitabitis soli
vos in medio terre? Ac si aperte diceret. Quousqꝫ vos extē-
ditis: qui habere in cōmuni mūdo ꝯsortes minime potestis?
Cōiunctos quidē premitis: sed cōtra quos valeatis extendere
semp inuenitis. Cū agēdis pecuniis inhiāt: audiāt qd scriptū
Eccl's.v. est. Auarus nō implebit' pecunia: & q amat diuitias nō capit
fructū ex eis. Fructus quippe ex illis caperet: si eas bene spar
gere nō amādo voluisset. Qui vero eas diligēdo retinet: hic
vtiqꝫ sine fructu derelinquet. Cū repleri cūctis simul operibꝰ
Prouer. xxviii. inardescūt: audiāt qd scriptū est. Qui festinat ditari: non erit
innocens. ꝑfecto enī q augere opes ambit: vitare peccatū ne
gligit. & more auiū captus cū escā terrenarū rerū auide cōspi
cit: quo stranguletur peccati laqueo non agnoscit. Cū quelibet
presentis mūdi lucra desiderāt: & que de futuro dāno patien
ꝓuer.xx. tur ignorāt: audiāt quod scriptum est. Hereditas ad quam fe
stinatur in principio: in nouissimo benedictione carebit. Ex
hac quippe vita initiū ducimus: vt ad benedictionis sortē in
nouissimū veniamus. qui itaqꝫ in principio hereditare festi-
nāt: sortē sibi in nouissimo benedictionis amputāt. quia dū p
auaricie nequitiā hic multiplicari appetūt: illuc ab eterno pa
trimonio exheredes fiūt. Cūqꝫ plurima ambiūt/ vel obtinere
Mat.xvi. cūcta q̄ ambiri possunt: audiāt qd scriptū est. Quid ꝓdest ho
mini si totū mūdū lucret': aīe vero sue detrimētū faciat? Ac si
aperte veritas dicat. Quid ꝓdest homini si totū qd extra se est
cōgregat/ si hoc ipsum solum qd ipse est dānat? Plerūqꝫ autē
citius raptorū auaricia corrigit'/ si in verbis admonētis q̄ fu
gitiua sit presens vita mōstret'. si eorū ad mediū memoria de
ducatur q & ditari in hoc mūdo diu conati sunt: & tñ in ade-
ptis diuitiis diu manere nequiuerūt. quibꝰ festina mors repē-
te & simul abstulit: quicqd eorū nequitia nec simul nec repēte

cõgregauit.q nõ solũ hic rapta reliquerũt: sed secũ ad iudiciũ causas rapine detulerunt. Horũ itaq3 exempla audiant: quos in verbis suis proculdubio & ipsi condẽnant.vt cum post verba ad cor redeunt: imitari saltem quos iudicant erubescant.

a Liter admonẽdi sunt qui nec Ammonitio.xxii.
alıena appetũt nec sua largiunť: atq3 aliter q & ea q̃ habẽt tribuũt/& tñ aliena rapere nõ desistũt. Admonẽdi sunt q nec aliena appetũt nec sua largiunť. vt sciãt sollicite φ ea de qua sumpti sunt cũctis hoib⁹ terra cõis est. & idcirco alimẽta quoq3 oibus cõmuniter pfert. Incassum ergo se innocẽtes putãt/q cõmune dei mun⁹ sibi priuatim vẽdicãt.q cũ accepta nõ tribuũt/ in pximorũ nece grassanť. qa tot pene quotidie perimũt: quot morientiũ pauperũ apud se subsidia abscõdũt. Nã cũ quelibet necessaria indigẽtib⁹ ministram⁹. sua illis reddimus: nõ nostra largimur. iusticie debitũ poti⁹ soluimus q̃ misericordie opus implemus. Vnde & ipsa veritas cum de misericordia caute exhibẽda loquereť ait. Attendite ne iusticiã vestrã faciatis corã hoibus. Mat.vi. Cui quoq3 sentẽtie etiã psalmista cõcinens dicit. Dispersit dedit pauperib⁹: iusticia eius manet in eternũ. Psal.cxi. Cum eni largitatẽ impẽsam pauperib⁹ premisisset non hanc vocare misericordiã: sed iusticiã maluit. quia quod a cõmuni dño tribuitur: iustũ profecto est vt quiq3 accipiunt eo cõmuniter vtãtur. Hinc etiã salomon ait. Qui iustus est tribuet & nõ cessabit. puer.xxi. ¶Admonẽdi sunt quoq3 vt sollicite attendãt φ ficulnea que fructũ non habuit cõtra hanc district⁹ agricola queritur φ etiã terrã occupauit. Terrã quippe ficulnea sine fructu occupat: quãdo mẽs tenaciũ hoc quod pdesse multis poterat: inutiliter seruat. Terrã ficulnea sine fructu occupat: quãdo locũ quẽ exercere alius per solẽ boni operis valuit. stultus per desidie vmbrã premit. Hi aũt nunq̃ dicere solent. Concessis vtimur. aliena nõ querimus. & si digna misericordie retributione non agimus: nulla tamen peruersa perpetramus. Quod idcirco sentiũt. quia videlicet aurẽ cordis a verbis celestibus claudunt. Neq3 eni diues in euangelio qui Luce.xvi. induebatur purpura & bysso: qui epulabatur quotidie splendide aliena rapuisse: sed infructuose ppriis vsus fuisse perhibetur. eũq3 post hanc vitam vltrix gehenna suscepit. non quia

aliquid illicitū gessit: sed quia immoderato vsu totū se licitis tradidit. ¶ Admonēdi sunt tenaces: vt nouerint ꝙ hāc primā iniuriam faciunt deo. quia danti sibi omnia nullā misericor

Psal. xlviii die hostiā reddūt. Hinc etenim psalmista ait. Non dabit deo placationem suam: nec precium redēptionis anime sue. Pre ciū nanqꝫ redēptiōis dare est opus bonū preueniente nos gra tia reddere. Hinc iohānes exclamat dicēs. Iam enim securis

Luce. iii. ad radicem arboris posita est. Omnis arbor que non facit fru ctum bonum excidetur: & in ignem mittetur. Qui ergo se innoxios quia aliena nō rapiunt estimant: ictū securis vicine preuideāt: & torporē improuide securitatis amittant. ne cum ferre fructū boni operis negligūt: a presenti vita funditꝰ q̄si ex viriditate radicis exsecentur. At cōtra admonēdi sunt qui & ea que habēt tribuūt: & aliena rapere nō desistūt. nec dum valde munifici videri appetant: de boni specie deteriores fi ant. Hi etenim propria indiscrete tribuentes: non vt supra iā diximꝰ ad impatiētie murmurationē proruūt: sed cogente se inopia vsqꝫ ad auariciā deuoluunt᷑. Quid eoꝝ mēte infelici us/q̄bus de largitate nascit᷑ auaricia: & p̄ctōrū seges quasi ex virtute seminat᷑? Priꝰ itaqꝫ admonēdi sūt vt tenere sua ratio nabiliter sciāt: & tūc demū vt aliena nō ambiāt. Si enī radix culpe in ipsa effusiōe nō exurit᷑: nunq̄ per ramos exuberans auaricie spina siccat᷑. Occasio ergo rapiēdi subtrahit᷑: si bene priꝰ ius possidēdi disponat᷑. Tūc vero admoniti audiant quo modo que habēt misericorditer tribuāt: quādo nimirū didi cerūt vt bona misericordie p̄ interiectā rapine neq̄ciā nō ꝯfū dāt. Violēter enī exq̄rūt q̄ misericordit᷑ largiunt᷑. Sed aliud est ꝓ peccatis misericordiā facere: aliud ꝓ misericordia faciē da peccare. que iā nequaq̄ misericordia nūcupari potest quia ad dulcē fructū nō ꝓficit: q̄ per vires pestifere radicis amare scit. Hinc ē enim ꝙ ip̄a etiā sacrificia p̄ ꝓphetā dn̄s reꝓbat di

Esa. lxi. cēs. Ego dn̄s diligēs iudiciū: & odio habēs rapinā in holocau

ꝓuer. xxi. sto. Hinc iterū dicit. Hostie impioꝝ abhominabiles: q̄ offerū tur ex scelere. Qui sepe quoqꝫ & indigētibꝰ subtrahūt: q̄ deo largiunt᷑. sed quāta eos animaduersiōe rennuat: p̄ salomonē

Eccl'i. xxxiiii dn̄s demōstrat dicēs. Qui imolat sacrificiū de substātia pau peris: q̄si q̄ victimat filiū i cōspectu patris sui. Quid nāqꝫ es-

se intollerabili⁹ potest q̄ mors filii āte oculos p̄ris? Hoc itaq̄
sacrificiū quāta ira aspiciat̃ ostēdit̃: qd̄ orbati patris dolori
cōparat̃. Et tñ plerūq̄ quāta tribuūt pēsāt: quāta aūt rapiunt
cōsiderare dissimulāt. Quasi mercedē numerāt: & ꝑpendere
culpas recusant. Audiāt itaq̄ qd̄ scriptū ē. Qui mercedes cō Aggei.i.
gregauit: misit eas in sacculū ꝑtusū. In sacculo q̄ppe ꝑtuso vi
det̃: qñ pecunia mittit̃: sed qñ amittit̃ nō videt̃. Qui ergo q̄n
ta largiunt̃ aspiciūt: sed quātū rapiūt nō ꝑpēdūt/ in ꝑtuso sac
culo mercedes mittūt: qa ꝓfecto has i spem sue fiducie intuē
tes cōgerunt: sed nō intuētes perdunt. Ammonitio.xxiii.
a Liter admonēdi sūt discordes atq̄ aliter pacati. Discor
des nāq̄ admonēdi sūt: vt certissime sciāt qa quātislibet
virtutib⁹ polleāt spiritales fieri nullaten⁹ possunt: si vniri per
concordiā ꝓximis negligunt. Scriptū q̄ppe est. Fructus autē Gal.v.
spiritus est caritas. gaudium pax. Qui ergo seruare pacem
non curat: ferre fructū spiritus recusat. Hinc paul⁹ ait: Cum i.Cor.iii.
sit inter vos zelus & cōtētio: nōne carnales estis? Hinc iterū Hebre.xii.
quoq̄ dicit. Pacē seq̄mini cū omnib⁹ & sāctimoniā: sine qua
nemo videbit deū. Hinc rursum admonēs ait. Solliciti serua Ephe.iiii.
te vnitatē spirit⁹ in vinculo pacis. vnū corpus & vn⁹ spirit⁹:
sicut vocati estis in vna spe vocatiōis vestre. Ad vnam ergo
vocatiōis spē nequaq̄ pertingit̃: si nō ad eā vnita cū ꝓximis
mēte curratur̃. At sepe nōnulli quo quedā specialiter dona per
cipiunt: superbiendo donū concordie quod magis ē amittūt.
vt si fortasse carnē pre ceteris gule refrenatiōe q̄s edomat: cō
cordare eis quos superat abstinēdo contemnat. Sed qui absti
nentiam a concordia separat: quid admoneat psalmista per
pendat. ait enim. Laudate eū in tympano & choro. In tym Psal.cl.
pano nanq̄ sicca & percussa pellis resonat. In choro autem
voces sociate concordant. Quisquis itaq̄ corpus affligit: sed
concordiam deserit/ deum quidem laudat in tympano: sed ta
men eum non laudat in choro. Sepe vero dum quosdā ma
ior scientia erigit: a ceterorum societate disiungit. & q̄si quo
plus sapiunt: eo a concordie virtute desipiscunt. Hi itaq̄ au
diāt quid per semetipsam veritas dicat. Habete sal in vobis: Mar.ix.
& pacem habete inter vos. Sal quippe sine pace nō virtutis ē
donū: sed dānatiōis argumentum. Quo enim melius sapit:

eo deteri⁹ delinquit. & idcirco inexcusabiliter & multomagis merebitur suppliciū. quia prudēter si voluisset potuit euitare
Iaco. iii. peccatū. Quibus quoq; recte per iacobū dicit̄. Quod si zelū amarū habetis & cōtētiones sunt in corde vestro: nolite gloriari & mendaces esse aduersum veritatē. nō est ista sapiētia descendēs desursū: sed terrena aīalis diabolica. Que autē de sursum est sapiētia: primū quidē pudica est: deinde pacifica. Pudica videlicet qa caste intelligit. pacifica aūt qa p elationē se minime a pximorū societate disiūgit. ¶Admonēdi sūt discidentes, vt nouerint q tādiu nullū boni opis deo sacrificiū immolāt: q̄diu a pximo per charitatē discordāt. Scriptū nāq;
Mat. v. est. Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te: relinque ibi munus tuū ante altare: & vade prius recōciliari fratri tuo. & tūc veniens offeres munus tuū. Ex qua pceptione pensandū est quorū ostia repellitur q̄ intolerabilis culpa mōstrat̄. Nam cū mala cuncta bonis sequētibus diluant̄: pensemus quāta sint mala discordie. que nisi extincta funditus bonū subsequi nō permittūt. ¶Admonēdi sunt discordes, vt si aures a mādatis celestibus declināt: mētis oculos ad cōsiderāda ea que in infimis versant̄ aperiāt, q sepe aues vnius eiusdēq; generis sese socialiter volādo non deserūt. & q gregatim aīalia bruta pascuntur. Que si solerter aspicimus: concordādo sibi irrationabilis natura indicat quantū malū per discordiā rationalis natura cōmittat. qn̄ hec ratiōis intētione pdidit: qd illa motu naturali custodit. ¶At cōtra admonēdi sunt pacati. ne dū plusq̄ necesse est pacē quā possident amant: ad ppetuā peruenire nō appetāt. Plerūq; enī grauius intētione mentiū rerū tranquillitas temperat. vt quo non sunt molesta que obtinēt: eo min⁹ amabilia fiant que vocant. & quo delectāt presentia: eo non requirant̄ eterna. Vnde & per semetip̄am veritas loquēs cū terrenā pacē a superna distingueret: atq; ad venturā discipu-
Iohā. xiiii. los ex presenti prouocaret: ait. Pacē relinquo vobis: pacē meam do vobis. Relinquo scilicet transitoriā: do mansurā. Si ergo in eam cor que relicta est figit̄: nunq̄ ad illā que danda est peruenit̄. Pax ergo presens ita tenēda est: vt & diligi debeat & contēni. ne si īmoderate diligit̄: diligētis animus in culpa

capiatur. Vnde & admonēdi sunt pacati. ne dū nimis huma
nam pacē desiderāt: prauos hoim mores nequaq̄ redarguāt.
& cōsentiēdo peruersis: ab auctoris sui se pace disiungant. ne
dū humana foras iurgia metuūt: interni federis discessiōe fe
riantur. Quid est enī pax transitoria nisi quoddā vestigiū pa
cis eterne? Quid esse ergo demētius potest: q̄ vestigia in pul
uere impressa diligere. sed ip̄m a quo impressa sūt nō amare.
Hinc dauid dū totum se ad federa pacis interne constringe-
ret. testatur ꝙ cū malis concordiā non teneret dicens. Nōne Psal.
qui oderūt te dn̄e oderā: & sup inimicos tuos tabescebā. Per cxxxviii.
fecto odio oderā illos: inimici facti sūt mihi. Inimicos etenī
dei pfecto odio odisse est: & qđ facti sunt diligere: & qđ faciūt
increpare. mores prauorū premere. vite pdesse. Pensandū er
go est qn̄ ab īcrepatiōe qescit/ quāta culpa pax cū pessimis te
netur. Si ꝓpheta tant⁹ hoc velut in hostiā deo obtulit ꝙ cōtra
se pro dn̄o prauorū inimicicias excitauit. Hinc est ꝙ tribus le Exo. xxxii.
ui assumptis gladiis per castrorū media transiēs. qa feriendis
noluit peccatoribus parcere. deo manus dicta est consecrasse.
Hinc phinees peccantiū ciuiū gratiā spernēs: coeūtes cū ma Nūe. xxv.
dianitis pertulit & irā dn̄i irat⁹ placauit. Hinc per semetip̄am
veritas dicit. Quid putatis/ quia pacē veni mittere in terrā? Mat. x.
Non vtiqꝫ: sed gladiū. Malorū nāqꝫ cū incaute amiciciis iū-
gimur: culpis ligamur. Vnde iosaphat q tot de anteacta vi-
ta preconiis attollitur: de achab regis amiciciis pene peritur⁹
increpat̄. Cui a dn̄o per ꝓphetā dicit̄. Impio prebēs auxiliū: ii. paral. xix
& his qui oderūt dn̄m amicicia iūgeris. & idcirco irā quidem
dn̄i merebaris. sed bona opera inuenta sunt in te eo ꝙ abstule
ris lucos de terra iuda. Ab illo enī qui summe rect⁹ est eo ipso
iam discrepat: quo peruersorū amiciciis vita nostra cōcordat
Admonēdi sunt pacati ne si ad increpationis verba prosiliāt:
temporalē pacē sibi perturbari formident. Rursumqꝫ admo
nendi sunt vt eandē pacem dilectione integra intrinsecus te
neant: quam per infectionem vocis sibi extrinsecus turbant.
Quod vtrūqꝫ prouide se dauid seruasse perhibet: cum dicit.
Cum his qui oderunt pacē eram pacificus: cum loquebar il- Psal. cxix.
lis impugnabant me gratis. Ecce loquēs impugnabatur: sed
tamen impugnat⁹ erat pacificus. qa nec insanientes cessabat

reprehendere:nec reprehensos negligebat amare. Hinc etiam
Ro.xii. paulus ait. Si fieri potest qđ ex vobis est: cū oībus hoībus pa
cem habentes. Hortaturus enī discipulos vt pacē cum oībus
haberēt:premisit dicens si fieri potest.atq₃ subiūxit: qđ ex vo
bis est. Difficile quippe erat vt si male acta corriperent:habe
re pacē cū oībus possent. Sed cum tēporalis pax in prauorū
cordibus ex nostra increpatione ꝯfunditur:inuiolata necesse
est vt in nostro corde seruet͛. Recte itaq₃ ait. qđ ex vobis est.
ac si nimirū dicat. Quia pax ex duarū partiū cōsensu subsistit
si ab eis qui corripiūtur expellitur: integra tamen in vestra q
corripitis mēte teneatur. Vnde rursum idem discipulos ad
monet dicēs. Si qs non obedit verbo nostro per epistolā hāc:
hunc notate & non cōmisceamini cū illo vt ꝯfundatur. Atq₃
ii. Thes. iii. ilico subiunxit. Et nolite vt inimicū existimare illū:sed corri
pite vt fratrem. Ac si diceret. Pacē cum eo exteriorē soluite:
sed interiorē circa illū medullitus custodite. vt peccātis men-
tem sic vestra discordia feriat:quatinus pax a cordib⁹ vestris
nec abnegata discedat. Ammonitio.xxiiii.

a Liter admonendi sunt seminātes iurgia atq₃ aliter pa-
cifici. Ammonendi nāq₃ sunt q iurgia seminānt: vt cui⁹
sunt sequaces agnoscāt. De apostata qppe angelo scriptū est.
Mat.xiii. Cū bone messi inserta fuisset zizania:inimicus homo hoc fe
pue.vi. cit. De cuius etiā mēbro p salomonē dicitur. Homo apostata
vir inutilis gradit͛ ore peruerso. annuit oculis. terit pede. di-
gito loquit͛. prauo corde machinatur malū. & omni tempore
iurgia seminat. Ecce quē seminantē iurgia dicere voluit: pri
us apostatā nominauit. quia nisi more superbientis angeli a
cōspectu conditoris prius intus auersione mentis caderet: fo
ras postmodū vsq₃ ad seminādā iurgia nonveniret. Qui recte
describit͛ ꝙ annuit oculis. digito loquitur. terit pede. Interior
nāq₃ est custodia:que ordinata seruat exteri⁹ membra. Qui
ergo statū mentis perdidit: subsequēter foras incōstātia mo-
tionis fluit. atq₃ exteriori mobilitate indicat ꝙ nulla interius
radice stabilitatis subsistat. Audiāt iurgiorū seminatores qđ
Mat.v. scriptū est. Beati pacifici:quoniā filii dei vocabunt͛. Atq₃ e di
uerso colligāt. quia si filii dei vocant͛ qui pacē faciunt: procul
dubio sathane sunt filii qui confundūt. Omnes autē qui per

discordiã separanť a viriditate dilectionis arefiunt. Qui & si boni operis fructus in suis actionib⁹ ꝓferunt: profecto nulli sunt. quia non ex vnitate charitatis oriũtur. Hinc ergo perpendãt seminãtes iurgia q̃ multipliciter peccãt: qui dũ vnam nequitiã perpetrãt: ab humanis cordib⁹ cũctas simul virtutes eradicant. In vno enĩ malo innumera peragũt. quia seminãdo discordiã: charitatẽ que nimirũ virtutũ oĩm mater est extinguũt. Quia aũt nihil preciosius est deo virtute dilectiõis: nihil delectabilius diabolo extinctione charitatis. Quisquis ergo seminãdo iurgia dilectionẽ ꝓximorũ perimit: hosti dei familiarius seruit. qa qua ille amissa cecidit hãc iste vulneratis cordib⁹ subtrahẽs eis iter ascẽsiõis abscidit. ¶At cõtra admonẽdi sũt pacifici ne tãte actiõis põdus leuigẽt: si iter quos fũdare pacẽ debeãt ignorẽt. Nã sicut multũ nocet si vnitas desit bonis: ita valde ẽ noxiũ si nõ desit malis. Si ergo puer sorꝝ neqtia ĩ pace iũgiť: ꝓfecto eorũ malis actib⁹ robur augeť. qa quo sibi ĩ malicia cõgruũt: tãto se robusti⁹ bonorũ afflictiõib⁹ illidũt. Hĩc nãqꝫ ẽ ꝙ cõtra dãnati illi⁹ vasis videlicet antixpi p̃dicatores diuina voce beato iob dr̃. Mẽbra carniũ ei⁹ coherẽtia sibi. Hinc sub squamarũ specie de ei⁹ satellitib⁹ ꝓhibetur. Vna vni ꝯiũgiť & nec spiraculũ qdẽ incedit p eas. ¶Seq̃ces qppe illi⁹ quo nulla ĩter se discordie aduersitate diuisi sũt: eo in bonorũ graui⁹ nece glomeranť. Qui ergo iniquos paci sociat ĩiqtati vires administrat. qa bonos deteri⁹ dep̃mũt: q̃s & vnanimiter ꝑsequunť. Vñ p̃dicator egregi⁹ graui pharisceorũ saduceorũqꝫ ꝑsecutiõe dep̃hẽsus: inter semetipsos diuidere studuit: q̃s ꝯtra se grauiter vnitos vidit: cũ clamauit dicẽs. Viri frẽs. ego pharise⁹ sũ fili⁹ pharisceorũ. de spe & resurrectiõe mortuoꝝ ego iudicor. Dũqꝫ saducei spẽ resurrectionẽqꝫ mortuorũ esse denegarẽt: quã pharisei iuxta p̃ceptũ sacri eloquii crederẽt: facta in ꝑsecutorũ vnanimitate dissensio est. & diuisa turba illesus paul⁹ exiuit q̃ hũc vnita pri⁹ vnanimiter ꝑssit ¶Admonendi itaqꝫ sũt q facieñde pacis studiis occupanť: vt prauorũ mẽtib⁹ prius amorẽ debeãt interne pacis infũdere: quatin⁹ eis post modũ valeat exterior pax ꝓdesse. vt dũ eorũ cor in illius cognitione suspẽditur: nequaq̃ ad nequitiã ex huius preceptione rapiatur. dũqꝫ supernã ꝓuident: terrenã nul-

Iob. xli.

Iob. xli.

Act. xxiii.

lo modo ad vsū sue deteriorationis inclinēt. Cū vero peruersi quiqꝫ tales sunt: vt nocere bonos nequeant etiā si cōcupiscāt. inter nos nimirum debet terrena pax cōstrui & priusq̄ ab eis valeat superna agnosci. vt hi. s. quos cōtra dilectionē dei malicia sue impietatis exasperat: saltē ex proximi amari māsuescant. & quasi e vicino ad melius transeant: vt ad illam que a se a longe est pacē cōditoris ascēdāt Ammonitio. xxv.

a Liter admonendi sunt qui sacre legis verba nō recte intelligūt. atqꝫ aliter qui recte quidem intelligūt: sed hec humiliter nō loquūtur. Admonēdi sunt qui sacre legis verba nō recte intelligūt: vt perpēdāt. quia saluberrimū vini potū in veneni sibi poculū vertūt. ac per medicinale ferrū vulnere mortali se feriunt. dū per hoc in se sana perimūt: per qd salubriter abscidere sauciata debuerūt. Admonēdi sunt vt perpēdāt: quod scriptura sacra in nocte vite presētis quasi quedam nobis lucerna sit posita. cuius nimirum verba dum nō recte intelligūt: de lumine tenebrescunt. Quos videlicet ad intellectū prauū intētio puersa nō raperet: nisi prius superbia inflaret. Dū enim se pre ceteris sapiētes arbitrātur: sequi alios ad meli⁹ intellecta despiciūt. atqꝫ vt apud imperitū vulgus sciētie sibi nomē extorqueāt: studēt summope & ab aliis recte intellecta destruere: & sua puersa roborare. Vn̄ bene per pphetā dr̄. Secuerūt pregnātes galaad: ad dilatādū terminū suū.
Amos. i. Galaad nanqꝫ aceruus testimonii interptaᷣ. Et quia cuncta simul cōgregatio ecclesie per cōfessionē seruit testimonio veritatis: nō incōgrue p galaad ecclesia exprimiᷣ: que ore cūctorum fideliū de deo queqꝫ sunt vera testaᷣ. Pregnātes autē galaad vocanᷣ anime: q̄ intellectū verbi ex diuino amore cōcipiūt. & si ad pfectū temp⁹ veniāt: conceptam intelligentiam boni operis ostensione pariture sunt. Terminū vero suū dilatare est opinionis sue nomen extendere. Secuerunt ergo pregnantes galaad ad dilatandū terminū suum. quia nimirum heretici mētes fideliū que iam aliquid de veritatis intellectu cōceperāt: peruersa predicatiōe perimūt: & sciētie sibi nomē extēdūt. Paruulorū quippe corda iā de verbi cōceptione grauida erroris gladio scindunt: & quasi doctrine sibi nomē faciūt. Hos ergo cū conamur instruere/ne peruersa sentiāt ad

moneam⁹:prius necesse est ne inanē gloriā querant. Si enim radix elatiōis abscidit̄ cōsequēter rami praue assertiōis are- fiūt. ¶Admonēdi sunt etiā:ne errores discordiasq̄ generādo legē dei (que idcirco data ē vt sacrificia sathane prohibeat: eā dem ipsā) in sathane sacrificiū vertant. Vñ per ꝓphetā dñs querit̄ dicēs. Dedi ei frumētū vinū & oleū. & argentū multi plicaui eis & aurū que fecerūt baal. Frumētū quippe a domi no accipimus: quādo in dictis obscuriorib⁹ subducto tegmi ne littere per medullā spirit⁹ legis interna sētim⁹. Vinū suū domin⁹ nobis prestat: cū scripture sue alta predicatiōe nos in ebriat. Oleū quoq̄ suū nobis tribuit: cū preceptis apertiorib⁹ vitā nostrā blāda lenitate disponit. Argētū multiplicat: cum nobis luce veritatis plena eloq̄a subministrat. Auro quoq̄ nos ditat: quando cor nostrū intellectu summi fulgoris irradiat. Que cūcta heretici baal offerūt. quia apud auditorū suorum corda corrupte omnia intelligēdo peruertūt. Et de frumēto dei vino atq̄ oleo / argento pariter & auro sathane sacrificiū immolāt. quia ad errorē discordie verba pacis inclināt. Vñ admonēdi sunt vt perpēdāt quia dū peruersa mēte de prece- ptis pacis discordiā faciūt: iusto dei examine ipsi de verbis vi te moriunt̄. ¶At cōtra admonendi sūt. qui recte quidē verba legis intelligūt: sed hec humiliter non loquunt̄. vt in diuinis sermonib⁹ priusq̄ aliis eos ꝓferāt: semetipsos requirant ne insequētes aliorꝫ facta se deserāt. Et cum recte cūcta de sacra scri ptura sētiāt: hoc solū qđ p illā cōtra elatos dr̄ nō attēdāt. Imꝑ bus quippe & imperit⁹ est medic⁹: qui aliū mederi appetit: & ipe vuln⁹ qđ patit̄ nescit. Qui igit̄ verba dei humiliter non loquunt̄: profecto admonendi sunt vt cū medicamenta egris apponunt / prius virus sue pestis inspiciant: ne alios medēdo ipsi moriantur. Admoneri debent vt considerent: ne a virtu- te dicti dicendi qualitate discordent. ne loquēdo aliud & ostē dēdo aliud predicēt. Audiant itaq̄ quod scriptū est. Si q̄s lo- quitur: quasi sermones dei. Qui ergo verba que proferūt ex ꝓpriis nō habēt: cur q̄si de ꝓpriis tumēt? Audiant qđ scriptū est. Sicut ex deo corā deo i xpo loq̄mur. Ex deo enī corā deo loquit̄: qui predicatiōis verbū & quia a deo accipit intelligit: & placere per illud deo nō hominibus querit. Audiāt quoq̄

Osee. ii.

puer.xvi. quod scriptū est. Abhominatio dn̄i est omnis arrogās. Quia videlicet dū in verbo dei laudē ac gloriā ꝓpriā querit: ius dā tis inuadit. eūq; laudi sui postponere nequaq̄ metuit: a quo hoc ip̄m qđ laudat᷑ accepit. Audiāt quod predicatori per salo
puer.v. monē dicit᷑. Bibe aquā de cisterna tua: & fluēta putei tui de riuētur. & fōtes tui foras: & in plateis aquas diuide. Habeto eas solus: nec sint alieni participes tui. Aquā quippe predica tor de cisterna sua bibit: cū ad cor suū rediens prius audit ipse quod dicit. Bibit quidem sui fluenta putei: si sui irrigatione
Ibidem verbi infundit᷑. Vbi bene subiungit᷑. Diriuētur fōtes tui fo ras. & in plateis diuide aquas. Rectū quippe est vt ipse prius bibat: & tūc predicādo aliis influat. Fōtes quippe foras deri uare est exteriꝰ aliis vim predicatiōis infūdere. In plateis au tem aquas diuidere est in magna auditorū āplitudine iuxta vniuscuiusq; qualitatē diuina eloq̄a dispēsare. Et quia plerūq; inanis glorie appetitus surrepit: dū sermo dei ad multorum noticiā currit. Postq̄ vero dictū est/ in plateis aquas diuide:
Ibidem recte subiūgit᷑. Habeto eas solꝰ: nec sint alieni participes tui. Alienos quippe malignꝰ spūs vocat. De quibꝰ per ꝓphetā tē
Psal.liii. tati hominis voce dicit᷑. Alieni insurrexerūt in me: & fortes quesierūt animā meā. Ait ergo. aq̄s & in plateis diuide: & ta mē solus habe. Ac si apertiꝰ dicat. Sic necesse est vt predicati oni exterius seruias: quatinus p̄ elationē te immūdis spiriti bus nō cōiūgas: ne in diuini verbi ministerio hostes tuos ad te participes admittas. Aquas ergo & in plateis diuidimus & tamē soli possidemꝰ: qn̄ & exteriꝰ late p̄dicationē fūdimꝰ: & tamē p̄ eā humanas laudes assequi minime ambimus.

a Liter quoq; admonēdi — Ammonitio.xxvi.

sunt qui cū predicare digne valeāt: pre nimia humilita te formidāt. atq; aliter admonēdi sunt/ quos a p̄dicatiōe imp fectio vel etas ꝓhibet: & tn̄ p̄cipitatio impellit. Admonendi nāq; sunt qui cū p̄dicare vtiliter possunt: immoderata tn̄ hu militate refugiunt vt ex minori cōsideratione colligant: quā tum in maioribus delinquant. Si enim indigētibus ꝓximis ipsi quas habēt pecunias absconderent: adiutores procul du bio calamitatis extitissent. Quo ergo reatu constringantur aspiciāt: q̄ dū peccātibꝰ fratribꝰ verbū p̄dicatiōis subtrahūt:

morietib⁹ vite remedia abscōdūt. Vnde & bene quidā sapiens dicit. Sapiētia abscondita & thesaurus inuisus: que vtilitas in vtrisq;? Si populū fames attereret/& occulta frumēta ipsi seruarēt: auctores ꝓculdubio mortis existerēt Qua itaq; plectēdi sunt pena cōsiderēt: qui cū fame verbi anime ꝑeant: ipsi panē ꝑcepte gratie nō ministrāt. Vn̄ & bene ꝑ salomonē dicit᷑. Qui abscōdit frumēta maledicit᷑ in populis. Frumēta qppe abscōdere est ꝑ̄dicatiōis sancte apud se verba retinere. In populis aūt talis quisq; maledicit᷑. quia in solius culpa silētiū pro multorū quos corrigere potuit pena dānat᷑. Si medicinalis artis minime ignari secādū vulnus cernerēt. & tn̄ secare recusarēt: profecto peccatū fraterne mortis ex solo torpore cōmitterēt. Quanta ergo culpa inuoluant᷑ aspiciant. qui dū cognoscāt vulnera mētiū curare negligūt ea sectione verborū. Vnde & bene per ꝓphetā dicitur. Maledictus qui ꝓhibet gladiū suū a sanguine. Gladiū qppe a sanguine ꝓhibere ē ꝑ̄dicatiōis verbū a carnalis vite interfectiōe retinere. De quo rursū gladio dicit᷑. Et gladi⁹ me⁹ mādu cabit carnes. Hi autē cū apud se sermonē predicationis occultāt: diuinas contra se sentētias terribiliter audiāt. quatin⁹ ab eorū cordib⁹ timorē timor expellat. Audiāt ꝙ talētū qui erogare noluit: cū sentētia dānatiōis amisit. Audiāt ꝙ paul⁹ eo se a ꝓximorū sanguine mūdū credidit: quo feriēdis eorū vitiis nō pepcit dicens. Cōtestor vos hodierna die: qa mūdus sum a sanguine omnium. nō enim subterfugi quo minus ānunciarē omne cōsiliū dei vobis. Audiant qđ voce āgelica iohannes admonet᷑: cum dicit᷑. Qui audit dicat veni. Vt nimirū cui se vox interne insinuat: illud etiā clamādo alios quo ipse rapit᷑ trahat. ne clausas fores etiā vocat⁹ iueniat: si vocāti vacu⁹ apꝓpinquat. Audiant ꝙ esaias q a verbi ministerio tacuit: illustrat⁹ supno lumine magna voce penitētie semetipm ipe reprehēdit dicēs. Ve mihi qa tacui. Audiāt qđ ꝑ salomonē in illū ꝑ̄dicationis sciētia multiplicari ꝓmittit᷑: q in hoc qđ iā obtinuit torporis vitio non tenetur. Ait nāq;. Anima que benedicit impinguabitur. & qui inebriat ipse quoq; inebriabitur. Qui enim predicando exterius benedicit: interius augmenti pinguedinē recipit. & dum vino eloquii auditorū mētem deebriare non

Eccli. xx.
puer. xi.
Hie. xlviii.
Mat. xxv.
Act. xx.
Apo. xxii.
Esaie. vi.
puer. xi.

desinit: potu multiplicati muneris deebriatus excrescit. Audiat qd dauid hoc deo in munere obtulit ꝙ predicationis gra
Psal. xxxix tiā quā acceperat nō abscōdit dicēs. Ecce labia mea nō ꝓhibebo dn̄e tu cognouisti. Iusticiā autē tuā non abscōdi in corde meo: veritatē tuā & salutare tuū dixi. Audiant qd sponsi col
Cañ. viii. loquio ad sponsam dicitur. Que habitas in hortis amici ausculta. fac me audire vocē tuā. Ecclesia qppe ī hortis habitat. que ad viriditatē intimā exculta plātaria virtutū seruat. Cuius vocē amicos auscultare est electos quosqꝫ verbū predicatiōis illius desiderare. quā videlicet vocē sponsus audire desiderat. q ad predicationē eius per electorū suorꝫ aīas anhelat. Audiant ꝙ moyses cū irascentē deū populo cerneret. & assumi ad vlciscēdū gladios iuberet: illos a parte dei denūciat existere
Exo. xxxii. qui delinquētiū scelera incunctāter feriret dicēs. Si quis dn̄i est iūgatur mihi. ponat vir gladiū sup femur suū. Ite & redite de porta vsqꝫ ad portā p mediū castrorū & occidat vnusqsqꝫ fratrē suū & amicū & ꝓximū suū. Gladiū qppe sup femur ponere est predicationis studiū voluptatibus carnis anteferre. vt cū sancta qs studet dicere: curet necesse est illicitas suggestiones edomare. De porta vero vsqꝫ ad portā ire est a vitio vsqꝫ ad vitiū p qd ad mētē mors ingredit̃ increpando discurrere. Per mediū vero castrorum transire est tanta equalitate intra ecclesiā viuere. vt qui delinquentiū culpas redarguit: ī nullius se debeat fauore declinare. Vnde & recte subiungitur. Occi
Ibidem dat vir fratrem & amicum & proximū suum. Fratrem scilicet & amicum & proximū interficit: qui cum punienda inuenit ab increpationis gladio nec eis quos per cognationem diligit parcit. Si ergo ille dei dicitur qui ad ferienda vitia zelo diuini amoris excitatur: profecto esse se dei denegat/qui inquantū sufficit increpare vitam carnalium recusat. ¶ At cōtra admonēdi sunt: quos a predicationis officio vel imperfectio vel etas prohibet: & tamen precipitatio impellit. ne dum tanti sibi onus officii precipitatione arrogant: viam sibi subsequētis meliorationis abscidant. & cum arripiunt intempestiue qd non valent: perdant etiā quod implere quādoqꝫ tēpestiue potuissent. atqꝫ scientiā quā incongrue conantur ostendere: iuste ostendantur amisisse. Admonēdi sunt vt cōsiderēt

ꝙ pulli auiū si āte pēnarū perfectionem volare appetāt/vnde ire in alta cupiunt: inde in ima mergūtur. Admonendi sunt vt cōsiderent ꝙ structuris recētib⁹ necdū solidatis/si tignorū pondus superponit̃:non habitaculum: sed ruina fabricatur. Admonendi sunt vt cōsiderent ꝙ cōceptas soboles femine si priusꝗ plene formētur proferunt/nequaꝗ domos : sed tumulos replent. Hinc est ꝙ ipsa veritas que repēte quos vellet roborare potuisset:vt exēplum sequētib⁹ daret:ne īperfecti predicare presumerēt/postꝗ discipulos de virtutis predicatione instruxit : illico adiūxit. Vos aūt sedete in ciuitate quoadus ꝙ induamini virtute ex alto. In ciuitate quippe consedem⁹:si intra mētiū nostrarū nos claustra cōstringim⁹: ne loquendo exterius euagemur. vt cū virtute diuina pfecte īduimur: tūc quasi a nobismetipsis foras ꝗsi alios īstruētes exeam⁹. Hinc per quēdā sapiētē dr̃. Adolescēs loquere in causa tua vix. Et si bis interrogat⁹ fueris. habeat initiū respōsio tua. Hinc est ꝙ idē redemptor noster cū in celis sit conditor: & ostensione sue potētie semp doctor angelorum āte trigēnale tempus in terra magister noluit fieri hominū. vt videlicet precipitibus vim saluberrimi timoris infunderet. cum ipse etiam qui labi non posset:perfecte vite gratiam non nisi perfecta etate predicaret. Scriptū quippe est. Cum factus esset annorū duodecim: remansit puer iesus in hierusalem. De quo a parētibus requisito paulopost subditur. Inuenerūt illum in templo sedētē in medio doctorū. audientē illos & interrogātē. Vigilāti itaqꝫ cōsideratiōe pēsandū est. ꝙ cū iesus annorū duodecim dicit̃ ī medio doctorū sedēs:nō docēs/ sed interrogās inueni tur. Quo exēplo scilicet ostēditur : ne infirmus docere quis audeat/si ille puer doceri interrogādo voluit : qui p diuinitatis potēciā verbū sciētie ipsis suis doctorib⁹ ministrauit. Hic vero p paulū discipulo dicit̃. Precipe hec & doce: nemo adolescētiā tuā cōtēnat. Sciēdū nāqꝫ nobis est : qa in sacro eloqo aliquādo adolescētia iuuēt⁹ vocat̃. Quod citius ostenditur:si salomonis ad medium verba proferantur:qui ait. Letare iuuenis in adolescētia tua. Si enī vtraqꝫ vnū esse nō decerneret: quem monebat in adolescentia iuuenem non vocaret.

Luc.xxiiii.

Eccl̃.xxxii.

Luce.ii.

Ibidem

Ad tyt̃.

Eccl̃s.xi.

Ammonitio.xxvii.

a Liter admonēdi sunt/qui in hoc qđ tēporaliter appetūt tūc prosperanť. atq̧ aliter qui ea quidē que mundi sunt cōcupiscūt: sed tamen aduersitatis labore fatigātur. Admonēdi nāq̧ sunt q̄ in hoc qđ tpaliter appetūt ꝓsperanť. ne cū cūcta ad votū suppetūt: dantē querere negligāt. ne in his que dātur animū figāt. ne peregrinationē ꝓ patria diligāt. ne subsidia itineris in obstacula ꝑuētiōis vertāt. ne nocturno lune lumine delectati claritatē solis videre refugiāt. Admonēdi itaq̧ sūt: vt queq̧ i hoc mūdo cōsequūtur: calamitatis solacia nō autē premia retributiōis credāt. sed cōtra fauores mūdi mentē erigāt. ne in eis ex tota cordis delectatiōe succūbāt. Quisquis enī ꝓsperitatē qua vtiť apud iudiciū cordis melioris vite amore nō reprimit: fauorē vite trāseūtis in mortis ꝑpetue occasionē vertit. Hinc est enī ꝙ sub idumeorū specie/q̄ vincēdos se ꝓsperitati sue reliquerūt: in hui⁹ mūdi successibus letātes increpanť cū diciť. Dederūt terrā meā sibi in hereditatem cū gaudio: & toto corde & aīo. Quib⁹ verbis perpendiť ꝙ nō solū q̄a gaudeāt: sed ꝙ toto corde & ex aīo gaudeāt: districta
puer.i. reprehensione ferianť. Hinc salomon ait. Auersio paruulorū interficiet eos & ꝓsperitas stultorū perdet illos. Hinc paulus
i. Corꝫ.vii. admonet dicēs. Qui emūt tanq̄ nō possidētes: & q̄ vtunť hoc mūdo tanq̄ non vtanť. Vt videlicet sic nobis que suppetunt exterius seruiāt: quatinus a supne delectatiōis studio animū non inflectāt: ne luctū nobis interne peregrinatiōis temperēt ea que in exiliū positis subsidiū prebēt: & quasi felices in trāsitoriis nos gaudeam⁹ q̄ ab eternis nos interimi miseros cer
Canť.ii. nimus. Hinc nāq̧ est ꝙ de electorū voce dicit ecclesia. Leua eius sub capite meo: & dextera illi⁹ amplexabiť me. Sinistrā dei prosperitatē videlicet vite presentis quasi sub capite posuit: quā intētione summi amoris premit. Dextera vero dei eā amplectiť. quia sub eterna eius beatitudine tota deuotiōe cō
puer.iii. tineť. Hinc rursū per salomonē diciť. Longitudo dierū in dextera eius: in sinistra vero eius diuitie & gloria. Diuitie itaq̧ & gloria qualiter sint habenda docuit: q̄ posita in sinistra me
Psal.cvii. morauit. Hinc psalmista ait. Saluū fac dextera tua. Neq̧ enī ait manu: sed dextera. vt videlicet cum dexterā diceret/ quia eternā salutē quereret indicaret. Hic rursū scriptū est. Dexte

ra man⁹ tua dñe cõfregit inimicos. Hostes enī dei & si in sini
stra eius ꝓficiūt: in dextera frangūtur. quia plerūq; prauos vi
ta presens eleuat: sed aduētus eterne beatitudinis dānat. Ad
monēdi sunt qui in hoc mūdo ꝓsperant̄. vt solerter cōsiderēt
quia presentis vite ꝓsperitas aliqñ idcirco datur vt ad meliorē
vitā ꝓuocet. aliqñ vero vt in eternū plenius damnet. Hinc est
enī ꝙ plebi israelitice chanaan terra ꝓmittitur: vt quādoq; ad
eterna speranda ꝓuocet̄. Neq; enī rudis pplus ille ꝓmissioni-
bus dei in longinquū crederet: si a ꝓmissore suo nō etiā e vi-
cino aliq̄d percepisset. Vt ergo ad eternorū fidē citius robo
retur, nequaq̄ spe ad res: sed rebus quoq; ad spem trahit̄. Q̄d
liquido psalmista testat̄: dicēs. Dedit eis regiones gentiū: & Psal. ciiii.
labores populorū possederūt. Vt custodiāt iustificatiões ei⁹
& legē eius exquirāt. Sed cū largientē deū humana mens bo
ni operis repensatione non sequit̄: vnde nutrita pie credit̄, in
de iustius damnat̄. Hic enī per psalmistā dicit̄. Deiecisti eos Psal. lxxi.
dum alleuarētur. Quia videlicet reprobi cum recta opera di
uinis munerib⁹ non rependūt: cum totos se hinc deserūt & af
fluētib⁹ ꝓsperitatibus dimittūt vnde exterius proficiūt: inde
ab intimis cadunt. Hinc est ꝙ in inferno cruciato diuiti dici-
tur. Recepisti bona in vita tua. Idcirco etenī recipit bona in Luce. xvi.
vita sua malus: vt illic pleni⁹ mala reciperet. quia hic fuerat
nec per bona conuersus. ¶At contra admonendi sunt qui ea
quidem que mundi sunt cōcupiscunt: sed tamen aduersitatis
labore fatigant̄: vt sollicita consideratione ppendant. creator
dispensatorq; cunctorū quanta super eos gratia vigilat: quos
in sua desideria nō relaxat. Ergo quippe quē medicus despe
rat: concedit vt cuncta que cōcupiscit accipiat. Nam qui sana
ri posse creditur: a multis que appetit ꝓhibetur. Et pueris nū
mos subtrahimus: quibus tota simul patrimonia heredibus
reseruamus. Hinc ergo de spe eterne hereditatis gaudiū su-
mant: quos aduersitas vite temporalis humiliat. quia nisi sal
uandos eos in perpetuum cerneret: erudiendos sub discipli-
ne regimine diuina dispensatio non frenaret. ¶Admonendi
itaq; sunt qui in his que tēporaliter cōcupiscūt: aduersitatis la
bore fatigantur. vt sollicite cōsiderent ꝙ plerūq; etiam iustos
cum tēporalis potētia sustulit: velut in laqueū culpa cōprehen

dit. Nā ſicut in priori huius voluminis parte iā diximꝰ deo
i. Re. xxiiii dauid prius amabilis rectior fuit in ſeruitio q̄ cū peruenit ad
regnū. Seruus nāq amore iuſticie deprehenſum aduerſariū
ii. Re. xi. ferire timuit. Rex autē perſuaſiōe luxurie deuotū militē eti
am ſub ſtudio fraudis extinxit. Quis ergo opes: quis pote-
ſtatē: quis gloriā querit innoxie/ ſi & illi extiterūt noxia qui
hec habuit nō queſita? Quis inter hec ſine magno diſcrimi
nis labore ſaluabit: ſi ille in his culpa interueniēte turbatꝰ ē:
qui ad hec fuerat deo eligēte preparatus? Admonēdi ſunt vt
iii. Re. xi. cōſiderēt quia ſalomō qui poſt tantā ſapiētiā vſq ad idolatriā
cecidiſſe deſcribit: nihil in hoc mūdo prius q̄ caderet aduerſi
tatis habuiſſe memorat. Sed cōceſſa ſapiētia fūditus cor de-
ſeruit: qđ nulla vel minima tribulatiōis diſciplina cuſtodiuit

Ammonitio. xxviii.

a Liter admonēdi ſunt cōiugiis obligati: atq aliter cōiu
giī nexibꝰ liberi. Admonēdi ſūt nāq ꝯiugiis obligati: vt
cū viciſſim q̄ ſunt alteriꝰ cogitant ſic eoꝝ quiſq placere ſtude
at cōiugi: vt nō diſpliciat conditori. ſic ea que huiꝰ mūdi ſunt
agāt: vt tñ appetere que dei ſunt nō omittāt. ſic de bonis pre-
ſentibꝰ gaudeāt vt tamē ſollicita intētiōe mala eterna perti
meſcāt. ſic de malis tēporalibꝰ lugeāt: vt tamē cōſolatione in
tegra ſpē in bonis perēnibꝰ figāt. quatinꝰ dum in tranſitu co
gnoſcūt omne quod agūt: in manſione ſciant quod appetunt.
nec mala mūdi cor cōfringant: cū ſpes bonorū celeſtiū robo
rat. nec bona preſentis vite decipiant: cū ſuſpecta ſubſequen
tis iudicii mala cōtriſtāt. Itaq animꝰ chriſtianorū cōiugū eſt
& infirmus & fidelis. qui & plene cuncta tēporalia deſpicere
nō valet: & tamē eternis ſe cōiūgere per deſideriū valet: q̄uis
in delectatiōe carnis interim iaceat: ſuperne ſpei refectiōe cō
ualeſcat. Et ſi habet que mūdi ſūt in vſu itineris: ſperet q̄ dei
ſunt in fructu ꝑuentionis. nec totū ſe ad hoc quod agit confe
rat: ne ab eo quod robuſte ſperare debuit funditꝰ cadat. Qđ
i. Coꝝ. vii. bene ac breuiter paulꝰ exprimit: dicēs. Qui habēt vxores tā
q̄ nō habētes ſint. & qui flent tanq̄ nō flentes: & qui gaudent
tanq̄ nō gaudētes. Vxorē quippe quaſi nō habēdo habet/ qui
ſic per illam carnali cōſolatiōe vtitur: vt tamē nūq̄ ad praua
opera a melioris intētionis rectitudine eius amore flectatur.

Vxorē quasi nō habēdo habet/ qui trāsitoria esse cūcta cōspi
ciēs curā carnis ex necessitate tolerat: sed eterna gaudia spūs
ex desiderio expectat. Nō flendo aūt flere est sic exteriora ad-
uersa plangere: vt tamen nouerit eterne quoq; spei cōsolatio
ne gaudere. Et rursum. Nō gaudendo gaudere est sic de infi
mis animū attollere: vt tamē nunq̄ desinat summa formida
re. Vbi quoq; apte paulopost idem doctor ac predicator gen
tiū subdit: dicēs. Preterit enī figura huius mūdi. Ac si aper Ibidem
te diceret. Nolite cōstanter mundū diligere: quādo & ipse nō
potest quē diligitis stare. In cassum cor quasi amātes figitis:
dū fugit ipse quē amatis. ¶ Admonēdi sunt cōiuges. vt ea in
quibus sibi aliqn̄ displicēt: & patiētes inuicē tolerēt & exhor-
tantes inuicē saluēt. Scriptū nāq; est. Inuicē onera vestra por Gal. v.
tate: & sic adimplebitis legē christi. Lex quippe xp̄i charitas
est. quia ille nobis & largiter sua bona contulit: & equanimi
ter mala nostra portauit. Tūc ergo legē christi & eius māda
ta imitādo cōplemus: quādo & nostra bona benigne conferi
mus: & nostrorū mala pie sustinem9. ¶ Admonēdi quoq; sūt
& coniuges/ vt eorꝫ quisq; non tam que ab altero tolerat: quā
que ab ipso tolerent᷑ attendat. Si enī sua que portantur cōside
ret: ea q̄ ab altero sustinet leuius portat. ¶ Admonēdi sunt cō
iuges vt suscipiēde prolis se meminerint causa cōiunctos. &
cū immoderate admixtioni seruiētes: ꝑpagatiōis articulū in
vsum transferūt voluptatis. perpēdāt ꝙ licet extra non exeāt
in ipso tamen cōiugio cōiugii iura trāscendūt. Vnde neces-
se est vt crebris exorationib9 deleant ꝙ pulchrā copule speciē
admixtis voluptatibus fedāt. Hinc est enī ꝙ peritus medici-
ne celestis apostolus non tam sanos instituit q̄ infirmis medi
camenta monstrauit dicēs. De quibus scripsistis mihi: bonū i. Corꝫ. vii.
est homini mulierē nō tangere. ꝑpter fornicationē aūt vnus-
quisq; suam habeat vxorē: & vnaqueq; suū virū habeat. Qui
enī fornicationis metū premisit: profecto non stātibus prece
ptū contulit. sed ne fortasse in terrā ruerent: lectū cadentibus
ostendit. Vnde adhuc infirmantib9 subdidit. Vxori vir debi Ibidem
tum reddat: similiter & vxor viro. Quibus dū in magna ho-
nestate cōiugii aliquid de voluptate largiret᷑: paulopost sub
didit. Hoc autē dico secundū indulgētiā: nō secundū imperiū. Ibidem

Culpa quidem esse innuit͛/quod indulgeri perhibetur. Sed que tāto citius relaxetur: quanto nō per hāc illicitū quid agitur. sed hoc quod est licitū sub moderamine nō tenet͛. Quod

Geñ.xix. bene loth in semetipo exprimit. qui ardētē sodomam fugit. sed tñ segor inueniens nequaꝗ mox mōtana cōscēdit. Ardē tē ꝗppe sodomam fugere est illicita carnis incēdia declinare. Altitudo vero montiū est mundicia continentium. Vel certe quasi in monte sunt qui etiam carnali copule inherent: sed tamen extra suscipiende prolis admixtionē debitā nulla carnis voluptate soluuntur. In mōte quippe stare qd est nisi fructus ꝓpaginis in carne nō querere? In mōte stare ē carni carnaliter non adherere. Sed qa multi sūt q scelera quidem carnis deserūt: nec tamē in cōiugio positivsus solūmodo debiti iura cōseruēt. Exiit qdem loth sodomā: sed tamē mox ad mōtana nō puenit. qa iā dānabilis vita relinquit͛: sed adhuc celsitudo cōiugalis cōtinētie subtiliter nō tenet͛. Est vero in medium segor ciuitas: que fugientē saluet infirmū. quia videlicet cū sibi per incōtinētiā miscent͛ cōiuges: & lapsus scelerū fugiūt: & tamen venia saluant͛: quasi paruā ciuitatē inueniunt in qua ab ignibus defēdant͛. quia cōiugalis hec vita nō quidē in virtutibꝰ mira est: tamē a suppliciis secura. Vñ isdē loth

Geñ.xix. ad angelū dicit. Est ciuitas hic iuxta ad quā possum fugere ꝑua: & saluabor in ea? Nūquid nō modica est: & viuet anima mea in ea? Iuxta ergo dicit͛: & tamen ad salutē tuta ꝑhibet͛. quia cōiugalis vita nec a mūdo lōge diuisa est: nec tñ a gaudio salutis aliena. Sed tūc in hac actiōe vitā suā cōiuges q̄si i parua ciuitate custodiūt: quādo ꝓ se assiduis depcatiōibꝰ in

Ibidem tercedūt. Vñ & recte per āgelū ad eundē loth dicit͛. Ecce etiā in hoc suscepi preces tuas: vt non subuertam vrbem pro qua locutus es. Quia videlicet cū deprecatio fūditur deo: nequaꝗ coniugii vita damnatur. De qua deprecatione quoqꝫ paulus

i.Corꝫ. vii. admonet dicens. Nolite fraudare inuicem nisi forte ex consensu ad tempus: vt vacetis oratiōi. ¶At cōtra admonēdi sūt qui ligati cōiugiis nō sūt. vt celestibꝰ p̄ceptis eo rectiꝰ seruiāt: quo eos ad curas mūdi nequaꝗ iugum copule carnalis inclinat. vt quos onꝰ licitū cōiugii nō grauat: nequaꝗ pōdꝰ illicitū terrene sollicitudinis p̄mat. sed tāto eos paratiores dies vlti

onis quāto expeditiores inueniat. ne quo meliora agere va-
cātes possunt/sed tamen negligūt: eo supplicia deteriora me
reant᷑. Audiāt ꝙ apostolus cū quosdā ad celibatus gratiā in-
strueret nō cōiugium spernit: sed curas mūdi nascentes ex cō
iugio repulit dicens. Hoc ad vtilitatem vestram dico. Non Ibidem
vt laqueum vobis iniiciā: sed ad id quod honestū est. & quod
facultatem prebeat sine inpedimento domino obseruādi. Ex
coniugiis quippe terrene sollicitudines ꝓdeunt. & idcirco ma
gister gētiū auditores suos ad meliora persuasit. ne sollicitu-
dine terrena ligarent᷑. Quē ergo celibē curarū seculariū im-
pedimētū prepediit. & cōiugio se nequaq̄ subdidit: & tn̄ cōiu
gii onera nō euasit. Admonēdi sūt celibes ne sine dānatiōis
iudicio misceri se feminis vacātibꝰ putēt. Cū enim paulꝰ for
nicatiōis vitiū tot criminibꝰ execrādis inseruit: cuiꝰ sit reatꝰ
indicauit dicēs. Neqꝫ fornicatores. neqꝫ seruiētes idolis. neqꝫ i. Cor. vi.
adulteri. neqꝫ molles. neqꝫ masculorū cōcubitores. neqꝫ fures.
neqꝫ auari. neqꝫ ebriosi. neqꝫ maledici. neqꝫ rapaces regnū dei
possidebūt. Et rursum. Fornicatores aūt & adulteros iudi-
cabit deus. Admonēdi sunt itaqꝫ: vt si tētationū procellas cū Hebr. xiii.
difficultate salutis tolerāt: cōiugii portū petāt. Scriptū nanqꝫ
est. Meliꝰ est nubere q̄ vri. Sine culpa scilicet ad cōiugiū veni i. Cor. vii.
unt: si tamē nec dū meliora vouerūt. Nā quisqꝫ bonū maius
subire proposuit: bonū minus qđ licuit illicitū fecit. Scriptū
quippe est. Nemo mittēs manū suam ad aratrū & respiciēs Luce. ix.
retro: aptus est regno celorum. Qui igitur fortiori studio in
tēderat: retro cōuincit᷑ respicere si relictis āplioribꝰ bonis ad
minima retorquet᷑.

Ammonitio. xxix.

a Liter admonēdi sunt peccatorū carnis conscii: atqꝫ ali
ter ignari. Admonēdi nanqꝫ sunt peccata carnis exper
ti: vt mare saltē post naufragiū metuāt: & perditionis sue di
scrimina vel cognita perhorrescāt. ne qui pie post perpetrata
mala seruati sūt: hec improbe repetēdo moriant᷑. Vn̄ peccan
ti anime nūq̄ a peccato desinēti dr̄. Frōs mulieris meretricis Hiere. iii.
facta ē tibi: noluisti erubescere. Admonēdi sūt itaqꝫ vt stude-
ant q̄tinꝰ si accepta nature bona integra seruare noluerūt: sal
tē scissa resartiāt. Quibꝰ nimirū necesse est. vt ꝑpendāt in tā
magno fidelium numero: q̄ multi & se illibatos custodiant:

& alios ab errore cõuertant. Quid ergo isti dicturi sunt: si ali
is integritate stãtibus ipsi nec post dãna resipiscãt? Quid di
cturi sunt: si cũ multi & alios secum deferunt ad regnum: hi
expectãti domino nec semetipsos reducant? Admonẽdi sũt:
vt pterita cõmissa ꝯsiderẽt: & iminẽtia deuitẽt. Vñ sub iudee
specie per ꝓphetã dominus corruptis in hoc mũdo mẽtibus:
transactas ad memoriã culpas reuocat: quatinꝰ pollui in fu-
Eze. xxiii. turis erubescãt: dicẽs. Fornicate sunt in egypto in adolescẽtia
sua. ibi subacta sunt vbera earũ. & fracte sunt mãme puberta
tis earũ. In egypto quippe vbera subigunť: cũ turpi huiꝰ mũ
di desiderio humane mẽtis voluptatibꝰ substernunť. In egy
pto pubertatis mãme frãgunť quando naturales sensus ad-
huc in semetipsis integri: pulsãtis cõcupiscẽtie corruptiõe vi
tianť. ¶ Admonẽdi sunt carnis pctã experti. vt vigilãti cura
cõspiciãt post delicta nobis ad se redeũtibꝰ deꝰ quãta beniuo
Hiere. iii. lentia sinũ pietatis expandat: cũ per prophetã dicit. Si dimi
serit vir vxorẽ suã: & illa recedẽs duxerit virum aliũ: nunqd
reuerteť ad eũ vltra? Nunqd nõ polluta & contaminata erit
mulier illa? Tu autẽ fornicata es cũ amatoribꝰ multis: tamẽ
reuertere ad me dicit dñs. Ecce de fornicãte & relicta mulie
re argumẽtũ iusticie ꝑponiť & tñ nobis redeũtibꝰ post lapsũ
nõ iustitia: sed pietas exhibeť. Vt hinc vtiq colligamꝰ. si no
bis delinquẽtibꝰ tãta pietate parciť: a nobis nec post delictũ
redeuntibus quanta improbitate peccať: aut que ab illo erit
super improbos venia q nõ cessat vocare post culpã. Que ni
mirũ p ꝓphetã post delictũ misericordia vocatiõis exprimiť:
Esa. xxx. cũ auerso homini dř. Et erunt oculi tui vidẽtes ꝑceptorẽ tuũ:
& aures tue audiẽt verbũ post tergũ monẽtis. Humanũ qppe
genus dñs in faciẽ monuit: quãdo in paradiso cõdito homi-
ni atq libero arbitrio stãti: quid facere: quidve non deberet
indixit. Sed homo in dei faciem terga dedit cũ superbiẽs eiꝰ
iussa cõtempsit. Nec tamẽ superbientem deꝰ deseruit qui ad
reuocandum hominem legẽ dedit exhortãtes ãgelos misit.
in carne nostre mortalitatis ipẽ appuit. Ergo post tergũ stans
nos admonuit: qui ad recuperationẽ nos gratie etiam contẽ
ptus vocauit. Quod igiť generaliter simul potuit dici de cũ
ctis hoc necesse est specialiter sentiri de singulis. Quasi enim

corã positus deo quisq̃ verba monitiõis eius pcipit: cũ priusq̃ peccata ppetret: volũtatis ei⁹ precepta cognoscit. Adhuc enĩ ante faciẽ eius stare est necdũ eũ peccãdo contẽnere. Cũ vero derelicto bono innocẽtie iniquitatẽ eligẽs appetit: iam terga eius in faciẽ mittit. Sed ecce adhuc & post tergum deus subsequẽs monet: qui etiã post culpã ad se redire persuadet. Auersum reuocat cũ cõmissa non respicit: sed reuertẽti sinũ pietatis expandit. Vocẽ ergo post tergũ monentis audimus: si ad inuitantẽ nos dñm saltẽ post peccata reuertimur. Debemus ergo pietatẽ vocãtis erubescere: si iusticiã nolumus formidare. quia tanto grauiori improbitate contẽnitur: quãto & contẽptus adhuc vocare nõ dedignat̃. ¶ At cõtra admonẽdi sunt peccata carnis ignorantes. vt tanto sollicitius precipitẽ ruinã metuãt: quãto altius stant. ¶ Admonẽdi sunt vt nouerint. qa quo magis loco preminẽti cõsistunt: eo crebrioribus sagittis insidiatoris impetũtur. Qui tãto ardẽtius solet erigi: quãto robustius se cõspicit vinci. tantoq̃ intolerabili⁹ dedignat̃ vinci: quãto cõtra se videt p integra infirmi carnis castra pugnari. Admonẽdi sunt vt incessanter pmia suscipiant: & libẽter pculdubio tẽtationũ quas tolerãt labores calcãt. Si enĩ attendatur felicitas que sine trãsitu attingit̃: leue fit qđ transeũdo laborat̃. Audiãt qđ per pphetã dicit̃. Hec dicit dñs eunuchis. Qui custodierint sabbata mea. & elegerint que volui. & fed⁹ meũ tenuerint: dabo eis in domo mea & in muris meis locũ & nomen melius a filiis & filiab⁹. Eunuchi quippe sunt: qui compressis motib⁹ carnis affectũ in se praui operis abscidũt. Quo autẽ apud patrẽ loco habeãtur ostẽditur. quia in domo patris videlicet eterne mãsione etiã filiis preferũtur. Audiãt qđ per iohãnẽ dicit̃. Hi sunt qui cũ mulierib⁹ nõ sunt coinquinati. virgines enĩ sunt: & sequuntur agnũ quocũq̃ ierit. Et cãnticũ cantãt qđ nemo potest dicere: nisi illa centũquadragitaquattuor milia. Singulariter qppe cãticũ agno cãtare est cũ eo in ppetuũ pre cũctis fidelibus etiã de incorruptiõe carnis gaudere. Qđ tñ electi ceteri cãticũ audire possunt: licet dicere nequeãt. qa p charitatẽ qdẽ in illorũ celsitudine leti sunt: q̃uis ad eorũ premia nõ assurgãt. Audiãt peccatorũ carnis ignari qa per semetipm de hac integritate veritas dicit. Non oẽs ca

Esa. lvi. (margin, beside "Qui custodierint sabbata mea")

Apo. xiiii. (margin, beside "qđ per iohãnẽ dicit̃")

Mat. xix. (margin, beside "qa per semetipm")

piunt verbū hoc. Q đ eo intonuit summum : quo denegauit omni. & dū pdicit quia difficile capit᷑: audiētib⁹ innuit ceptū cū qua cautela teneat᷑. ¶ Admonēdi sunt itaq; peccata carnis ignorātes. vt & pminere virginitatē ꝯiugio sciāt: & tamen se super cōiuges nō extollāt. quatin⁹ dū & virginitatē pferunt & se postponūt. & illud nō deserāt quod melius esse estimāt. & se custodiāt quo se inaniter nō extollāt. Admonēdi suntvt cōsiderēt ꝙ plerūq; actiōe seculariū vita cōtinētiū cōfūditur. cū illi vltra habitū assumāt opera : & isti iuxta ordinē ꝓpriū
Esa. xxiii. nō excitāt corda. Vn̄ bene p ꝓphetā dicit᷑. Erubesce sidō ait mare. Quasi enim per vocē maris ad verecūdiā sidō adduci tur: quando per cōparationē vite seculariū: atq; in hoc mūdo fluctuantium eius qui munitus & quasi stabilis cernitur: vi- ta reprobatur. Sepe enim nonnulli ad dominū post peccata carnis redeūtes : tāto ardētius se in bonis operibus exhibēt: quanto damnabiliores se de malis vident. Et sepe quidam in carnis integritate perdurātes : cū minus se respiciunt habere quod defleant: plene sibi sufficere vite sue innocētiam putāt: atq; ad feruorem spiritus nullis se ardoris stimulis inflam- māt. Et fit plerūq; deo gratior amore ardens vita post culpā: q̄ securitate torpens innocentia. Vn̄ & voce iudicis dicitur.
Luce. vii. Remittuntur ei peccata multa. quia dilexit multum. Et gau dium erit in celo super vnum peccatorē penitētem : magis q̄ sup nonagintanouē iustos q̄b⁹ nō op⁹ est penitētia. Q đ citi⁹ ex ipso vsu colligim⁹: si nostre mētis iudicia pēsem⁹. Pl⁹ nāq; terram diligimus: que post spinas exarata fructus vberes ꝓ ducit: q̄ que nullas spinas habuit: sed tamen exculta sterilem segetem gignit. ¶ Admonendi sunt peccata carnis ignoran- tes. ne superioris ordinis celsitudine se ceteris preferāt : cum ab inferioribus quanta se melius agantur ignorant. In exa- mine nanq; recti iudicis mutat merita ordinū qualitas actio nū. Quis enim cōsideratis rerū ipsis imaginib⁹ nesciat ꝙ in natura gēmarum carbūculus prefertur iacincto. Sed tamen cerulei coloris iacinctus prefert᷑ pallēti carbūculo. quia & illi quod nature ordo subtrahit: species decoris adiungit. & hūc quem naturalis ordo pretulerat coloris qualitas fedat. Sic er go ī humano genere & quidā ī meliori ordine deteriores sūt:

& qdā in deteriori meliores. qa & isti forte extremi habit⁹ be
ne viuēdo trāscēdūt. & illi supioris loci meritū moribus non
exequēdo diminuūt. Ammonitio. xxx.

a Liter admonendi sunt qui peccata deplorant operum
atq3 aliter qui cogitationū. Admonēdi sunt qui peccata
deplorāt operū: vt cōsummata mala perfecto diluant lamēto
ne plus astringantur in debito perpetrati operis: si minus sol
uant in fletibus satisfactionis. Scriptum quippe est. Potū de Psal. lxxix.
dit nobis in lachrimis & mensura: vt videlicet vniuscuiusq3
mēs tantum penitendo compunctionis sue bibat lachrymas:
quantū se a deo meminit aruisse per culpas. Admonendi sūt
vt incessanter admissa ante oculos reducāt. atq3 viuēdo agāt
vt districto iudice videri non debeant. Vnde dauid cū pete
ret dicens. Auerte oculos tuos a peccatis meis. paulo superi Psal. l.
us intulit. delictū meū corā me est semper. Ac si diceret. Pec
catū meum respicias postulo. quia hoc respicere ipe nō cesso.
Vnde & per prophetā dominus dicit. Et peccatorū tuorū me
mor nō ero: tu aūt memor esto. Admonendi sunt vt singula
queq3 admissa cōsiderēt. & dū per vnūqdq3 erroris sui ingna
tionē deflent: simul se ac totos lachrymis mūdent. Vnde be
ne p hieremiā dicit̄: cū iudee singula delicta pēsarētur. Diui- Tren. iii.
siones aq̄ꝝ deduxit ocul⁹ me⁹. Diuisas qppe ex oculis aq̄s de
ducim⁹: qn̄ pctīs singulis dispt̄itas lachrimas damus. Neq3
enī vno eodē tpe eque mēs de oīb⁹ dolet. sed dū nūc hui⁹ nūc
illi⁹ culpe memoria acrius tāgit̄: simul de oīb⁹ in singulis cō
mota purgat̄. Admonēdi sunt. vt de misericordia quā postu
lāt presumāt: ne vi immoderate afflictiōis itereāt. Neq3 enī
pius dominus ante delinquētium oculos flenda peccata op
poneret: si per semetipsū ea districte ferire voluisset. Constat
enim q3 a suo iudicio abscōdere voluit: quos miserādo pueni
ens sibimetip̄is iudices fecit. Hinc enim scriptū est. Preueni Psal. xciiii.
am⁹ faciē dn̄i in cōfessiōe. Hinc per paulū dr̄. Si nosmetip̄os i. Coꝝ. xi.
diiudicarem⁹: nō vtiq3 iudicaremur. Rursūq3 admonēdi sūt
vt sic de spe fiduciam habeant: vt nec tamen incauta securita
te torpescant. Plerumq3 enī hostis callidus mentē quā pecca
to supplātat: cū de ruina sua afflictā respicit: securitatis pesti
fere blandiciis seducit. Quod figurate exprimitur: cū factū

Genes. xxxiiii.

dyne memorat. Scriptū quippe est. Egressa est dyna vt vide
ret mulieres regionis illi⁹: quā cū vidisset sichen filius emor
euei princeps terre illius: adamauit & rapuit & dormiuit cū
illa vi opprimēs virginē. & cōglutinata est anima eius cum
ea: tristēq; blādiciis deliniuit. Dyna quippe vt mulieres vide
at extranee regionis egredit: quādo vnaqueq; mens sua stu-
dia negligēs: actiones alienas curās extra habitū atq; extra
ordinē ꝓpriū vagat. Quā sichē princeps terre illius opprimit
quia videlicet inuentā in curis exteriorib⁹ diabol⁹ corrūpit.
& cōglutinata est anima eius cū ea. Et quia vnitā sibi per ini
quitatē respicit: & quia cū mēs a culpa resipiscit ad se ducit:
atq; admissum flere conat. Corruptor aūt spes & securitates
vacuas āte oculos vocat quatin⁹ vtilitatē tristicie subtrahat:
recte illic subiūgit. Tristēq; blādiciis deliniuit. Modo enim
aliorū facta grauiora. modo nihil esse qđ ꝑpetratū est. modo
misericordē deū loquit. modo adhuc tēpus subsequēs ad pe
nitētiā pollicet. vt dū p hec decepta mēs ducit: ab intētiōe pe
nitētie suspēdat. q̄tin⁹ tūc bona nulla ꝑcipiat quā nunc mala
cōtristāt: & tūc pleni⁹ obruat suppliciis: q̄ nūc etiā gaudet in
delictis. ¶At contra admonendi sunt q peccata cogitationū
deflent: vt sollicite considerēt intra mētis archana: vtrum de-
lectatione tantūmodo: an etiam consensu deliquerūt. Plerū
q; enim tētatur cor. & ex carnis nequitia delectat: & tamē ei
dem nequitie ex ratiōe renititur. vt in secreto cogitatiōis &
cōtristet qđ libet: & libeat q̄ cōtristat. Nōnunq̄ vero ita mēs
baratro tentationis obsorbetur: vt nullatenus recitatur. sed
ex deliberatione sequitur hoc vnde ex delectatione pulsatur.
& si facultas exterior suppetat rerum: mox effectibus interi
ora vota consummāt. Quod videlicet si iusta animaduersio
districti iudicis respicit: non est iam cogitatiōis culpa sed op
is. quia & si rerū tarditas foras peccatum distulit: intus hoc
consentionis opere voluntas impleuit. In primo autem parē
te didicimus: quia tribus modis omnis culpe nequitiā perpe
tramus. suggestiōe scilicet delectatione & cōsensu. Primum
itaq; per hostē. secūdum vero per carnē. tertiū per spiritū per
petratur. Insidiator enim praua suggerit. caro se delectatio-
ni subiicit. atq; ad extremum spiritus victus consentit. Vñ &

ille serpēs praua suggessit. eua aūt quasi caro se delectatione subdidit. adā vero velut spiritus suggestiōe ac delectatiōe superatꝰ cōsensit. Suggestiōe itaqꝫ peccatū cognoscimꝰ. delectatione vincimur. cōsensu etiā ligamur. ¶Admonēdi sunt igitur q nequitias cogitatiōis deflēt. vt sollicite cōsiderēt in qua peccati mēsura ceciderūt. q̄tinꝰ iuxta ruine modū quam in semetipsis introrsus sentiūt: etiā mēsura lamētationis erigantur. ne si cogitata mala minus excruciant: vsqꝫ ad perpetrāda opera perducātur. Sed inter hec ita terrēdi sunt: vt tamē minime frangātur. Sepe enim misericors deus eo citius peccata cordis abluit: quo exire ad opa nō permittit. & cogitata nequitia tāto citius soluiť quanto effectu operis districtius nō ligatur. Vnde recte per psalmistam dicitur. Dixi pronūciabo aduersum me iniusticias meas dn̄o. et tu remisisti impietatē cordis mei. Qui aūt impietatē cordis subdidit: qa cogitationū iniusticias ꝓnūciare vellet īdicauit. Dūqꝫ ait. dixi ꝓnunciabo. atqꝫ illico adiūxit: & tu remisisti. q̄ sit super hec facilis venia ostēdit. Et q dū se adhuc petere ꝓmittit: hoc qđ petere se ꝓmittebat obtinuit. q̄tinꝰ qa vsqꝫ ad opꝰ nō venerat culpa: vsqꝫ ad cruciatum nō pueniret penitētia. sed cogitata afflictio mētē tergeret quā nimirū tantummodo cogitata iniquitas inquinasset. Psal. xxxi.

Ammonitio. xxxi.

a Liter admonendi sunt qui admissa plangūt: nec tamē deserunt. atqꝫ aliter qui deserunt nec tamen plangunt. Admonēdi sunt enim qui admissa plangunt nec tamen deserunt. vt cōsiderare sollicite sciāt quia flendo inaniter mūdāt: qui viuendo se nequiter inquinant. cum idcirco se lachrymis lauant: vt mundi ad sordes redeant. Hinc enim scriptum est. Canis reuersus ad suum vomitum: & sus lota in volutabro luti. Canis quippe cum vomit: profecto cibum qui pectus deprimebat proiicit. sed cum ad vomitū reuertitur: vnde leuigatus fuerat rursus oneratur. Et qui admissa plangūt profecto nequitiam de qua male satiati fuerant: & que mentis intima deprimebat confitendo proiiciunt/quam post confessionem dum repetunt resumunt. Sus vero in volutabro luti cum lauatur sordidior redditur. Et qui admissum plāgit/nec tamē deserit: pene grauiori culpe subiacet. qui & ipsam quā flēdo

Puer. xxvi. & ii. Peť. ii

potuit impetrare veniã: cõtẽnit: quasi se in lutosa aqua inuol uit. quia dũ fletibus suis vite mũdiciã subtrahit: ante dei ocu los sordidas ipsas etiã lachrymas facit. Hinc rursum scriptũ
Eccl'ia. vii. est. Ne iteres verbũ in oratiõe tua. Verbũ nãq in oratiõe ite rare est post fletũ cõmittere qđ rursum necesse sit flere. Hinc
Esa. i. per Esaiam dicit'. Lauamini: mũdi estote. Post lauacrũ enĩ mundus esse negligit, quisquis post lachrymas vite innocen tiã non custodit. Lauãtur ergo & nequaq̃ mũdi sunt: qui cõ missa flere non desinũt: sed rursus flenda cõmittũt. Hinc quo
Ecclesia. xxxiiii. q per quẽdam sapientem dicit'. Quid prodest qui baptizat' a mortuo: & iterũ tangit illũ? Quid pficit lauatio eius? Bapti zatur qppe a mortuo qui mũdatur fletib' a peccato. Sed post baptisma mortuũ tangit: qui culpam post lachrymas repetit ¶ Ammonẽdi sunt qui admissa plangũt nec tamen deserunt: vt ante districti iudicis oculos eis se esse similes agnoscãt: q veniẽtes ad faciẽ quorũdã hoĩm magna eis submissione blã diũtur. Recedẽtes autẽ inimicicias ac damna que valẽt atro citer inferũt. Quid est enĩ culpã flere: nisi humilitatẽ deo sue deuotionis ostendere? Et quid est post fletũ praua agere: nisi superbius in eũ quẽ rogauerãt inimicicias exercere? Iacobo
Iaco. iiii. attestante: qui ait. Quicumq voluerit amicus esse seculi hui' inimicus dei cõstituitur. ¶ Admonẽdi sunt qui admissa plan gunt nec tamen deserũt. vt sollicite cõsiderẽt quia ita plerũq mali inutiliter cõpunguntur ad iusticiã: sicut plerũq boni in noxie tentãtur ad culpã. Fit quippe mira exigẽtib' meritis di spositionis interne mẽsura. vt & illi dũ de bono aliqđ agunt: quod tamen non perficiũt: superbe inter ipsa que etiã plenissi me perpetrãt mala confidãt. Et isti dum de malo tentãtur cui nequaq̃ consentiũt quo per debilitatẽ ac infirmitatẽ titubant eo gressus cordis ad iusticiã per patientiã & humilitatẽ veri' figant. Balaam qppe tabernacula iustorũ respiciẽs: ait. Mo
Nũe. xxiii. riatur aĩa mea morte iustorũ. & fiant nouissima mea horũ si
Nũe. xxiiii milia. Sed cũ cõpunctionis tempus abscessit: cõtra eorum vi tam quib' se similẽ fieri etiã moriendo poposcerat: cõsiliũ pre buit. Et cũ occasionẽ de auaricia repperit: cito oblitus est quic quid sibi de innocẽtia optauit. Hinc vero doctor & predicator
Ro. vii. gentiũ paulus: ait. Video aliam legẽ in membris meis, repu

gnantē legi mentis mee: & captiuū me ducentē in lege pecca ti que est in membris meis. Qui profecto idcirco tentatur: vt in bono robustius ex ipsa infirmitatis sue cognitione solide tur. Quid est ergo ꝙ ille compūgitur/ & tamen iusticie non appropinquat. iste tentatur: & tamen eū culpa non inquinat: nisi hoc quod aperte ostēditur ꝙ nec malos bona imperfecta adiuuant: nec bonos mala incōsummata condemnant. ¶At contra admonendi quoqꝫ sunt etiā qui admissa deserunt: nec tamen plangunt. ne iam relaxatas estimēt culpas. quas & si agendo multiplicant: nullis tamen fletibus mundant. Neqꝫ enim scriptor si a scriptione cessauerit/ quia alia non addidit: etiā illa que scripserat deleuit. nec & simili modo qui cōtume lias irrogat si solūmodo tacuerit satisfecit: cū ꝓfecto necesse sit: vt verba premisse suꝑbie verbis subiūcte humilitatis im pugnet. nec debitor absolut⁹ est qa alia nō multiplicat: nisi & illa q̄ ligauerat soluat. Ita & cū deo delinqmus nequaq̄ satis facimus si ab iniquitate cessamus. nisi voluptates quoqꝫ quas diligimus: econtrario appositis lamētis insequamur. Si enī nulla nos in hac vita operū culpa maculasset: nequaq̄ nobis hic adhuc degentib⁹ ipsa ad securitatē innocētia nostra suffi ceret. qa illicita animū multa pulsarent. qua ergo mente secu rus est/ q perpetratis iniqtatibus ipse sibi testis est qa innocēs nō est? Neqꝫ enī deus nostris cruciatib⁹ pascit: sed delictorū morbos medicamētis cōtrariis medet. vt q voluptatib⁹ dele ctati discessimus: rursum fletib⁹ amaricati redeamus. Et qui per illicita defluendo cecidimus: etiā a licitis nosmetipsos re stringendo surgamus. Et cor qd vana leticia infuderat: salu bris tristicia exurat. & qd vulnerauerat elatio superbie: curet abiectio humilis vite. Hinc enī scriptū est. Dixi iniquis noli- Psal. lxxiiii
te inique agere: & delinquētib⁹ nolite exaltare cornu. Cornu quippe delinquentes exaltant: si nequaq̄ se ad penitētiā ex co gnitione sue iniquitatis humiliāt. Hinc rursum dicitur. Cor Psal. l.
contritum & humiliatum deus non spernit. Quisquis enim pctā plangit nec tn̄ deserit/ cor quidē ꝯterit: sed humiliare cō temnit. Quis vero peccata iam deserit nec tamen plangit: iā quidem humiliat: sed tamen cor cōterere recusat. Hinc pau lus ait. Et hec quidem fuistis: sed abluti estis. sanctificati estis i. Cor. vi.

Quia nimirū illos emēdatior vita sanctificat: quos & per pe nitentiā abluens afflictio fletuū mūdat. Hinc petrus cū quos dam territos malorū suorū consideratione cōspiceret admonuit: dicens.

Act.ii. Penitentiam agite: & baptizetur vnusquisqꝫ vestrum. Dicturus enim baptisma: premisit penitentie lamēta. vt prius se aqua sue afflictionis infunderent: & postmodū sacramento baptismatis lauarent. Qua ergo mente qui transactas culpas flere negligunt/ viuunt securi de venia: quando ipse summus pastor ecclesie huic etiam sacramēto addendā penitentiam credidit: quod peccata principaliter extinguit.

Ammonitio.xxxii.

a Liter admonendi sunt qui illicita que faciunt etiā laudant. atqꝫ aliter qui accusant praua: nec tamen deuitant. Admonēdi sunt enī qui illicita que faciūt etiā laudant: vt cō siderent ꝙ plerūqꝫ plus ore ꝗ̄ opere delinquāt. Opere nāqꝫ per semetipsos solos praua perpetrāt. Ore autē per tot ꝑsonas iniquitatē exhibent: quot audientiū mentes iniqua laudantes docent. Admonendi ergo sunt. vt si eradicare mala dissimulant: saltem seminare pertimescāt. Admonēdi sunt vt eis perditio priuata sufficiat. Rursūqꝫ admonēdi sunt. vt si esse mali non metuūt: erubescant saltē videri quod sunt. Plerūqꝫ enī culpa dū absconditᷣ effugatur. quia dū mens erubescit videri qđ tamen esse non metuit: erubescit quādoqꝫ/esse quod fugit videri. Cū vero prauus quisqꝫ impudenter innotescit: quo liberius om̄e facinus perpetrat: eo etiā licitū putat. & qđ licitū suspicatᷣ: ī hoc ꝓculdubio multiplici⁹ mergitᷣ. Vnde scriptū ē

Esa.iii. Peccatū suū sicut sodoma predicauerunt: nec absconderunt Peccatū enī suū abscōderet sodoma: si adhuc sub timore peccaret. Sed funditus frena timoris amiserat: que ad culpā nec

Gen.xviii. tenebras requirebat. Vnde & rursum scriptū est. Clamor sodomorū & gomorre multiplicatus est. Peccatū quippe cū voce est culpa in actione. peccatū vero etiā cū clamore culpa est cū libertate. ¶At contra admonēdi sunt: qui accusant praua: nec tamen deuitent. vt ꝓuide perpēdant quid in districto dei iudicio ꝑ sua excusatione dicturi sunt: q de reatu suorū criminum etiā semetipsis iudicib⁹ non excusantᷣ. Hi itaqꝫ qđ aliud ꝗ̄ precones sunt sui. voces ꝯtra culpas proferūt: & semetipsos

operibus reos trahũt. Admonẽdi sunt vt videãt: quia de oc
culta iã retributiõe iudicii est ꝙ eorũ mẽs malũ qđ ꝑpetrat il
luminaṫ vt videat: sed nõ conaṫ vt vincat. vt quo melius vi
det:eo deteriꝰ pereat. quia & intelligẽtie lumẽ ꝑcipit: & acti
onis praue tenebras nõ relinquit. Nã cũ acceptã ad adiutori
um scientiã negligũt:hãc cõtra se in testimoniũ vertũt. & de
lumine intelligẽtie augẽt supplicia. quod profecto acceperãt:
vt possent delere peccata. Quorũ nimirũ neqtia dũ malum
agit quod diiudicat: vẽturũ iudiciũ iã hic degustat. vt cũ eter
nis suppliciis seruaṫ obnoxia:suo hic interim examine nõ sit
absoluta. Tãtoq̧ illic grauiora tormẽta percipiat:quanto hic
malũ non deserit/etiam ꝙ ipsa mens cõdemnat. Hinc enim
veritas dicit. Seruus qui cognouit volũtatẽ domini sui & nõ Luce.xii.
fecit secundũ voluntatẽ eius:plagis vapulabit multis. Hinc
psalmista ait. Descendant in infernũ viuentes. Viui quippe
que circa illos aguntṫ sciunt & sentiũt. mortui autem sentire
nihil possunt. Mortui autem in infernum descenderẽt:si ma
la nesciendo perpetrarent. Cum vero sciunt mala & tamen fa
ciunt: ad iniquitatis infernũ viuentes miseri sentientesq̧ de-
scendunt.

Ammonitio.xxxiii.

a Liter admonẽdi sunt q repẽtina ꝯcupiscẽtia superanṫ.
atq̧ aliter qui in culpa ex cõsilio liganṫ. Admonẽdi sũt
quippe quos repẽtina cõcupiscẽtia superat: vt in bello presen
tis vite se quotidie positos attẽdãt. & cor qđ preuidere vulne
ra nõ potest: scuto solliciti timoris tegãt/vt occulta insidian
tis iacula hostis perhorrescant: & in tã caliginoso certamine
intẽtiõe ꝯtinua inter mẽtis castra se muniãt. Nã si a circũspe
ctionis sollicitudine cor destituitur: vulneribus aperiṫ. quia
hostis callidus tanto liberius pectus percutit: quãto nudum
a prouidẽtie lorica deprehẽdit. Admonẽdi sunt qui repẽtina
cõcupiscẽtia superantur: vt curare nimis terrena dissuescãt.
quia intẽtionẽ suam dũ rebus transitoriis immoderatius im
plicãt: quibus: culparum iaculis transfiganṫ ignorãt. Vnde
per salomonẽ vox percussi & dormientis exprimitur:qui ait.
Verberauerunt me sed non dolui. transfixerunt me & ego ꝓuer.xxiii.
non sensi. Quando euigilabo & rursum viuam reperiam?
Mẽs quippe a cura sue sollicitudinis dormiens verberaṫ &

nõ dolet: quia sicut imminẽtia mala nõ prospicit: sic neq; que perpetrauerat agnoscit. Trahitur & nequaq̃ sentit. quia p ille cebras vitiorũ ducit: nec tamen ad sui custodiã suscitat. Que quidẽ euigilare optat vt rursum viua reperiat. quia q̃uis som no corporis a sui custodia premit. vigilare tñ ad seculi curas nitit: vt semp voluptatibus debriet. & cũ ad illud dormiat in qd solerter euigilare debuerat: ad illud vigilare appetit: ad qd
puer. xxiii. laudabiliter dormire potuisset. Hic superi⁹ scriptũ est. Et eris quasi dormiẽs in medio mari. & q̃si sopit⁹ gubernator amisso clauo. In medio enĩ mari dormit, qui in hui⁹ mũdi tẽtationi bus positus ꝓuidere motus irruentiũ vitiorũ quasi ĩminẽtes vndarũ cumulos negligit. Et quasi clauũ gubernator amit tit: quãdo mens ad regendã nauẽ corporis studiũ sollicitudi nis perdit. Clauũ quippe in mari amittere est intentionẽ pro uidã inter procellas hui⁹ seculi nõ tenere. Si enĩ gubernator sollicite clauũ stringit: modo in fluctib⁹ ex aduerso nauẽ diri git: modo ventorũ impetus per obliquũ findit. Ita cũ mẽs vi gilanter aĩam regit: modo alia superãs calcat: modo alia pro uidens declinat. vt & presentia laborãdo subiiciat: & cõtra fu tura certamina ꝓspiciẽdo cõualescat. Hinc rursum quoq; de
Cañ. iii. fortibus superne patrie bellatorib⁹ dicit. Sit vniuscuiusq; en sis super femur suũ ꝓpter timores nocturnos. Ensis enĩ super femur ponitur: quãdo acumine sancte p̃dicationis praua sug gestio carnis edomat. Per noctẽ vero cecitas nostre infirmi tatis ac debilitatis exprimitur: qa quicqd aduersitatis in no cte ĩminet nõ videt. Vniuscuiusq; ergo ensis sup femur su um ponitur ꝓpter tẽtationes siue timores nocturnos. q̃a vide licet sancti & pfecti viri dũ ea que nõ vident metuũt ad intẽ tionẽ certaminis parati semp assistũt. Hinc rursum sponse di
Cañ. vii. citur. Nasus tu⁹ sicut turris: que est in libano. Rem nãq; quã oculis nõ cernimus: plerũq; odore preuidemus. Per nasum quoq; odores vetoresq; discernimus. Quid ergo per nasum ecclesie: nisi sanctorũ prouida discretio designat? Qui etiam turri similis que est in libano dicit. quia discreta eorum proui dentia: ita in alto posita est: vt tẽtationũ certamina & priusq̃ veniãt videat: & cõtra ea dũ venerint munita subsistat. Que enĩ futura preuident cũ presentia fuerint minoris timoris fi

unt. qa dū cōtra ictū qsquis paratior reddit̄: hostis q se inopinatū credidit: eo ipso quo preuisus est eneruat̄. At cōtra admonēdi sunt q in culpa ex cōsilio ligant̄. quatinus puida cōsideratione ppendāt: qa dū mala ex iudicio faciūt districti⁹ cōtra se iudiciū accēdūt. vt tāto eos durior sentētia feriat: quāto illos in culpa arti⁹ vincula deliberatiōis ligant. Citi⁹ fortasse delicta penitēdo abluerēt: si in his sola pcipitatione cecidissent. Nā tardius peccatū soluit̄: qd p consiliū solidat̄. Nisi eni mēs oīmodo eterna despiceret in culpa ex cōsilii iudicio nō periret. Hac ergo precipitatiōe lapsi & per cōsiliū pereūtes differunt. ꝙ cū hi a statu iusticie peccādo concidūt: plerūq; simul & in laqueū desperatiōis cadūt & radice spei fūdit⁹ euelluntur. Hinc est ꝙ p pphetā dn̄s nō tam pcipitationū praua: q̄ delictorū studia reprehēdit dicēs. Ne forte egrediat̄ vt ignis indignatio mea & succendat̄: & nō sit q extinguat ppter maliciā studiorum vestrorū. Hinc iterū iratus dicit. Visitabo super vos iuxta fructū studiorū vestrorū. Quia ergo peccatis aliis differunt peccata que per cōsiliū perpetrant̄: nō tam praua facta dn̄s q̄ studia prauitatis insequit̄. In factis enim sepe infirmitate: sepe negligētia. in studiis vero maliciosa semper intentione peccatur. Quo cōtra recte beati viri expressione per pphetā dicit̄. Et in cathedra pestilentie non sedit. Cathedra qppe iudicis esse vel presidentis solet. In cathedra aūt pestilētie sedere est ex iudicio praua committere. In cathedra pestilētie sedere est & ex ratiōe mala discernere: & tamen ex deliberatione perpetrare. Quasi in peruersi consilii cathedra sedet: qui tanta iniqtatis elatiōe attollit̄: vt adimplere malū etiā per cōsiliū conetur. Et sicut assistētibus turbis prelati sūt qui cathedre honore fulciuntur. ita delicta eorū qui precipitatione corruūt: exquisita p studiū peccata transcēdunt. ¶Admonēdi ergo sunt vt hinc colligant qui in culpa etiā se per cōsiliū ligant: qua quādoq; vltione feriendi sunt qui nūc prauorū nō socii sed principes sunt. Hiere.iiii. Hiere.xxi. Psal.i.

Ammonitio.xxxiiii.

a Liter admonendi sunt qui licet minima crebro tamen illicita faciunt. atq; aliter qui se a paruis custodiunt: sed aliquando in grauioribus demerguntur. ¶Admonendi sunt qui q̄uis in minimis: sed tamen frequēter excedūt. vt nequaq̄

considerent qualia sed quāta cōmittūt. Facta enī sua si despiciūt: timere dū pensant debēt formidare cū numerant. Altos quippe gurgites fluminū parue sed innumere replent gutte pluuiarū. Et hoc agit sentina latenter excrescens: qđ patēter procella seuiens. Et minuta sunt que erumpūt in mēbris per scabiē vulnera. sed cū multitudo eoꝝ innumerabiliter occupat: si vitam corporis sicut vnū graue inflictū pectori vulnꝰ
Eccli. xix. necat. Hinc videlicet scriptū est. Qui modica spernit: paulatim decidit. Qui enī peccata minime flere ac deuitare negligit: a statu iusticie nō quidē repente sed partibus totus cadit. Admonēdi sunt qui minimis frequēter excedunt: vt sollicite cōsiderent quia nōnunq̄ in parua deterius q̄ in maiori culpa peccať. Maior enī quo citius (quia fit culpa) agnosciť: eo etiā celerius emēdatur. Minor vero dum quasi nulla crediť: eo peius quo & securiꝰ in vsu retinetur. Vnde fit plerūq;: vt mens assueta malis leuibus nec grauiora ꝑhorrescat. atq; ad quandā auctoritatē nequitie ꝑ culpas nutrita ꝑueniat. & tanto in maioribus cōtēnat pertimescere: quāto in minimis didicit nō timēdo peccare. ¶At cōtra admonēdi sunt qui se a paruis custodiūt: sed aliquādo in grauibꝰ dimergūtur: vt sollicite seipsos deprehēdant. quia dum cor eorū de custoditis minimis extollitur: ad perpetranda grauiora ipso elationis sue baratro deuoranť. & dū foris sibi parua subiiciūt/sed per inanē gloriā intumescūt: languore intrinsecus victā mentē etiā foras per mala maiora prosternūt. Admonēdi sunt ergo qui se a paruis custodiūt: sed aliquādo in grauibꝰ dimerguntur. ne vbi se stare extrinsecus estimāt: ibi intrinsecus cadāt. & iuxta districtā districti iudicis retributionē elatio minoris iusticie via fiat ad foueā maioris culpe. Qui enī vane elati boni minimi custodiā suis viribus tribuunt iuste derelicti: culpis maioribus obruūtur. & cadendo discūt non fuisse ꝓpriū ꝙ steterunt vt mala immensa cor reprimant: qđ minima bona exaltant. ¶Admonendi sunt vt cōsiderent ꝙ & in culpis grauioribus alto reatu se obligāt: & tamen plerūq; in paruis que custodiunt deterius peccant. quia & in illis inique faciunt: & in his se hoībus ꝙ iniqui sunt tegūt. Vnde fit: vt cū maiora mala perpetrant: corā deo aperte iniquitatis sint. cū parua bona

custodiũt:coram hominibus simulate sctitatis sint. Hinc est enim ꝙ phariseis dr̃. Liquãtes culicẽ: camelũ aũt glutiẽtes. Mat.xxiii.
Ac si apte diceret. Minima mala discernitis : maiora deuoratis. Hinc est enim ꝙ rursũ ore veritatis increpant cũ audiunt. Decimatis mẽtã & anetũ & ciminũ. & relinqtis que grauiora sũt legis: iudiciũ misericordiã & fidẽ. Neqꝫ enim negligẽter audiẽdũ est. ꝙ cũ decimari minima diceret: extrema q dẽ de oleribꝰ maluit. sed tñ bene olẽtia memorari. vt ꝓfecto ostẽderet: quia simulatores cũ pua custodiũt odorẽ de se ostẽdere sctẽ opiniõis querũt: & q̃uis implere maxima pretermittũt: ea tñ minime obseruãt: que humano iudicio lõge lateqꝫ redoleant. Ammonitio.xxxv. Ibidem

a Liter admonẽdi sunt q bona nec inchoant atqꝫ aliter q inchoata minime cõsumãt. Qui enĩ bona nec inchoãt: nõ sũt eis priꝰ edificãda q̃ salubriter diligãt: sed destruẽda ea in quibꝰ semetipsos nequiter versãt. Neqꝫ enim sequunt que inexpta audiũt: nisi priusq̃ pniciosa sint ea que sibi sunt experta deprehẽdãt. qa nec leuari appetit qui & hocipsum quia cecidit nescit. & qui dolorẽ vulneris nõ sentit: salutis remedia nõ requirit. Prius ergo ostendẽda sunt q̃ sint vana q̃ diligũt: & tũc demũ vigilãter intimãda q̃ sint vtilia que ꝑtermittũt. Prius videãt fugiẽda q̃ amant: & sine difficultate postmodũ cognoscãt amãda esse que fugiunt. Melius enim inexperta recipiunt: si de expertis quicquid disputationis audiunt veraciter cognoscunt. ¶ Tunc vero pleno voto discunt vera bona querere: cum certo iudicio deprehenderint falsa se vacue tenuisse. Audiãt ergo ꝙ bona ꝑsentia & a delectatione citiꝰ transitura sunt: & tamen eorum causa ad vltionem sine transitu permãsura. quia & nunc quod libet inuitis subtrahitur: & tunc quod dolet inuitis in supplicium reseruatur. Itaqꝫ eisdem rebus terreantur salubriter: quibus noxie delectantur. vt dum percussa mens alta ruine sue damna cõspiciens: sese in precipitium peruenisse deprehẽdit. gressum post tergum reuocet. & pertimescẽs quod amauerat: discat diligere quod contemnebat. Hinc est enim ꝙ hieremie misso ad predicationẽ dicit. Ecce enĩ cõstitui te hodie sup gentes & sup regna: Hiere.i.
vt euellas. & destruas. & disperdas. & dissipes. & edifices. &

plantes. Quia nisi prius peruersa destrueret: edificare vtiliter recta nō possset. quia nisi ab auditorū suorū cordib⁹ spinas vani amoris euelleret: nimirū frustra in eis sancte predicationis verba plātaret. Hinc est φ petr⁹ pri⁹ euertit: vt postmodū cōstruat. cū nequaq̄ iudeos monebat qd iā facerēt: sed de his

Act. xx. que fecerāt increpabat dicēs. Iesū nazarenū virū approbatū a deo in vobis in virtutib⁹ & ꝓdigiis & signis que p illū fecit de⁹ in medio vestri sicut vos scitis: hūc diffinito consilio & p̄sciētia dei traditū p man⁹ iniquorū affigētes īteremistis. quē de⁹ suscitauit solutis dolorib⁹ inferni. vt videlicet crudelitatis sue cognitiōe destructi edificationē sctē p̄dicationis quanto anxie quererēt: tāto vtiliter audirēt. Vñ & illico respōderūt. Quid ergo faciem⁹ viri fratres? Quib⁹ mox dr̄. Agite penitētiā: & baptizet̄ vnusquisq̧ vestrū. Que edificatiōis verba ꝑfecto contēnerēt: nisi prius salubriter ruinā sue destructiōis

Act. xix. inuenissent. Hinc est φ saul⁹ cū sup eū celit⁹ lux emissa resplēduit / non iam quid recte deberet facere: sed quid praue fecisset audiuit. Nam cū prostratus requireret dicēs. quis es domine: respōdet̄ protinus. Ego sum iesus nazaren⁹ quē tu persequeris. Et cū repēte subiūgeret. domine quid me iubes facere ilico adiungitur. Surge & ingredere ciuitatem: & ibi dicetur tibi quid te oporteat facere. Ecce de celo dominus loquēs persecutoris sui facta corripuit: nec tamen ilico que essent facienda monstrauit. Ecce elationis eius fabrica iam tota corruerat: & post ruinā suā humilis edificari requirebat. & cū superbia destruitur: dedicatiōis tamē verba retinētur. vt videlicet persecutor immanis diu destructus iaceret: & tāto post in bonis solidior surgeret: quāto prius fūditus euersus a pristino errore cecidisset. Qui ergo adhuc agere nulla bona ceperūt: a rigiditate āte sue prauitatis correctiōis manu euertēdi sūt: vt ad statū postmodū recte opatiōis erigant̄. qa & idcirco altū silue lignū succidim⁹ vt hoc in edificiū tegminis subleuemus. sed tñ nō repēte in fabrica ponitur: vt nimirū prius viciosa ei⁹ viriditas exsiccet̄. cui⁹ quo plus in infimis humor excoqt̄: eo ad sūma solidi⁹ leuat̄. ¶ At cōtra admonēdi sūt: q inchoata bona minime consūmāt. vt cauta circūspectione cōsiderēt quia dū ꝓposita nō perficiunt: etiam que fuerunt ce-

pta cõuellunt. Si enim quod videtur gerẽdum sollicita intẽ-
tione nõ crescit: etiã qđ fuerat bene gestũ decrescit. In hoc qp
pe mũdo humana anima quasi more nauis est contra ictum
fluminis condescendentis: vno in loco nequaq̃ stare permitti
tur. quia ad ima relabitur: nisi ad summa conetur. Si ergo in
choata bona fortis operãtis manus ad perfectionẽ non sub
leuat: ipsa operãdi remissio cõtra hoc quod operatum est pu
gnat. Hinc est enim quod per salomonẽ dicit᷑. Qui mollis & puer. xviii
dissolutus in ope suo fuerit: frater est sua opera dissipantis.
Quia videlicet qui cepta bona districte nõ exequit᷑: dissoluti
one negligẽtie manum destruẽtis imitat᷑. Hic sardis ecclesie
ab ãgelo dicitur. Esto vigilãs & cõfirma cetera que moritura Apo. iii.
erãt. non enim inuenio opera tua plena corã deo meo. Quia
ergo plena corã deo eius opera inuẽta nõ fuerant moritura:
reliqua etiã que erant gesta predicebat. Si enim quod mortu
um in nobis est ad vitã nõ accẽditur: hoc etiã extinguit᷑ quod
quasi adhuc viuũ tenet᷑. Admonẽdi sũt etiã vt perpendant ꝙ
tolerabilius esse potuisset rectam viam non arripere: q̃ post
arreptam post tergum redire. Nisi enim retro respicerẽt er
ga ceptũ studiũ nullo torpore languerẽt. Audiãt ergo ꝙ scri
ptũ est. Meliꝰ erat eis nõ cognoscere viã iusticie: q̃ post agni ii. Pet᷑. ii.
tionẽ retrorsũ cõuerti. Audiãt qđ scriptũ est. Vtinã frigidus Apoca. iii.
esses aut callidꝰ. sed qa tepidꝰ es, nec frigidus nec calidus: inci
piam te euomere ex ore meo. Calidus quippe est. qui bona
studia & arripit & cõsummat. Frigidus vero est qui cõsũmã
da nec inchoat. Et sicut a frigore per teporem transitur ad ca
lorem: ita a calore quoqꝫ per teporem reditur ad frigꝰ. Quis
quis ergo amisso infidelitatis frigore: sed nequaq̃ tepore su
perato exardescit vt fuerat: proculdubio calore desperato dũ
noxio in tepore demoratur: agit vt frigescat. Sed sicut an-
te teporem frigus sub spe est: ita post frigus tepor in despe-
ratione. Qui enim adhuc in peccatis est: conuersionis fidu
ciam non amittit. Qui vero post conuersionem tepuit: & spẽ
que esse potuit de peccatore subtraxit. Aut callidus ergo qs-
qꝫ esse aut frigidus queritur: ne tepidus euomatur. vt videli
cet aut necdum cõuersus adhuc de se spem conuersionis pre
beat. aut iã cõuersus in virtutibus inardescat ne euomat᷑ te-

pidus, qui a calore quē proposuit: torpore ad noxium frigus redit. Ammonitio.xxxvi.

a Liter admonēdi sunt qui mala occulte agūt & bona publice. atq; aliter q bona que faciūt abscōdunt: & tamen quibusdā factis publice mala de se opinari pmittūt. ¶Admonēdi sunt qui mala occulte agunt & bona publice. vt pensent humana iudicia quāta velocitate euolāt: diuina aūt quanta immobilitate pdurāt. Admonēdi sunt vt in fine rerū mētis oculos figāt. qa & humane laudis attestatio preterit & superna sentētia que & abscōdita penetrat ad retributionē perpetuam cōualescit. Dū ergo occulta mala sua diuinis iudiciis: recta autē sua humanis oculis anteponūt & sine teste est bonū qd publice faciūt: & nō sine eterno teste est qd latenter delinquūt. Culpas itaq; suas occultādo hoībus virtutesq; pandēdo & vnde puniri debeant abscōdentes detegunt. & vnde remunerari poterāt detegētes abscōdūt. Quos recte sepulchra dealbata speciosa exterius: sed mortuorū ossib⁹ plena interius
Mat. xxii. veritas vocat. quia vitiorū mala intus contegūt. humanis vero oculis quorūdā demōstratione operū de solo foris iusticie colore blandiunt̄. Admonēdi itaq; sunt ne que agūt recta despiciant sed ea meriti melioris credant. Valde nāq; bona sua diiudicāt qui ad eorum mercedē sufficere humanos fauores putant. Cū enī pro recto opere laus trāsitoria querit̄: eterna retributione res digna vili precio venūdatur. De quo videlicet
Mat. v. precio pcepto veritas dicit. Amen dico vobis: receperūt mercedem suā. Admonēdi sunt vt cōsiderēt. q̄a dū prauos se in occultis exhibēt: sed tn̄ exēpla de se publice in bonis operib⁹ prebent. ostendūt sequēda que fugiūt. clamāt amāda que oderūt viuūt postremo aliis & sibi moriunt̄. ¶At cōtra admonendi sunt q bona occulte faciūt: & tn̄ quibusdā factis publice de se mala opinari permittūt. ne cū semetipsos actionis recte virtute viuificāt: in se alios per exēplū praue estimationis occidāt ne minus q̄ se proximos diligāt & cū ipsi salubrē potum vini sorbeāt: intētis in sui cōsideratione mētibus pestiferū veneni poculū fundant. Hi nimirū in vno proximorū vitam minus adiuuant in altero multū grauant. dū student & recta occulte agere: & quibusdā factis ad exēplū de se praua seminare.

Quisquis enim laudis cōcupiscentiā calcare iā sufficit: edifi
cationis fraudē pࢥpetrat: si bona que agit occultat. & q̄si iacta
to semine germinādi radices subtrahit: q̄ opus qđ imitādum
est nō ostēdit. Hinc nāq͂ in euāgelio veritas dicit. Videāt ope Ibidem
ra vestra bona: & glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Vbi
de illa quoq͂ sentētia pࢥmittit᷑ que lōge aliud p̄cepisse videt᷑ di
cēs. Attēdite ne iusticiā vestrā faciatis corā hominib⁹ vt vide
amini ab eis. Quid est ergo ꝙ opus nostrū & ita faciendū ē
ne videat᷑: & tn̄ vt debeat videri p̄cipit᷑: nisi ꝙ ea que agim⁹
& occultāda sūt ne ip̄i laudemur. & tn̄ ostēdēda sūt: vt laudē
celestis patris augeam⁹. Nā cū nos iusticiā nostrā coram ho
minib⁹ facere dn̄s pࢥhiberet: ilico adiunxit: vt videamini ab
eis. Et cū rursus vidēda ab hominib⁹ bona op̄a nostra p̄cipe
ret: pࢥtin⁹ subdidit. vt glorificēt patrē vestrū q in celis ē. Qua
liter igit᷑ vidēda essent vel q̄liter nō vidēda ex sentētiarū fine
mōstrauit: quatinus operātis mens opus suū & propter se vi
deri non quereret: & tamen hoc propter celestis patris gloriā
non celaret. Vnde fit plerunq͂ vt bonum opus & in occulto
fit cū fit publice: & rursus in publico cū agitur occulte. Qui
enim in publico bono opere nō suam sed superni patris glori
am querit: quod facit abscondit. quia solum illum testem ha
buit cui placere curauit. Et qui in secreto suo bono opere dep̄
hēdi ac laudari cōcupiscit: & null⁹ fortasse vidit qđ exhibuit:
tn̄ hoc corā hominib⁹ fecit. qa tot testes in bono opere secum
duxit: quot humanas laudes in corde quesiuit. Cū vero pra
ua estimatio inquantū sine peccato valet ab intuentiū mente
non tergitur: cunctis mala credentibus per exemplum culpa
propriatur. Vnde & plerūq͂ cōtingit. vt qui negligēter de se
mala opinari permittunt: per semetipsos quidē nulla iniqua
faciūt: sed tamē per eos qui se imitati fuerint multiplicius de
linquūt. ¶Hinc est ꝙ paulus immūda quedā sine pollutione
comedētib⁹: sed in perfectis tētatiōis scandalū sua hac comes
satione mouentibus dicit. Videte ne forte hec licētia vestra i.Cor.viii.
offendiculū fiat infirmis. Et rursum. Et peribit infirmus in Ibidem
tua conscientia frater propter quē xp̄us mortuus est. Sic aūt
peccantes in fratres & percutientes consciētiam eorum infir
mā in xp̄o peccatis. Hinc est ꝙ moyses cum diceret. nō male Leui.xix.

dices surdo: protinus adiūxit. nec coram ceco pones offendiculum. Surdo quippe maledicere est absenti & non audienti derogare. Coram ceco vero offendiculum ponere est discretā quidem rem agere: sed tamen ei qui lumen discretiōis nō habet scandali occasionem prebere.

Finit capitulum. xxiii. cū. xxxvi. ammonitionibus.
Sequitur capitulum. xxiiii. de exhortatis.

De exhortatione multis adhibenda vt sic singulorū virtutes adiuuet: quatinus per hanc contraria virtutibus non excrescant. CAPI. XXIIII.

h Ec sunt que presul animarum in predicationis diuersitate custodiat: vt sollicitius cōgrua singulorum vulneribus medicamina apponat. Sed cū magni sit studii: vt exhortandis singulis seruiatur ad singula. cū valde laboriosum sit vnūquenꝙ de propriis sub dispēsatione debite cōsiderationis instruere: lōge tamē laboriosius est auditores innumeris ac diuersis passiōibus laborantes vno eodēꝙ tempore voce vnius & cōmunis exhortationis admonere. Ibi ꝗppe tāta arte vox tēperāda est: vt cū diuersa sint auditorū vitia & singulis inueniatur cōgrua: & tamē sibimetipsi non sint diuersa. vt inter passiones medias vno quidē dictu trāseat: sed more gladii bicipitis tumores cogitationum carnalium ex diuerso latere incidat. quatinus sic superbis predicetꝰ humilitas: vt tamē timidis non augeatur metus. sic timidis infundatur auctoritas: vt tamen non crescat superbis effrenatio: sic ociosis ac torpentibus predicetur sollicitudo boni operis: vt tamen inquietis immoderate licētia non augeatur actionis. Sic inquietis imponatur nodus: vt tamen ociosis non fiat torpor securus. Sic ab impatientibus extinguatꝰ ira: vt tamen remissis ac lenibus non crescat negligentia. Sic lenes accēdantur ad zelū: vt tamen iracūdis non addatur incendium. Sic tenacibus infundatur tribuendi largitas: vt tamen prodigis effusionis frena minime laxentur. Sic prodigis predicetur parcitas: vt tamen tenacibus periturarū rerum custodia non augeatur. Sic incontinentibus laudetur coniugium: vt tamē iam continē

tes non reuocentur ad luxum. Sic continētibus laudetur virginitas corporis: vt tamen in coniugibus despecta nō fiat fecunditas carnis. Sic predicāda sunt bona: ne ex latere iubeantur mala. Sic laudanda sunt bona summa: ne despiciātur vltima. Sic nutrienda sunt vltima: ne dū sufficere credūtur nequaq̄ tendatur ad summa.

De exhortatione que vni adhibenda est contrariis passiōibus laboranti. CAPI. XXV.

e T grauis quidem predicatori labor est: in cōmunis predicationis voce ad occultos singulorū motus causasq͛ vigilare. & palestrarum more ī diuersi lateris arce severtere. multo tamen acriori labore fatigatur: quando vni & contrariis vitiis seruiēti predicare cōpellitur. Plerūq͛ enim quis lete nimis cōspersiōis existit: sed tamē eū repente tristicia oborta immaniter deprimit. Curādū est itaq͛ predicatori. quatinus sic tergatur tristicia que venit ex tēpore: vt nō augeatur leticia que suppetit ex cōspersiōe. Et sic deniq͛ leticia frenet̄ q̄ ex cōspersiōe ē: vt tñ nō crescat tristicia que venit ex tēpore. Iste grauatur vsu immoderate precipitationis: & aliquando tamē ab eo quod festine agendum est: eum vis prepedit subito nate formidinis. Ille grauat̄ vsu immoderate formidinis: & aliqñ tamen in eo qđ appetit temeritate impellit̄ p̄cipitatiōis Sic itaq͛ ī isto reprimat̄ subito oborta formido: vt nō crescat enutrita diu precipitatio. Sic in illo repente oborta precipitatio vt tamen nō cōualescat impressa ex cōspersione formido. Quid autē mirū si mentiū medici ita custodiūt: dum medici corporū tanta discretiōis arte se tēperāt: q nō corda sed corpa medētur.? Plerūq͛ enī debile corpus opprimit lāguor immanis: cui languori scilicet obuiari adiutoriis fortib⁹ debet. sed tñ corpus debile adiutoriū forte nō sustinet. Studet igit̄ qui medet̄/ q̄tin⁹ sic supexistētē morbū subtrahat vt neq̄q̄ suppo sita corporis debilitas crescat: ne fortasse languor cū vita deficiat. Tanta ergo adiutoriū discretione componat: vt vno eodēq͛ tempore & languori obuiet & debilitati. Sic ergo medicina corpis indiuise adhibita seruire diuisibiliter potest. tūc enī vera medicina est: quando sic per eam vitio superexistenti

succurritur: vt etiam supposite conspersioni seruiatur, cur medicina mentis vna eadem predicatione apposita: moru morbis diuerso ordine obuiare non valeat: que tato subtilior agitur quanto de inuisibilibus tractatur.

Quod aliquado leuiora vitia relinqueda sunt: vt grauiora subtrahantur. CAPI. XXVI.

SEd quia plerumq dum duoru vitioru languor irruit: hoc leuius: illud fortasse grauius premit. ei nimiru vitio rectius sub celeritate subuenit: p qd festine ad interitu tenditur. Et si hoc a vicina morte restringi non potest: nisi illud etia qd existit cotrariu crescat. tolerandu est predicatori: vt per exhortatione sua artificioso moderamine vnu patiatur crescere: quatinus possit aliud a vicina morte retinere. Qd cu agit: no morbu exaggerat: sed vulnerati sui cui medicamentu adhibet vitam seruat: vt exquirede salutis cogruu tepus inueniat. Sepe eni qa ciboru se ingluuie minime teperas: iamq pene superatus luxurie stimulis premitur. qui huius pugne metu territus du se per abstinentia restringere nititur: inanis glorie tetatione fatigatur. in quo nimiru vnu vitiu nullatenus extinguitur: nisi aliud nutriatur. Que ergo pestis ardetius insequeda est: nisi q periculosius premit? Tolerandu nanq est: vt per virtute abstinetie interim arrogatia cotra viuente crescat: ne eu p ingluuie a vita funditus luxuria extinguat. Hinc est q paulus cu infirmu adiutore suum perpederet: aut praua adhuc velle agere: aut
Ro. viii. de actione recta humane laudis retribtioe gaudere: ait. Vis non timere potestate bonum fac: & habebis laudem ex illa. Neq eni ideo bona ageda sut: vt potestas huius mudi nulla timeatur: aut vt p hec glorie transitorie laudis sumatur. Sed cu infirma mete ad tatu robur ascedere no posse pesaret: vt & prauitate vitaret simul & laude: pdicator egregius ei admonendo aliqd obtulit: & aliqd tulit. cocededo eni leuia subtraxit acriora. vt qa ad desereda cucta simul no assurgeret, du in qdda suum vitiu animus familiariter relinquitur: a quoda vitio suo sine labore toleretur.

Quod infirmis mentibus omnino non debent alta predicari. CAPI. XXVII.

ſ Ciendū vero eſt p̄dicatori/ vt auditoris ſui animū vltra vires nō trahat. ne(vt ita dicā)dum pluſq̄ valet tēditur
mētis corda rūpatur. Alta etenī queq̧ debēt multis audiēti-
bus cōtegi:& vix paucis aperiri. Hinc nāq̧ p̄ ſemetipſam ve
ritas dicit. Quiſputas eſt fidelis diſpēſator & prudēs: quem Luce.vii.
cōſtituit dn̄s ſup̄ familiā ſuā vt det illi in tp̄e tritici menſurā
Per menſurā quippe tritici exprimit̄ modus verbi: ne cū an
guſto cordi incapabile aliq̄d tribuit̄ extra fundat̄. Hinc pau
lus ait. Nō potui vobis loqui quaſi ſpiritalibus:ſed quaſi car- i.Cor.iii.
nalibus quaſi paruulis in xp̄o. lac vobis potū dedi nō eſcam.
Hinc moyſes a ſecreto dei exiens coruſcantē corā populo fa
ciē velat. q̄a nimirū turbis claritatis intime archana non indi
cat. Hinc per eū diuina voce precipit̄ vt is qui ciſternā fode- Exodi.
rit:ſi operire neglexerit: corruēte in ea boue vel aſino: preciū xxxiiii.
reddat. q̄a ad alta ſcientie fluenta perueniēs: cū hec apud bru
ta audientiū corda non contegit: pene reus addicit̄ ſi per ver-
ba eius in ſcandalū ſiue munda ſiue immūda mens capiatur.
Hinc ad beatū iob dicit̄. Quis dedit gallo intelligentiā. Pre- Iob.
dicator etenī ſanctus dum caliginoſo hoc clamat in tempore: xxxviii.
quaſi gallus cantat ī nocte: dū dicit. Hora eſt iam nos de ſom Ro.xiii.
no ſurgere. Et rurſum. Euigilate iuſti & nolite peccare. Gal-
lus autē p̄fundioribus horis noctis altos edere cantus ſolet.
Cū vero matutinū iam tēpus in p̄ximo eſt:minutas ac tenu-
es voces format. q̄a nimirū qui recte predicat obſcuris adhuc
cordib⁹ aperta clamat: nihil de occultis myſteriis indicat. vt
tunc ſubtiliora queq̧ de celeſtib⁹ audiant: cū luci veritatis ap
propinquat.

De opere predicationis & voce. CAPI.XXVIII.

ſ Ed inter hec ad ea que iam ſuperius diximus charitatis
ſtudio retorquemur: vt predicator quiſquis plus actib⁹
q̄ vocibus inſonet: & bene viuēdo veſtigia ſequacibus impri
mat. vt potius agēdo q̄ loquendo quo gradiat̄ oſtēdat. Quia
& gallus iſte quem pro exprimenda boni predicatoris ſpecie
in locutione ſua dominus aſſumit: cum iam edere cantus pa
rat prius alas excutit: & ſemetipſum feriens vigilantiorē red
dit. Quia nimirū neceſſe eſt vt hi qui verba ſancte predicatio

nis monent: prius studio bone actionis euigilēt. ne in semetipsis torpētes opere alios excitēt voce. Prius se per sublimia facta excutiant & tunc ad bene viuendū alios sollicitos reddāt. Prius cogitationū alis semetipsos feriāt. qcquid in se inutiliter torpet: sollicita inuestigatione deprehendant. districta animaduersione corrigant: & tūc demū aliorum vitam loquendo cōponant. Prius punire ꝓpria fletibus curent: & tūc que aliorū punienda sunt denūcient. & anteꝗ̄ verba exhortationis insonent: omne qđ locuturi sunt operibus clament.

Incipit quarta pars: tractās qualiter predicator omnibus rite peractis ad semetipsum redeat. CAPI.XXI.X.

s Ed quia sepe dū predicatio modis congruentibus vbertim funditur: apud semetipsum de ostēsione sui occulta leticia loquentis animū subleuat magna cura: necesse est vt timoris laceratiōe se mordeat. ne qui aliorū vulnera medendo ad salutem reuocat: ipse per negligentiā sue salutis intumescat. ne proximos iuuādo se deserat. ne alios erigens cadat. Nam quibusdā sepe magnitudo virtutis occasio perditionis fuit. vt cum de confidentia virium inordinate securi sunt: inopinate per negligentiā moriantur. Virtus nanqꝫ cū vitiis renititur: quadā delectatione eius sibimetipsi animus blanditur. Fitqꝫ vt bene agētis mēs metum sue circūspectionis abiiciat: atqꝫ in sui confidentia secura requiescat. cui iam torpenti seductor callidus omne qđ bene gessit enumerat: eamqꝫ quasi pre ceteris prepollentē in tumore cogitatiōis exaltat. Vnde agitur: vt ante stulti iudicis oculos fouea mentis sit memoria virtutis. quia reminiscē do quod gessit: dū se apud se erigit: apud humilitatis auctorē

Eze.xxxii. cadit. Hinc nanqꝫ superbienti anime dicit᷑. Quo pulchrior es descende & dormi cum incircūcisis. Ac si aperte diceretur. Quia ex virtutū decore te eleuas: ipsa tua pulchritudine impelleris vt cadas. Hinc sub hierusalem specie virtute superbi

Eze.xvi. ens anima reprobatur: cum dicit᷑. Perfecta eras ī decore tuo quē posuerā super te dicit dn̄s: & habēs fiduciā in pulchritudine tua fornicata es in nomine tuo. Fiducia quippe sue pul

chritudinis animus attollitur: cum de virtutum meritis leta apud se securitate gloriaẜ. Sed per hanc eandē fiduciā ad for nicationē ducitur. quia interceptā mentē cogitationes sue decipiunt: hanc maligni spiritus per innumera vitia seducendo corrūpunt. Notandū vero ꝙ diciẜ. fornicata es in nomīe tuo. quia cū respectū mens superni rectoris deserit: laudem protinus priuatā querit. & sibi arrogare incipit omne bonum qđ vt largitoris preconio seruiret accepit. opinionis sue gloriā dilatare desiderat: satagit vt mirabilis cunctis innotescat. In suo ergo nomine fornicaẜ. quia legalis thori cōnubiū deserens: corruptioni spiritui in laudis appetitu substerniẜ. Hic dauid ait. Tradidit in captiuitatē virtutē eorū: & pulchritudinē eorū in manꝰ inimici. In captiuitatē etenī virtꝰ & pulchritudo in manꝰ inimici tradiẜ: cū decepte mēti antiquꝰ hostis ex boni opis elatione dñatur. que tñ virtutis elatio q̄uis plene non superat: vtcūqꝫ tamen & electorū animū sepe tentat. sed tñ eleuatus destituiẜ: & destitutus ad formidinē reuocaẜ. Hinc etenī dauid iterū ait. Ego dixi in abūdātia mea nō mouebor in eternū. Sed qa de cōfidentia virtutis intumuit: paulopost qđ pertulit adiūxit. Auertisti faciē tuā a me: & factus sum conturbatus. Ac si aperte dicat. Fortē me inter virtutes credidi: sed quante infirmitatis sim derelictus agnoui. Hinc rursum quoqꝫ dicit. Iuraui & statui custodire iudicia iusticie tue. Sed quia eius viriū nō erat manere in custodia quā iurabat: debilitatē suā ꝓtinus turbatꝰ inuenit. Vnde & ad precis opem repente se contulit: dicēs. Humiliatus sum vsqꝫquaqꝫ dñe: viuifica me secundū verbū tuum. Nōnunq̄ vero superna moderatio priusq̄ per munera ꝓuehat: infirmitatis memoriā ad mētem reuocat: ne de acceptis virtutibꝰ intumescat. Vnde ezechiel ꝓpheta quotiēs ad contēplanda celestia duciẜ: prius filiꝰ hoīs vocatur. Ac si hunc aperte dominus admoneat: dicens. Ne de his que vides elatione cor subleues / cautus perpende quid es. vt cum summa penetras: esse te hoīem recognoscas. quatinus dum vltra te raperis: ad temetipsum sollicitꝰ infirmitatis tue freno reuoceris. Vnde necesse est: vt cum virtutū nobis copia blandiẜ: ad infirma sue mentis oculus redeat: seseqꝫ salubriter deorsum p̄mat ne recta que agit: sed q̄ agere

Psal. lxxvii
Psal. xxix.
Psal. cxviii
Ibidem.

negligit aspiciat. vt dum cor ex memoria infirmitatis atteri tur: apud humilitatis auctorē robustius in virtute solidetur. Quia & plerūq; omnipotēs deus idcirco rectorū mētes q̄uis ex magna parte perficit: imperfectas tamen ex parua aliqua parte derelinquit. vt cum miris virtutibus rutilant: imperfectionis sue tedio tabescant. & nequaq̄ se de magnis erigāt dū adhuc contra minima innitētes laborāt. sed quia extrema nō valent vincere: de precipuis actibus non audeant superbire. ¶Ecce bone vir: reprehēsionis mee necessitate compulsus. dū monstrare qualis esse debeat pastor inuigilo: pulchrū depinxi hominē pictor fedus. aliosq; ad perfectionis littus dirigo: qui adhuc in delictorū fluctibus versor. Sed in huius queso vite naufragio orationis tue me tabula sustine. vt quia pōdus propriū me deprimit: tui me meriti manus leuet.

Liber cure pastoralis beati Gregorii pape: finit feliciter.

Scire voles si facta patrum: si ad culmina morum
Scandere: si christi dux gregis esse cupis
Perlege gregorii diuina volumina lector
Semper habenda manu: semper amanda tibi.
Nec tanti monimenta viri despexeris vnq̄.
Fructificam messem & dulcia mella leges.
Grates ergo dabis magnas sculptoribus illis
Gregorii doctos qui poliere libros.

Pastorale diui Gregorii summa diligētia Emendatū in Sole aureo vici Sorbonici Parrhisiis Impressum per Vdalricū gering/& Magistrū Berchtoldū renbolt sociorū. Finem habuit die. xviii. Iulii. Anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo octauo.

Incipit tabula capitulorū libri pastoralis beati Gregorii pape. Et primo rubrice prime partis.

Incipiunt rubrice secūde partis.

LAVS DEO.

